

คำนำ

ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งจาก ร้อยตำรวจเอก ดร.เฉลิม อยู่บำรุง รอง นายกรัฐมนตรี ให้เป็นที่ปรึกษาสำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด และยังได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ อนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน สำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด ภาค ๕ มาเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี แม้จะเกษียณอายุราชการแล้วยังได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นี้จนถึงปัจจุบัน อีกทั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ยังคงแต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นอาจารย์บรรยายในหลักสูตร บริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ หลักสูตรสารวัตร และหลักสูตรฝ่ายอำนวยการ มาจนถึงทุกวันนี้

ข้าพเจ้าถือว่าเป็นการให้เกียรติอย่างสูง ที่สำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังเชื่อมั่นและไว้วางใจในความรู้ความสามารถของข้าพเจ้าที่ยังได้ทำหน้าที่อันสำคัญยิ่ง

ในครั้งหลังสุดได้รับมอบหมายให้บรรยายใน “หลักสูตร การอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติดภาค ๘” ในหัวข้อ “เทคนิคในการสอบสวนขยายผลและการทำสำนวนการตรวจสอบทรัพย์สิน” ดังนั้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีคู่มือในการศึกษาค้นคว้าและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ จึงได้รวบรวมจัดทำ เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาดังกล่าว แต่เนื่องจากข้าพเจ้ามีเวลารวบรวมอันจำกัด การรวบรวมจัดทำหนังสือเล่มนี้ จึงอาจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เท่าที่ควร จึงขออภัยมา ณ โอกาสนี้ และกรุณาแจ้งข้อผิดพลาดให้ทราบก็จักขอบคุณยิ่ง หากหนังสือเล่มนี้มีส่วนคืออยู่บ้างข้าพเจ้าขอขอบใจดวงวิญญาณของ บิดา มารดาผู้ล่วงลับไปแล้ว ที่ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในชีวิตราชการและประสบความสำเร็จการประกอบธุรกิจส่วนตัวเจริญรุ่งเรืองมาจนถึงทุกวันนี้

พลตำรวจโท วุฒิ วิทิตานนท์

(วุฒิ วิทิตานนท์)

19 มกราคม 2555

www.vititanon.com

E-mail wuthi26@hotmail.com

Facebook wuthi vititanon

บทที่ 1

แนวทางการสืบสวนสอบสวนขยายผล ในคดียาเสพติด

ตอนที่ 1 กล่าวนำ

1.1 ในการปราบปรามยาเสพติดที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นกัญชา เฮโรอีน มอร์ฟิน ยาบ้า จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ สามารถจับกุมได้ปริมาณยาเสพติดเป็นจำนวนมาก แต่การแพร่ระบาดของยาเสพติดก็ลดน้อยลงไปไม่ ทั้งนี้เพราะปัญหาที่สำคัญคือ ผู้ผลิต นายทุนส่วนใหญ่จะไม่ถูกจับกุม ผู้ที่ถูกจับกุมจะเป็นผู้ที่ไปรับซื้อของมาเพื่อนำไปขาย หรือเป็นผู้ที่รับจ้างขนยาเสพติด หรือเป็นคนขายยาเสพติดรายย่อยหรือบางครั้งก็เสฟด้วยขายด้วย จากสถิติการจับกุมและดำเนินคดี เฉพาะยาบ้าถ้าคิดผลงานในเชิงปริมาณแล้วเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายสามารถจับกุมเพิ่มขึ้นทุกปี แต่การผลิต การจำหน่าย และการแพร่ระบาดก็หาได้ลดลงไม่ เป็นคำถามสำคัญที่จะต้องหาคำตอบให้ได้

ในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า **ผู้ผลิตหรือนายทุนหรือตัวการใหญ่ "คือพ่อค้า"** การค้าขายนั้น หากมีการขาดทุนก็ต้องพยายามหาวิธีที่จะให้ได้ทุนคืน เช่น พ่อค้ายาเสพติด ยาบ้า หากถูกจับกุมมากเท่าใด ครั้งต่อไปก็ต้องผลิตมากขึ้น 2-3 เท่าตัวเพื่อที่จะได้ทุนคืน และจะต้องผลิตหรือค้ามากกว่าที่ถูกจับกุมเพื่อที่จะได้กำไรเพิ่มขึ้น ประกอบกับการค้ายาเสพติดหรือยาบ้ามีกำไรดีมาก ต้นทุนการผลิตเม็ดละไม่เกิน 5 บาท จำหน่ายขายส่งเม็ดละ 15 -20 บาท ขายปลีกเม็ดละ 50-100 บาท เมื่อเป็นเช่นนี้จึงมีผู้ค้ายาบ้าเพิ่มมากขึ้น การปราบปรามรายใหญ่ไม่ได้หมายถึงการแพร่ระบาดหรือการขายรายย่อยจะลดลง ดังนั้นจึงเห็นการจับกุมยาบ้าครั้งละ 1 แสน - ล้านกว่าเม็ดขึ้นไปมีมากขึ้น จนเป็น

เรื่องปกติหรือเป็นข่าวธรรมดาไป

1.2 ผู้เขียนผ่านประสบการณ์ทั้งงานป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดมากกว่า 20 ปี เห็นว่ายุทธศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การป้องกันปราบปรามยาเสพติดเพื่อให้การแพร่ระบาดลดลงให้ได้ การปราบปรามอย่างเดียวโอกาสที่การแพร่ระบาดจะลดน้อยลงย่อมเป็นไปได้ ผู้เขียนเห็นว่าความสำเร็จของการปราบปรามอาชญากรรมในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น จะต้องดำเนินการให้ครบวงจรทั้งงานป้องกัน งานปราบปราม งานสืบสวน งานสอบสวน งานบำบัดรักษา การฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้เสพงานชุมชนสัมพันธ์ มิใช่การรณรงค์ต่อต้านเพียงอย่างเดียว แต่ฝ่ายบ้านเมืองต้องให้ยุทธศาสตร์การปฏิบัติให้กับชุมชน โดยการให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหานี้มากยิ่งขึ้น และที่สำคัญการปรับแนวทางการปฏิบัติ หรือปรับ กลยุทธ์ให้ทันต่อสถานการณ์ การกำกับดูแล การติดตามผล

เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้งานป้องกันปราบปรามยาเสพติดบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และผู้ที่จะทำงานนี้ได้ครบวงจรดีที่สุดในยุคก็คือ "ตำรวจ" นั่นเอง

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

2.1 การให้ความสำคัญของการจับกุมรายใหญ่มีการลงข่าวถือว่ามีผลงานการปราบปรามดีเด่น ฯลฯ ประเด็นนี้ควรหยิบยกมาพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง ผู้เขียนเห็นว่า การจับกุมผู้ขายรายย่อย รายกลาง ที่จำหน่ายในชุมชน สถานศึกษา ให้ได้จำนวนมากรายแม้จะได้ของกลางไม่มาก จะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การแพร่ระบาดลดน้อยลง แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าไม่สนใจรายใหญ่ คือคงให้ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญที่ไม่แตกต่างกัน ฝากเป็นข้อคิดที่ว่า **"หากไม่มีผู้จำหน่ายรายย่อย รายกลาง ในพื้นที่คงไม่มีนายทุนหรือพ่อค้ารายใหญ่จะมาขายปลีกละเอียด"** ข้อคิดนี้ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะเป็นปรัชญาสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องนำไปเป็นกลยุทธ์ในการป้องกันและปราบปราม และยับยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติดต่อไป

"กลยุทธ์ในการปราบปราม" ที่ผ่านมาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับแนวทางให้มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ใหม่คือ "ต้องทำให้การแพร่ระบาดของยาบ้าให้ลดน้อยลงให้จงได้" ดังนั้น การสืบสวน ตรวจค้น จับกุม สอบสวน ขยายผล การทำลายเครือข่าย และการยึดทรัพย์สินของผู้ค้าที่ได้จากการค้ายาเสพติด จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่จะต้องดำเนินการให้ครบวงจร

2.2 แนวคิดของผู้เขียนในการปรับกลยุทธ์ที่จะลดการแพร่ระบาดให้น้อยลงได้นั้น เห็นว่าทุกคนควรจะต้องฟังเสียง "ผู้ค้ารายย่อย" กับ "ผู้ค้ารายกลาง" หมายถึง ผู้ที่ค้าที่จำหน่ายยาเสพติดให้กับผู้เสพ กลุ่มผู้ค้ากลุ่มนี้ คือตัวจักรสำคัญที่กระจายอยู่ทั่วทุกหัวระแหงมีทั้งพ่อค้า ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการทุกฝ่ายกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือแม้แต่ตำรวจบางคน ก็ยังเป็นผู้ขายรายย่อยเสียเอง ผู้ค้ารายย่อยบางคนขายยาบ้าเพราะติดยาบ้าก็เลยต้องเป็นตัวแทนจำหน่ายยาบ้าด้วย หรือมีการจำหน่ายแบบขายตรง(Direct Sale) ปัญหานี้แพร่ระบาดสู่สถานศึกษาทำให้เกิดปัญหายุ่งยากต่อการปราบปรามมาก เมื่อจับกุมได้ต้องพยายามขยายผลไปยังรายกลาง รายใหญ่ และเพียรพยายามทำการสืบสวนหาทรัพย์สินที่ได้จากการค้า แล้วทำการยึดหรือตรวจสอบทรัพย์สิน จึงจะทำผู้ค้าเหล่านี้เกรงกลัว เพราะกลัวถูกยึดทรัพย์สิน

ผู้เขียนเคยดำรงตำแหน่ง สวญ.สภ.อ.จอมทอง ช่วงปี 2527-2531 ในช่วงนั้นการแพร่ระบาดเฮโรอีนมีสูงมาก แต่นโยบายหลักที่ผู้เขียนประกาศใช้คือ "ในท้องที่ สภ.อ.จอมทอง จะมีผู้ขายยาเสพติดไม่ได้ ตำรวจผู้ใดที่ไม่มีขีดความสามารถที่จะสืบสวนหาตัวผู้ขายยาเสพติดรายย่อยได้ย่อมถือว่าเป็นตำรวจที่ขาดประสิทธิภาพในวิธีสืบสวน เพราะการสืบสวนหาผู้ขายรายย่อยเป็นการสืบสวนหาข้อมูลที่ง่ายที่สุดโดยไม่ต้องใช้วิธีการหรือเทคนิคการสืบสวนที่สลับซับซ้อน ยากแต่เพียงจะทำอย่างไรหรือใช้วิธีการใด จึงจะสามารถจับกุมผู้ขายให้ได้เท่านั้นเอง"

ดังนั้นระหว่างที่ผู้เขียนปฏิบัติหน้าที่อยู่ ผู้ขายรายย่อยจึงเกรงกลัวการปฏิบัติงานอย่างจริงจังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างมาก ทำให้การปราบปรามได้ผลดียิ่ง ขณะเดียวกันก็ต้องดูแลช่วยเหลือบำบัดรักษาผู้ที่ตกเป็นทาสของยาเสพติดอีกด้วย ประชาชน และชุมชนก็จะออกมาช่วยกันต่อต้านผู้ค้าแจ้งข่าวสารให้ตำรวจ สังคมจะกดดันไม่คบหาสมาคมด้วย ผู้นำท้องถิ่น พระสงฆ์ ครู ฯลฯ จะร่วมกันกดดันผู้ค้าในรูปแบบต่าง ๆ ขณะเดียวกันตำรวจก็จะกดดันโดยมีการตรวจค้นบ้านพัก ยานพาหนะ

ของผู้ค้าเป็นประจำ ให้สายตรวจออกไปตรวจตราในย่านที่มีการจำหน่ายให้บ่อยครั้ง นำจุดตรวจไปไว้ ณ จุดนั้น ให้มีคณะกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติดประจำหมู่บ้าน ให้ชุมชนคิดเองทำเอง ฝ่ายทางราชการ ได้แก่ ตำรวจ โรงพยาบาล ฝ่ายปกครอง ให้การสนับสนุนเป็นที่ปรึกษาทำให้งานดังกล่าวได้ผลดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกันผู้เสพให้ถือเป็นผู้ป่วยเพราะกฎหมายก็ให้โอกาสอยู่แล้ว ดังนั้นผู้เขียนได้ร่วมกับทางโรงพยาบาลจอมทองเปิดคลินิกรักษาผู้เสพ และยังได้เปิดสถานรักษาแบบแผนโบราณขึ้นมาอีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังได้ทำการรณรงค์ให้ชาวเขาเลิกปลูกฝิ่น นำเมล็ดฝิ่นมามอบให้ทางราชการ ได้มีการสนับสนุนการพัฒนาอาชีพให้ชาวเขาปลูกพืชอื่นทดแทนฝิ่นตามโครงการที่ ป.ป.ส. และโครงการหลวงเข้าไปดำเนินการจนสามารถทำให้อำเภอจอมทองปลอดจากการปลูกฝิ่นในที่สุด จนได้รับคำชมเชยจากหน่วยงานทั้งในประเทศและนอกประเทศมีหน่วยงานทั้งในและนอกประเทศขอเข้าไปดูงานมากมาย แต่ในช่วงนั้นยังไม่มี พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์ พ.ศ.2534 จึงมิได้ทำการตรวจสอบทรัพย์สินเช่นปัจจุบัน อย่างไรก็ตามเมื่อกฎหมายนี้ออกมาบังคับครั้งแรกนั้น ผู้มีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับ การช่วยเหลือสนับสนุน ตาม ม.6 และสมคบ ตาม ม.8 นั้น มีเพียงพนักงานสอบสวน บข.ป.ส. จนกระทั่งปี พ.ศ.2541 ผู้เขียนดำรงตำแหน่ง รอง ผบก.อก.ภ.5 ทำหน้าที่หัวหน้า ผอ.ศตส.ภ.5 เห็นการแพร่ระบาดของยาบ้ารุนแรงมากขึ้น นักค้าไม่เกรงกลัวความผิด และการตรวจสอบทรัพย์สินในส่วนภูมิภาคแทบไม่ได้ดำเนินการเลย จึงได้เสนอขอแก้ไขระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ขอให้พนักงานสอบสวนทั้ง ภ. และ น.มีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายดังกล่าวได้ด้วย ใช้เวลาประมาณ 1 ปี จึงแก้ไขสำเร็จ เมื่อปี พ.ศ.2542

หลังจากแก้ไขระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีเรียบร้อยแล้ว ผู้เขียนวางแผนจับกุมและใช้มาตรการตรวจสอบทรัพย์สินคดีแรก โดยได้วางแผนให้ชุดปราบปรามยาเสพติด ศตส.ภ.5 เข้าจับกุมพร้อมยึดทรัพย์สิน 2 สามีภรรยา นักค้ารายกลางในพื้นที่ สภ.อ.เมืองเชียงใหม่ เพื่อต้องการทำเป็นคดีตัวอย่างให้ตำรวจ ภ.และ น. ได้นำไปเป็นแบบอย่าง พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาทั้ง 2 แต่เมื่อถึงอัยการ อัยการกลับสั่งฟ้องเพียงสามี สั่งไม่สั่งฟ้องภรรยา ต้องปล่อยตัวภรรยาทำให้เกิดปัญหาทรัพย์สินที่ยึดมา เพราะในส่วนของภรรยาหากไม่สารภาพพิสูจน์ว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก็ต้องคืนทั้งหมด ผู้เขียนขอให้ ผบก.ภ.จว.เชียงใหม่ เรียกสำนวนมาตรวจสอบ พบว่าพนักงานสอบสวนทำสำนวนไม่รัดกุมไม่สอบสวนตามที่ ภ.5 แนะนำ จึงตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย

ผู้เขียนกัดไม่ปล่อย สั่งให้ ชป.ศตส.ภ.5 ทำการสืบสวนสะกดรอย ติดตามพฤติกรรม ต่อ พบว่าหลังอัยการสั่งไม่ฟ้องแล้ว ผู้ต้องหาหายนึกลับบ้านไปเลี้ยงฉลองกับญาติๆ ที่บ้านเกิด ทั้งยัง พุดจาเยาะเย้ยตำรวจที่จับกุมอีกด้วย ผมเรียกประชุมวางแผนใหม่เพราะมั่นใจว่าต้องออกมาค่าอีก ใช้ เวลาไม่นานก็วางแผนล่อซื้อยาบ้าจากผู้ต้องหาอีกครั้ง คราวนี้ล่อซื้อที่สวนสาธารณะสวนหลวง ร.9 หนอง ย่อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่เลือกจุดนี้เพราะพื้นที่กว้างขวางมาก วางแผนง่าย ถ้าหลบหนีระหว่าง จับกุมก็กระทำได้ง่าย สุดท้ายการตรวจสอบทรัพย์สินคดีแรกก็เป็นที่เรียบร้อย ผู้เขียนนำรูปแบบไปเป็น ตัวอย่างเพื่อให้ความรู้กับข้าราชการตำรวจทั่วประเทศรวมทั้งทำคู่มือการสอบสวนคดียึดทรัพย์เป็นคน แรกอีกด้วย ผู้เขียนติดตามเพื่อจะติดตามคดีนี้อย่างต่อเนื่อง ทราบในเวลาต่อมาว่าเสียชีวิตในเรือนจำ ตัวอย่างนี้เป็นบทเรียนที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้หลายแง่มุมมาก ผাগให้เป็นข้อคิดสำหรับทุก คนที่มีหน้าที่ในงานป้องกันปราบปรามยาเสพติดเพื่อเป็นกรณีศึกษาด้วย

ภ.5 จึงเป็นหน่วยงานแรกที่มีการอบรมนายตำรวจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โดยการริเริ่ม ของผู้เขียนเอง ได้ร่วมทำงานกับ ป.ป.ส.ภาค 5 บช.ปส.ทำการตรวจสอบทรัพย์สินมาเป็นเวลากว่า 10 ปี และผู้เขียนก็ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการ ป.ป.ส.ให้เป็นอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินตลอดมา จนถึงปัจจุบัน **ดังนั้น ในความเห็นของผู้เขียนเห็นว่า งานที่สำคัญที่สุดของการปราบปราม ยาเสพติดคือ การสืบสวนสอบสวนขยายผล และการตรวจสอบทรัพย์สิน**

ตอนที่ 3 แนวทางการขยายผลในคดียาเสพติด

3.1 การขยายผลโดยวิธีการสอบสวนนั้น เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งของพนักงานสอบสวน ไม่ว่าจะ การสอบสวนขยายผลในคดีอาญาใด ๆ ก็ตามจะพบว่า พนักงานสอบสวนบางท่านนั้น มีความรู้ มีความสามารถมียุทธศาสตร์ มีวิธีการในการสืบสวนสอบสวนขยายผลในคดีต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี บาง ท่านมีจิตวิทยาในการสอบสวนจนเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ดังนั้นผู้เขียนจึงถือว่าวิชาการสอบสวนนั้น เป็นศาสตร์ที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ตลอดจนจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาระบบงานโดยต่อเนื่องและต้องหมั่นศึกษาค้นคว้า และปรับวิธีการให้ทันกับสถานการณ์ด้วย จึงจะทำให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพ

3.2 ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งมาจากการที่เราไม่สามารถ นำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้ง ๆ ที่มีกฎหมายซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการป้องกันปราบปรามอย่างครบครัน แต่การนำมาบังคับใช้มักจะมีปัญหามากมาย

3.3 เพื่อให้การพัฒนางานสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้เขียนได้ เสนอดำรวจตำรวจภูธร 5 กำหนดให้การประเมินผลเพื่อเลื่อนตำแหน่งพนักงานสอบสวนทุกคนจะต้อง ขยายผลในคดียาเสพติดอย่างน้อย 1 คดี โดยให้เลือกคดีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าเป็นคดีที่ใช้ความรู้ ความสามารถมากที่สุดเสนอต่อคณะกรรมการ พนักงานสอบสวนทุกคนจะต้องขยายผลการสอบสวน คดียาเสพติดอย่างน้อยคนละ 1 คดี

3.4 วิธีการสอบสวนขยายผลในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น อาจแยกได้เป็น 2 กรณี คือ

3.4.1 การสอบสวนขยายผลโดยอาศัย พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

3.4.2 การสอบสวนขยายผลโดยอาศัยหลักการสอบสวนคดีอาญาทั่วไป ตามหลักประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตอนที่ 4 วิธีการสอบสวน ตาม พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์ พ.ศ.2534

4.1 การสอบสวนขยายผลตาม พ.ร.บ.มาตรการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 นั้น มีขั้นตอนที่แตกต่างกับการขยายผลกับการสอบสวนคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ พ.ร.บ. มาตรการฉบับนี้เน้นเรื่องป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้น และมุ่งใช้ขยายผลปราบปรามนายทุน หรือผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิด หรือดำเนินคดีกับผู้สมคบ นำมาตรการริบทรัพย์สินมาใช้บังคับ โดยสามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือเชื้ออำนาจในการกระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น ให้รวมถึง "เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้มาโดยใช้เงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวซื้อหรือกระทำไม่ว่าด้วยประการใดๆ ไม่ว่าจะเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งก็สามารถริบได้"

4.2 อำนาจการสอบสวนเกี่ยวกับคดียาเสพติดได้มีการแก้ไขระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยอำนาจการสอบสวน (ฉบับที่ 17) พ.ศ.2543 ดังนี้

“ข้อ 218 ๔ลฯ

(10.5) การประสานงานระหว่างตำรวจปราบปรามยาเสพติดกับตำรวจหน่วยอื่น

(10.5.1) การดำเนินคดี หรือการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การดำเนินคดีตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ให้โทษ และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(10.5.2) เมื่อตำรวจหน่วยอื่นจับกุมผู้ต้องหาที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติด หรือสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ตำรวจหน่วยนั้นแจ้งไปยังกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาจับกุม

(10.5.3) การสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของตำรวจหน่วยอื่น หากปรากฏว่าเป็นคดีที่มีความสำคัญหรือเป็นคดีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติด ตลอดจนการสมคบ

สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีการตรวจสอบทรัพย์สินของ ผู้กระทำความผิดหรือผู้เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวพันกับการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว หากในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดพิจารณาเห็นว่าเป็นคดีสำคัญ หรืออาจ เกี่ยวพัน หรือสมควรดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด จะส่งนายตำรวจตั้งแต่ระดับสารวัตรขึ้นไป ไปตรวจสอบให้คำแนะนำเกี่ยวกับคดีนั้น ก็ได้

หากผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดจะให้พนักงานสอบสวนกองบังคับการ สอบสวนดำเนินคดีดังกล่าวฝ่ายเดียวหรือร่วมสอบสวนด้วย ให้เสนอขออนุมัติสำนักงานตำรวจ แห่งชาติพิจารณาสั่งการแล้วแต่กรณี

๗๗

4.3 การสอบสวนขยายผล โดยอาศัยหลักการสอบสวนเช่นการสอบสวนคดีอาญาทั่วไปนั้น ผู้เขียนเชื่อว่าทุกคนคงจะเข้าใจหลักการดำเนินการในเบื้องต้นเป็นอย่างดี ประเด็นปัญหาที่สำคัญคือ อยู่ที่พนักงานสอบสวนจะมีความรู้ความสามารถ และมีความพยายามรวบรวมพยานหลักฐานให้ เพียงพอที่จะขอรับความเห็นชอบในการจับกุมจากศาลให้ออกหมายจับให้ได้

4.4 ปัญหาที่สำคัญของการสอบสวนขยายผลคือ “การรวบรวมพยานหลักฐาน” ซึ่งพนักงาน สอบสวนจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ โดยเฉพาะเครื่องมือในการสืบสวนสอบสวนที่สำคัญคือ “กฎหมาย” ม.14 ที่เจ้าพนักงานสามารถขอค้นฟังโทรศัพท์หรือสามารถนำเข้าถึงข้อมูลจะต้องนำมาใช้ และต้องนำ ม.100/2 ซึ่งระบุว่า ถ้าศาลเห็นว่าผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการ ปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงาน สอบสวน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น

“พนักงานสอบสวนต้องนำมาเป็นเครื่องมือในการรวบรวมพยานหลักฐาน โดยแจ้งให้ ผู้ต้องหาทราบถึงคุณประโยชน์ของการรับสารภาพ และให้รายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการ ปราบปรามเกี่ยวกับการกระทำความผิดคดียาเสพติด เมื่อได้ข้อมูลแล้วเจ้าหน้าที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ใน การสืบสวน จับกุม ยึดทรัพย์เพิ่มเติม ซึ่งในการพิจารณาคดีหากศาลเห็นว่าได้ประโยชน์อย่างยิ่ง ก็จะนำ ความดีนี้มาประกอบการพิจารณาและที่ศาลจะลงโทษน้อยกว่าโทษที่กำหนดไว้ก็ได้”

วิธีการขยายผลจากผู้เสพไปยังผู้จำหน่ายรายย่อย รายกลาง ปัจจุบันสามารถทำได้ ง่ายขึ้น ตาม ม.94 พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับ ที่ 3) พ.ศ.2530 รวมทั้ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2539 และ พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ซึ่งหากผู้เสพยาเสพติดให้โทษได้ยื่นความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จะขอ บำบัดรักษา เนื่องจากติดยาเสพติดให้โทษก็สามารถทำได้ บุคคลผู้ติดยาก็จะไม่ต้องได้รับโทษ ขณะเดียวกันฝ่ายสืบสวนสอบสวนสามารถที่จะสอบถามหารายละเอียดหรือสอบเป็นพยานเกี่ยวกับ แหล่งซื้อขายได้

4.5 นอกจากนี้กฎหมายยาเสพติดยังได้ให้อำนาจเกี่ยวกับการดำเนินการกับสถานประกอบการ ผู้เสพยาเสพติด การสั่งปิด ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดในสถานบริการเป็นอย่างดี โดยมีการแก้ไข พ.ร.บ.ยาเสพติดในปี 2519 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ฉบับที่3) พ.ศ.2543 ให้อำนาจเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติดเพิ่มเติมในสาระสำคัญ ๆ มีดังนี้

ม.4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ม.13 ทวิ และ ม.13 ตริ แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

“ม.13 ทวิ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออกประกาศกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการและประกาศกำหนดให้สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบภาระกิจใด ๆ เป็นสถานประกอบกิจการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ม.13 ตริ ในกรณีนี้เจ้าพนักงานตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการและประกาศกำหนดให้สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจใด ๆ เป็นสถานประกอบกิจการที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ม.13 ตริ ในกรณีนี้เจ้าพนักงานตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการตาม ม.13 ทวิ หากเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการดังกล่าวไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งปิดสถานประกอบการแห่งนั้นชั่วคราว หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการสำหรับการประกอบธุรกิจนั้นแล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินครั้งละสิบห้าวันนับแต่วันที่เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการนั้นทราบคำสั่ง

ในกรณีที่สถานประกอบการซึ่งถูกสั่งปิดชั่วคราวหรือถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งเป็นสถานประกอบการซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมการประกอบธุรกิจตามกฎหมายอื่น ให้เลขาธิการแจ้งให้หน่วยงานซึ่งควบคุมการประกอบธุรกิจนั้นทราบ และให้หน่วยงานดังกล่าวถือปฏิบัติตามนั้น

การสั่งปิดชั่วคราวหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการ และการแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการทราบตามวรรคหนึ่ง และการแจ้งให้หน่วยงานทราบตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

ม.5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ม.14 ทวิ แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

“ม.14 ทวิ ในกรณีจำเป็นและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดเสพยาเสพติดในเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะ ให้กรรมการ เลขาธิการ และเจ้าพนักงานมีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลนั้นมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่

วิธีการตรวจหรือทดสอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

ม.6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ม.15 ทวิ แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

ม.15 ทวิ เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ประกาศตาม ม.13 ทวิ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงห้าหมื่นบาท"

ม.7 ให้ยกเลิกความใน ม.16 แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ม.16 ผู้ใดไม่ให้ความสะดวก หรือไม่ให้อภัยค่า หรือไม่ส่งบัญชีเอกสาร หรือวัตถุใดแก่ กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติกรตาม ม.14 หรือไม่ยินยอมให้ตรวจ หรือทดสอบตาม ม.14 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท"

ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับ ของมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการดังนี้

(1) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง และ ให้รวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในความควบคุม ดูแล หรืออาศัยสิทธิของ เจ้าของ หรือผู้ดำเนินกิจการสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย

(2) สถานบริการที่บรรจุก๊าซให้แก่ยานพาหนะทั้งทางบกและทางน้ำตามกฎหมายกระทรวงที่ ออกตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว

(3) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(4) ที่พักอาศัยในเชิงพาณิชย์ประเภทหอพัก อาคารชุด หรือเกสเฮ้าส์(Guesthouse) ที่ให้ผู้อื่นเช่า

(5) สถานที่ที่ได้จัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ ซึ่งเก็บค่าบริการจากผู้เล่น

(6) โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

4.6 หน้าหนึ่งของสถานประกอบการ ที่กฎหมายบังคับไว้มีดังนี้

(1) ควบคุม สอดส่อง และดูแล ไม่ให้พนักงานของสถานประกอบการหรือบุคคลภายนอกกระทำการหรือมีส่วนร่วมกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในหรือบริเวณสถานประกอบการ

(2) พิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่ไม่มีพฤติกรรมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเข้าเป็นพนักงาน ทั้งนี้ไม่รวมถึง ผู้เสพยาเสพติด ซึ่งได้รับการบำบัดการติดยาเสพติดและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้กลับคืนสู่สภาพปกติแล้ว

(3) จัดอบรมพนักงานของตนให้มีความเข้าใจในการป้องกันการใช้ยาเสพติดอย่าง สม่ำเสมอ

(4) จัดทำบันทึกประวัติของพนักงานไว้ประจำสถานประกอบการ โดยบันทึกประวัตินี้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อและนามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน ที่อยู่ และภูมิลำเนา ของพนักงาน

(5) ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ในการ แจ้งเมื่อพบว่ามีกรกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ หรือให้ข้อมูล ข่าวสาร หรือ พฤติการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยหรือควรเชื่อได้ว่าจะกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดในสถานประกอบการของตน และอำนวยความสะดวกในการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(6) จัดให้มีป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัย หรืออันตรายโทษตาม พ.ร.บ.ป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

4.6 ความรับผิดชอบหรือกรณีที่สถานบริการฝิ่น จะมีความผิดหรือต้องรับผิดชอบดังนี้

(1) ถูกตักเตือน กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2543)

(2) ถูกปรับตั้งแต่ 10,000 บาท ถึง 50,000 บาท กรณีที่ได้รับคำเตือนตามข้อ (1) แล้ว ไม่ปฏิบัติตามคำเตือนนั้น

(3) ถูกสั่งปิดชั่วคราวหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการครั้งละไม่เกิน 15 วัน กรณีที่ไม่ใช้ความระมัดระวังหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถาน ประกอบการ

ให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการจัดให้มีป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัย หรืออันตรายโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดตามวรรคสองและวรรคสาม

ป้ายหรือประกาศตามวรรคหนึ่งจะต้องมีความชัดเจนเห็นได้ง่าย และมีข้อความเป็นภาษาไทย เตือนเกี่ยวกับพิษภัยหรืออันตรายโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ประกอบกับข้อความที่แสดงว่า สถานประกอบการที่ติดป้ายหรือประกาศนั้นอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด

ในกรณีที่เจ้าพนักงานได้ตรวจพบว่าเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการมิได้ปฏิบัติ ตาม ให้เจ้าพนักงานนั้นรายงานเลขาริการเพื่อมีหนังสือตักเตือนให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถาน ประกอบการปฏิบัติตาม และหากภายหลังมีการตรวจพบว่าเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถาน ประกอบการนั้นยังมิได้ปฏิบัติตาม จึงให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้

รายละเอียดของข้อความ

(1) ข้อความเตือนเกี่ยวกับพิษภัยหรืออันตรายโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้ตาม ความเหมาะสมของประเภทสถานประกอบการ ตัวอย่าง เช่น

- ยาเสพติดบั่นทอนสุขภาพผู้เสพและทำลายความมั่นคงของชาติ
 - การจำหน่ายยาเสพติดต้องระวางโทษสูงสุดถึงประหารชีวิต
 - ลูกเมียคือชีวิต ยาเสพติดคือวายเป็นร่ำ
 - ยาเสพติดมีอันตรายกับทุกคน
 - โรงงานทั่วไทย ร่วมต้านภัยยาเสพติด
 - เอาใจใส่ลูกจ้างสักนิด ยาเสพติดไม่มาเยือน
- การครอบครองยาบ้า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
 - การเสพยาเสพติดต้องระวางโทษจำคุกและปรับ

ฯลฯ

(2) ข้อความที่แสดงว่าสถานประกอบการที่ติดป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัยหรือโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามคือ

- สถานประกอบการนี้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการภายในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัดแล้วแต่กรณี

โดยกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ว่า กรณีที่เจ้าพนักงานได้ตรวจพบว่ามีกรกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการใด ให้เจ้าพนักงานดังกล่าวจัดทำบันทึกรายงานพร้อมความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาภายใน 5 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้ตรวจพบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับบันทึกรายงานจากเจ้าพนักงานแล้ว ว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ หากคณะกรรมการโดยมีมติเสียงข้างมาก เห็นว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ ให้คณะกรรมการทำรายงานและความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาว่าควรมีคำสั่งปิดชั่วคราวหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการนั้นหรือไม่ จากนั้นก็จะเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะพิจารณาสั่งการต่อไป

4.7 พ.ร.บ.ป้องกันปราบปรามยาเสพติด(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2545 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่มากขึ้นคือ

มาตรา 3 ให้เพิ่มบทนิยาม คำว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” ระหว่างบทนิยาม คำว่า “กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” และ “คณะกรรมการ” ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ดังต่อไปนี้

“ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด”

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรียกว่า “ป.ป.ส.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมศุลกากร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินหกคน และเลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาแต่งตั้งบุคคลจากภาคเอกชนที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่เกินสองคน”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 10 คณะกรรมการจะตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือทำการใด ๆ แทนคณะกรรมการก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้กรรมการที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 11 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 11 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรียกว่า “สำนักงาน ป.ป.ส.” เป็นหน่วยงานในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินงานในฐานะหน่วยงานปฏิบัติของคณะกรรมการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนด
- (2) ประสานนโยบาย แผน งบประมาณ และการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
- (3) สนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร วิชาการ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศและต่างประเทศ
- (4) ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ต่อต้านยาเสพติด
- (5) ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศในด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- (6) ประสาน ตรวจสอบ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (7) ปฏิบัติราชการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 12 ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งทางราชการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานและให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการ”

มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (10) (11) และ (12) ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

(10) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้ความดีความชอบหรือโยกย้ายหรือลงโทษทางวินัยต่อข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนขอให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดเร่งรัดการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

(11) พิจารณาและดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งกำกับและติดตามการใช้งบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

(12) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 14 เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหลบซ่อนอยู่ หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเนื่องจากการเนินซ้ำกว่าจะเอามาค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีไป หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

(2) ค้นบุคคล หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามียาเสพติด ซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(3) จับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(4) ยึดหรืออายัดยาเสพติดที่มีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

(5) ค้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(6) สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(7) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง (1) ให้เจ้าพนักงานผู้ค้นปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดและแสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้น รายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป และบันทึกเหตุอันควรสงสัยตามสมควรและเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถาน หรือสถานที่ค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้เจ้าพนักงานผู้ค้นส่งมอบสำเนาหนังสือนั้นให้แก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ และหากเป็นการเข้าค้นในเวลากลางคืนภายหลังพระอาทิตย์ตก เจ้าพนักงานผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องเป็นข้าราชการพลเรือนตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือข้าราชการทหารตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองร้อยหรือเทียบเท่าขึ้นไป

เจ้าพนักงานตำแหน่งใดหรือระดับใดจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วนหรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวเจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายนั้น

เจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงเอกสารมอบหมายนั้นต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

ในการปฏิบัติการตามมาตรา 14 นี้ให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ให้เลขาธิการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรา 14 เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี โดยให้รายงานข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรค ปริมาณการปฏิบัติงาน และผลสำเร็จของการปฏิบัติงานโดยละเอียด เพื่อให้คณะรัฐมนตรีเสนอรายงานดังกล่าวพร้อมข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา”

มาตรา 9 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 14 ตี และมาตรา 14 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

“มาตรา 14 ตี ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามมาตรา 14 หรือมาตรา 14 ทวิ ถ้าเจ้าพนักงานได้ขอให้บุคคลใดช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ ให้บุคคลนั้นมีอำนาจช่วยการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานได้

มาตรา 14 จัตวา ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำ

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงานซึ่งได้รับอนุมัติจากเลขาธิการเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียว ต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้”

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา พิจารณาถึงผลกระทบต่อ สิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

(1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

(3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อเจ้าพนักงานได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ

บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวน และใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเท่านั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543

“ถ้ากระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามมาตรา 19 ตรี ผู้กระทำต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง”

มาตรา 11 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 16/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

“มาตรา 16/1 ผู้ใดรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 14 จัตวา กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามกฎหมาย

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยกรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือเจ้าพนักงาน ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง”

จะเห็นได้ว่ามีกฎหมายที่ให้อำนาจกับผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเต็มที่ แต่ปัญหาเสพติดก็ไม่ได้ลดน้อยลง สารเสพติดชนิดหนึ่งอาจหมดไป แต่ก็จะมี

สารตัวใหม่เกิดขึ้นมาอีก หรือมีตัวตายตัวแทน ดังนั้นจะเห็นว่าจะใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเดียวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติดจะไม่ได้ผล ต้องดำเนินการให้ครบวงจร เพราะปัญหาเสพติดคือ ปัญหาสังคม

4.8 ข้อแตกต่างการสอบสวนระหว่างการสอบสวนตาม พ.ร.บ. มาตรการฯ กับการสอบสวนโดยอาศัยหลักการสอบสวนคดีอาญาทั่วไปตาม ป.วิ.อ.อาญา อาจสรุปในสาระสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

การสอบสวนตาม พ.ร.บ. มาตรการฯ	หลักการสอบสวนคดีอาญาทั่วไป
1. การขออนุมัติจับกุมหรือแจ้งข้อหาสมคบ ขออนุมัติต่อ เลขา ป.ป.ส. เมื่อได้รับอนุมัติ แล้ว ให้ยื่นขอหมายจับจากศาลต่อไป	1. การขออนุมัติจับกุมต้องรวบรวม พยานหลักฐาน และขอออกหมายจับจาก ศาล
2. ความผิดหลักที่จะใช้ พ.ร.บ. มาตรการฯ คือ ความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย รวมถึงสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือ พยายามกระทำผิดในฐานความผิด ดังกล่าว	2. จะดำเนินการสอบสวนขยายผลเพื่อ ดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องในฐานะใดก็ได้ ไม่ ว่าจะเสพหรือความผิดจากฐานอื่น ๆ ที่ไม่ เกี่ยวข้องก็ตามอยู่ที่การรวบรวม พยานหลักฐานที่จะสามารถยืนยันว่ามี ผู้กระทำผิดได้เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ
3. ให้อำนาจในการที่จะริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง เนื่องกับการกระทำผิด หรือเอื้ออำนวย การกระทำผิดได้	3. การสอบสวนต้องเป็นไปตามหลัก ตัวการ สนับสนุน ผู้ใช้ หรือผู้ร่วมกระทำผิดแล้วแต่ กรณีทรัพย์สินที่ยึดได้ก็ต้องเป็นทรัพย์สินที่ มีไว้เป็นความผิดหรือได้ใช้ หรือได้มาจาก การกระทำผิดแต่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการ กระทำผิดกฎหมายอาญาหากที่ยึดได้
4. มีคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่ เกี่ยวเนื่องการกระทำผิด การใช้มาตรการ ริบทรัพย์สินต้องมีคดีประธานเกี่ยวกับ ยาเสพติด ถ้าอัยการสั่งไม่ฟ้องหรือศาลสั่ง ยกฟ้องทรัพย์สินที่ยึดไว้ต้องคืนทันที	4. เป็นอำนาจหน้าที่ของ พงส. ที่จะรวบรวม พยานหลักฐานและหลักการริบของกลาง ที่ยึดไว้เป็นไปตาม ป.วิ.อาญา หรือ ป.อาญา การริบของกลาง จึงเป็นไปตาม คำพิพากษาของศาล
5. การทำสำนวนแยกเป็น 2 สำนวน คือ สำนวนคดีอาญายาเสพติด ซึ่ง พงส. เป็น	5. การทำสำนวนการสอบสวนและการขอยึด ทรัพย์สินเป็นหน้าที่ของ พงส. ผู้มีอำนาจ

<p>ผู้สอบสวน เว้นแต่คดีใดที่ของกลางในคดี ยาเสพติด พงศ.สามารถมีความเห็นในสำนวนได้ ส่วนสำนวนริบทรัพย์สินที่เป็นทรัพย์สินเกี่ยวเนื่องการกระทำผิดเป็น</p> <p>อำนาจหน้าที่ของคณะพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง และเลขาธิการ ป.ป.ส.จะมอบหมายให้ตรวจสอบทรัพย์สิน เป็นเรื่อง ๆ ไป</p> <p>6. ทรัพย์สินที่ยึดไว้เป็นของ “กองทุน” นำมาใช้ ในราชการได้ และทรัพย์สินที่ใช้ในการ กระทำผิดให้ริบเสียทั้งสิ้น</p>	<p>หน้าที่สอบสวนทำสำนวนคดีเดียว และมีความเห็นในทางคดีไปในคราวเดียวกัน</p> <p>6. ของกลางที่ถูกยึดหรือริบจะตกเป็นของแผ่นดิน</p>
--	---

จะเห็นได้ว่าหลักการสอบสวนทั้ง 2 กรณี มีข้อแตกต่างกันอย่างชัดเจน จำเป็นที่ พงศ. จะต้องศึกษาทำความเข้าใจเพื่อที่จะนำ พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด พ.ศ.2534 มาเป็นเครื่องมือในการทำงานได้มากกว่าที่เป็นอยู่ กล่าวคือนับแต่กฎหมาย ฉบับนี้นำมาใช้บังคับตั้งแต่ 28 ก.ย.2534 เป็นต้นมา ศาลมีคำพิพากษายึดทรัพย์สินให้ตกเป็นของ กองทุนป้องกันปราบปรามยาเสพติดเป็นทรัพย์สินจำนวนมาก ซึ่งทุกหน่วยสามารถขอให้นำทรัพย์สินมา ใช้ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด โดยขอสนับสนุนไปยังเลขาธิการ ป.ป.ส.ได้อีกด้วย

5. การนำกฎหมายฟอกเงินมาใช้ในคดียาเสพติด

5.1 พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ใน ม.3 และมีกฎหมายที่ระบุให้ เป็น ความผิดฐานฟอกเงิน ได้กำหนดความผิดมูลฐาน 11 ฐานความผิด สรุปได้แก่ความผิดเกี่ยวกับ

- ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันปราบปรามยาเสพติด
- ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาฯ (บางประเภท)
- ความผิดข้อโกงประชาชนหรือความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินที่เป็นการ ข้อโกงประชาชน
- ความผิดยกยอกหรือข้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน หรือกระทำโดย ทุจริตตามกฎหมายธนาคารพาณิชย์ กฎหมายเงินทุน
- ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือทุจริตต่อหน้าที่

- ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกหรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้างอำนาจ อังยีหรือช่องโจร
- ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีภาษีศุลกากร
- ความผิดเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบ
- ความผิดเกี่ยวกับ “ผู้จัดให้มีเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันแต่ละครั้งเกินกว่า 100 คน หรือมีวงเงินในกระทำผิดเกินกว่า 10 ล้านบาทขึ้นไป”
- ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
- ความผิดเกี่ยวกับการเล็ดตั่ง

ซึ่งทั้ง 11 ฐานความผิดนั้น สามารถดำเนินคดีอาญาและยึดทรัพย์สินที่น่าสงสัยว่าได้มาจากการกระทำผิดให้ตกเป็นของแผ่นดินได้อีกด้วย

5.2 ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น หากการสอบสวนปรากฏหลักฐานที่เชื่อมโยงไปถึงขบวนการค้า นายทุน ไม่ว่าจะตัวการ ผู้สนับสนุน ก็สามารถนำกฎหมายฟอกเงินดำเนินการต่อทรัพย์สินของผู้นั้นได้ ในทางปฏิบัตินั้น ปกติเจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้ พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์สิน พ.ศ.2534 ในความผิดฐานหลัก เช่น ครอบครองเพื่อจำหน่าย จำหน่าย แต่การยึดทรัพย์สินของกฎหมายมาตรานั้นจะยึดได้เฉพาะทรัพย์สินของผู้ต้องหาเท่านั้น “ ผู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์หรือผู้ที่ยังไม่ตกเป็นผู้ต้องหาจะยึดไม่ได้ ”

ที่สำคัญเมื่ออัยการสั่งไม่ฟ้องหรือศาลยกฟ้อง ทรัพย์สินที่ยึดมากก็ต้องคืน ต่างกับกฎหมายฟอกเงินเป็นการดำเนินการในทางแพ่ง ทรัพย์สินที่ใช้กฎหมายฟอกเงินยึดมานั้นเป็นหน้าที่ของเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกยึดจะต้องชี้แจงว่าทรัพย์สินนั้นได้มาโดยสุจริตโดยวิธีใด มีหลักฐานใดสนับสนุน ถ้าตอบไม่ได้ก็ต้องเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการฟอกเงิน

5.3 วิธีปฏิบัตินั้น หากเห็นว่าคดียาเสพติดรายใดที่มีขบวนการค้ายาเสพติดที่ไม่มีหลักฐานโยงไปถึง แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงตัวการก็อาจจะใช้กฎหมายฟอกเงินได้ ตัวอย่าง เช่น

- จับกุมนาย ก.,ข.,ค.และ ง. ร่วมกันมียาเสพติดไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย ได้ยึดทรัพย์สิน

บุคคลทั้ง 4 ไว้ตาม พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์สิน พ.ศ.2534 ต่อมาการสอบสวนพยานหลักฐานอ่อนอัยการสั่งไม่ฟ้องนาย ข. ,ค. ,ง. หรือศาลยกฟ้อง ข. ,ค. ,ง. แต่ทรัพย์สินที่ยึดไว้ในวันพิพากษาได้ว่าจะมาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ก็ให้รีบรายงานไปยังเลขาธิการ ป.ป.ง. เพื่อขอใช้กฎหมายฟอกเงินทันที

- หรือหากตั้งแต่ว่าแรกเห็นว่าการขอยึดทรัพย์สินตาม พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์สินหลักฐานอ่อน ก็ขอให้ถอนจาก พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์สิน มาใช้ พ.ร.บ.ฟอกเงินแทน

5.4 เมื่อดำเนินคดีข้อหาจำหน่ายและได้ทรัพย์สินจากผู้จำหน่ายทั้งเงินสดและทรัพย์สินอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก กรณีนี้หากมีหลักฐานหรือน่าจะสงสัยว่าทรัพย์สินรวมทั้งกิจการต่าง ๆ ได้มาจากการค้ายาเสพติดและนำมาฟอกให้สะอาดเข้าองค์ประกอบความผิดฐานฟอกเงิน ผู้จับกุมก็ควร จะแจ้งข้อหา “ฟอกเงิน หรือร่วมกันฟอกเงินไปด้วย” โดยแจ้งข้อหาฟอกเงินไปพร้อมกับข้อหาหลัก ด้วย แม้จะไม่ได้ยึดทรัพย์โดย พ.ร.บ.ฟอกเงิน แต่ ใช้ พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์ พ.ศ.2534 เข้ามายึด ทรัพย์ พนักงานสอบสวนก็สามารถแจ้งข้อหาฟอกเงินได้

5.5 สรุปกลุ่มผู้ค้าได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำผิดนั้นมากระทำในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นการฟอกเงินเพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำผิดต่อไปอีก ดังนั้นแม้ คนร้ายจะถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับ ยาเสพติดไม่ว่าความผิดใด ๆ ก็ตาม ผู้นั้นก็จะถูกดำเนินคดีฐานฟอก เงินอีกคดีหนึ่งด้วย ในส่วนของกฎหมายฟอกเงินนั้น ทรัพย์สินทั้งหมดจะตกเป็นของแผ่นดิน และเป็น หน้าที่ของจำเลยเท่านั้นที่จะต้องนำสืบให้ได้ว่าทรัพย์สินนั้นตนได้มาบริสุทธิ์หรือไม่อย่างไร

บทที่ 2

การสอบสวนตาม พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

ตอนที่ 1 ความสำคัญของกฎหมายมาตรการ

1. กล่าวโดยทั่วไป

1.1 เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ของประเทศไทย นั้น คือ พ.ร.บ. ป้องกันกันปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 และ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 พ.ร.บ.วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518 กฎหมายได้กำหนดโทษผู้กระทำความผิด ผลิต จำหน่าย ไว้สูงถึง ประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต แต่ผู้กระทำความผิดก็หาได้เกรงกลัวไม่ ผู้กระทำความผิดได้พยายามหาช่องทาง หรือหาช่องว่างของกฎหมายกระทำความผิด ในที่สุดผู้กระทำความผิดที่ด้อยโอกาสจึงตกเป็นเครื่องมือของนายทุน และนายทุนหรือตัวการ จริง ๆ ก็จะไม่ถูกจับกุม

1.2 ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2534 ได้มีกฎหมาย พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาใช้บังคับอีก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการ ป้องกันปราบปรามยาเสพติดมากขึ้น โดยมุ่งเอาผิดต่อนายทุนและตัวการสำคัญที่อยู่เบื้องหลังในการ ดำเนินธุรกิจในการค้ายาเสพติด และผู้ที่สมคบกระทำความผิดก็ถือว่าผิดด้วย โดยกฎหมายฉบับนี้เริ่ม ประกาศใช้มาแต่ 27 กันยายน 2534

2. มาตรการสำคัญของกฎหมายมีสาระสำคัญ 3 ประการ

2.1 ขยายอำนาจเขตของศาลไทย ให้มีอำนาจพิจารณาตำแหน่งคดีเกี่ยวกับยาเสพติดเป็น ความผิดสากล ที่ไม่ว่าจะเกิดกับประเทศใดศาลไทยก็มีอำนาจพิจารณาคดี ตามมาตรา 5

2.2 มาตรการความผิดเกี่ยวกับฐานสนับสนุนช่วยเหลือสมคบ กฎหมายกำหนดให้การกระทำ ผิดที่เป็นการสมคบ หรือร่วมกันเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นความผิด เป็นการขยายผลการ

สืบสวนสอบสวนและการจับกุมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เน้นนำนายทุนหรือตัวการมาลงโทษตามมาตรา 6 และ มาตรา 8

2.3 มาตรการริบทรัพย์สิน เป็นมาตรการที่กำหนดให้ริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ด้วย

3. มาตรการขยายขอบเขตให้กับศาลไทย

3.1 มาตรา 5 บัญญัติไว้ว่า ผู้ใดกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรถ้าปรากฏว่า

(1) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือ

(2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ

(3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้นั้นได้ปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักร และมีได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

3.2 โดยหลักของกฎหมายของประเทศไทยนั้น ปกติจะลงโทษเฉพาะผู้กระทำผิดในประเทศเท่านั้น แต่ พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 นี้ให้อำนาจศาลไทยพิจารณาคดีนอกราชอาณาจักรได้ ถ้าเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกัน ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 5 เพราะถือว่าเป็นความผิดสากลที่คนร้ายทำเป็นกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติ

ตอนที่ 2 การดำเนินการตามความผิดฐานสนับสนุน ช่วยเหลือ และฐานการสมคบ

1. วัตถุประสงค์ของมาตรการสนับสนุน ช่วยเหลือ และสมคบ

1.1 มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้การกระทำผิดเกิดขึ้น และมุ่งที่จะทำการปราบปรามนายทุนผู้มีอิทธิพลที่ร่วมกระทำความผิด หรือผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

1.2 มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

(1) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด

(2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์หรือ ให้ความสะดวกแก่การกระทำความผิด หรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ

(3) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่ประชุม ที่พำนัก หรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยเหลือหรือ ให้ความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิด หรือเพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากการจับกุม

(4) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดเพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวกแก่การกระทำความผิด หรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ

(5) ปกปิด ซ่อนเร้นหรือเอาไปเสียซึ่งยาเสพติดหรือวัตถุใด ๆ ที่ใช้ในการกระทำความผิด เพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิด

(6) ชี้แนะหรือติดต่อบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด

ผู้ใดจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่พำนักหรือที่ซ่อนเร้นเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

มาตรา 8 บัญญัติไว้ว่า "ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้นั้นสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าได้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกันตามวรรคหนึ่ง ผู้สมคบกันนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น"

มาตรา 14 บัญญัติไว้ว่า " การจับกุมหรือการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 6 หรือตามมาตรา 8 ต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส.ก่อน และเมื่อดำเนินการตามที่ได้อนุมัติแล้ว ให้รายงานให้เลขาธิการ ป.ป.ส.ทราบทันที"

"สมคบ" หมายความว่า การแสดงออกซึ่งความตกลงที่จะกระทำความผิดร่วมกัน การสมคบแม้ยังไม่ได้กระทำความผิดตามที่ตกลงกันก็เป็นความผิดตามมาตรา 8 นี้แล้ว ตัวอย่างเช่น นาย ก. และนาย ข. ตกลงกันที่จะซื้อยาบ้าจากทางภาคเหนือ เพื่อที่จะส่งไปจำหน่ายยังภาคอีสาน เพียงเท่านี้ก็มีความผิดสำเร็จตามมาตรา 8 นี้แล้ว

1.3 สาละสำคัญของความผิดฐานสมคบนั้น เป็นเพียงตกลงใจที่จะกระทำความผิดเท่านั้นก็เป็นความผิดแล้ว การตกลงกันนั้นมิใช่ว่าจะมาประชุมหรือหารือกันโดยไม่ได้ตกลงอะไรเลย หรือตกลงกันไม่ได้ หรือไม่รู้ว่าตกลงกันอย่างไร บุคคลที่เป็นผู้สมคบนั้นไม่ได้กำหนดอายุไว้ เพียงแต่รับรู้หรือมีสติสัมปชัญญะที่รับรู้ความชั่วดีก็น่าจะเพียงพอ

1.4 เครื่องชี้เจตนาในการตกลงใจจะต้องมีการแสดงออก หรือมีพฤติกรรมที่สามารถตรวจสอบได้ เช่น การพูด การเขียนเป็นเอกสารหลักฐาน หนังสือหรือแสดงออกบ่อยครั้งหรือกระทำหลายครั้งหลายหน เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นการตกลงใจ การกระทำความผิดแต่ยังไม่ใช่ถึงการลงมือเตรียมการแต่ต้องเข้าเงื่อนไขตามกฎหมายด้วย คือการตกลงใจกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในฐานหลัก 8 ฐานตามมาตรา 3 คือ "ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายความว่า การผลิต การนำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติด และให้หมายความรวมถึง การสมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวด้วย" และยาเสพติดนั้นต้องเป็นยาเสพติดใน 25 ชนิด

ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2535 ลง 15 เมษายน 2535 กำหนดไว้ มีผลใช้บังคับในวันที่ 29 เมษายน 2535 ดังมีรายชื่อยาเสพติดที่ระบุไว้ ดังนี้

- (1) เฮโรอีน
- (2) มอร์ฟีน
- (3) ฝิ่น
- (4) โคคาอีน
- (5) อาเซติก แอนไฮไดรด์
- (6) อาเซติก คลอไรด์
- (7) เอทิลดีนไดอาเซเตรด
- (8) กัญชา
- (9) ไดเมทอกซีแอมเฟตามีน
- (10) ไดเมทอกซีโปรโมแอมเฟตามีน
- (11) 2,5-ไดเมทอกซี-4-เอทิลแอมเฟตามีน
- (12) เมทิลดีนไดออกซีแอมเฟตามีน
- (13) 3, 4 เมทิลดีนไดออกซีแอมเฟตามีน
- (14) 5 – เมทอกซี –3, 4 เมทิลดีนไดออกซีแอมเฟตามีน
- (15) พาราเมททอกซีแอมเฟตามีน
- (16) ไตรเมทอกซีแอมเฟตามีน
- (17) เดกซ์โตรโลเซอริไฮด์ หรือแอลเอสดี หรือแอลเอสดี – 25
- (18) แอมเฟตามีน
- (19) เดกซ์แอมเฟตามีน
- (20) เมทแอมเฟตามีน
- (21) ฮีเฟรดีน
- (22) คีตามีน
- (23) ชูโดอีเฟครีน เว้นแต่ชูโดอีเฟครีน ซึ่งเป็นส่วนผสมในตำรับยาสูตรผสมตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และชูโดอีเฟครีนซึ่งเป็นส่วนผสมในตำรับยาเสพติดให้โทษในประเภท 3 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
- (24) เฟนเตอมีน
- (25) มิตาโซแลม

2. การขออนุมัติจับกุมและการแจ้งข้อหา

2.1 การจับกุมผู้กระทำความผิดฐานสมคบ ได้ระบุไว้ในมาตรา 14 บัญญัติว่า "การจับกุมหรือการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 6 หรือตามมาตรา 8 ต้องได้รับอนุมัติจาก เลขาธิการ ป.ป.ส.ก่อน และเมื่อดำเนินการตามที่ได้อนุมัติแล้วให้รายงานให้เลขาธิการ ป.ป.ส.ทราบทันที

2.2 การขออนุมัติจับกุมหรือแจ้งข้อหาตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 2 พ.ศ.2535 ลง 15 เมษายน 2535 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 29 เมษายน 2535 เป็นต้นมา ระบุไว้ดังนี้

2.2.1 การขออนุมัติจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 6 หรือมาตรา 8 ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้เป็นหัวหน้าในการสืบสวน ซึ่งมียศตั้งแต่นายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรี หรือเป็นข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป หรือหัวหน้าพนักงานสอบสวน ยื่นคำร้องขออนุมัติจับกุมต่อ เลขาธิการ ป.ป.ส. โดยคำร้องขอต้องระบุชื่อผู้กระทำความผิด ซึ่งประสงค์จะขอจับกุมรวมทั้งระบุข้อหาให้ชัดเจน

2.2.2 การขออนุมัติแจ้งข้อหาผู้กระทำความผิดตามมาตรา 6 หรือมาตรา 8 ในกรณี ที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 6 หรือมาตรา 8 เป็นผู้ต้องหาซึ่งถูกจับกุมใน ความผิดอื่น ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนดำเนินคดีใน ความผิดที่จับกุมไว้ นั้น รายงานหัวหน้าพนักงานสอบสวน และให้หัวหน้า พนักงานสอบสวนยื่นคำขออนุมัติแจ้ง ข้อหาตามมาตรา 6 หรือมาตรา 8 แก่ผู้นั้นเพิ่มเติมต่อเลขาธิการ ป.ป.ส.โดยเร็ว

2.3 การขออนุมัติจับกุมหรือแจ้งข้อหา เมื่อเลขาธิการ ป.ป.ส. ได้รับคำขออนุมัติให้พิจารณาให้ แล้วเสร็จภายใน 5 วัน นับแต่วันที่รับคำขอ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นจะขยายเวลาออกไปอีกได้ไม่เกินสอง ครั้ง ครั้งละไม่เกินห้าวัน เมื่อเลขาธิการ ป.ป.ส.มีคำสั่งประการใดแล้วให้มีหนังสือแจ้งคำสั่งให้ผู้ขอ อนุมัติทราบโดยไม่ชักช้า

2.4 การรายงานผลกรณีที่ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ให้ผู้ขออนุมัติรีบดำเนินการตาม ที่ได้รับอนุมัติแล้วรายงานให้เลขาธิการ ป.ป.ส.ทราบโดยเร็ว แต่หากไม่สามารถดำเนินการได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งอนุมัติ ก็ให้รายงานให้เลขาธิการ ป.ป.ส.ทราบโดยเร็ว

2.5 เมื่อได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส.แล้วให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอหมายจับผู้นั้นอีกครั้ง หนึ่ง

3. วิธีการขออนุมัติ

3.1 กฎกระทรวงฉบับที่ 2 กำหนดให้ยื่นหลักฐานที่จะขอจับกุมดังนี้

3.1.1 บันทึกรายละเอียดพฤติกรรมแห่งความผิดและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 รายงานการสืบสวนที่เกี่ยวข้อง และสถานภาพส่วนบุคคลของการกระทำความผิด เช่น ประวัติบุคคล หรือประวัติอาชญากรรม

3.1.3 พยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เชื่อว่าผู้นั้นได้กระทำผิดตามที่ขออนุมัติจับกุม

3.2 จะเห็นได้ว่าการขออนุมัติจับกุมผู้สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือสมคบ จำเป็นจะต้องมีบันทึก รายงานรายละเอียด และพฤติการณ์แห่งความผิด และมีพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องนั้น ความสำคัญจึง อยู่ที่ระบบการเก็บข้อมูลของเจ้าหน้าที่สืบสวนทุกหน่วยที่มีข้อมูลของผู้ค้า และผู้ช่วยเหลือ ผู้สนับสนุน ผู้สมคบเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุล้วนมีความจำเป็นทั้งสิ้น

ดังนั้นการที่ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด หรือศูนย์ต่าง ๆ ได้รวบรวมข้อมูลผู้มี พฤติการณ์ ผู้ค้ารายใหญ่ รายกลาง รายย่อย ผู้เสพ ตลอดจนข่าวสารการลักลอบค้ายาเสพติดไว้ นั้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ เพื่อสนับสนุนข้อมูลให้กับท้องที่ในการขออนุมัติจับกุมตาม พ.ร.บ. มาตรการสมคบการสอบสวนขยายผล ตลอดจนใช้ประกอบการริบทรัพย์สินได้อีกด้วย ควรจะมีการเก็บ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้โดยละเอียดต่อเนื่อง และตรงตามความเป็นจริง หากสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายให้ เห็นขอบวนการได้จะเป็นประโยชน์ต่องานสืบสวนสอบสวน และการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดยิ่งขึ้น

3.3 การขออนุมัติตาม ม.6 หรือ ม.8 อาจแยกวิธีดำเนินการได้ 2 วิธีคือ

3.3.1 วิธีการขออนุมัติจับผู้ต้องหา โดยขยายผลจากคดีที่ไม่ได้จับกุมผู้กระทำผิด ใน ความผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน (คือหมายความถึงกฎหมาย ว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ และกฎหมายว่า ด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและ ประสาท และความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในฐานะความผิด การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งยาเสพติด และให้หมายความรวมถึง การสมคบสนับสนุนช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำ ความผิดดังกล่าวด้วย)

ข้อสังเกตการขออนุมัติจับกุมผู้ช่วยเหลือ สนับสนุน สมคบจากกรณี แรกนี้หมายความว่า จากการสืบสวนสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐาน พงส.หรือผู้จับกุมอาจมีพยานหลักฐานโยงใยไปถึงบุคคลอื่นกระทำความผิดที่ เข้าเกณฑ์ตาม ม.6 หรือ ม.8 ก็ให้มีการขออนุมัติจับกุม หรือกรณีที่ต้องหา บางคนถูกจับกุมในคดียาเสพติดหรือคดีอื่น ๆ แต่ได้กระทำผิดเข้าเกณฑ์ ม.6 หรือ ม.8 หัวหน้าพนักงานสอบสวนก็สามารถขออนุมัติแจ้งข้อหาเพิ่มเติมไป ยังเลขาธิการ ป.ป.ส. ได้

3.3.2 วิธีการที่ 2 คือ การขออนุมัติจับกุมผู้กระทำผิดตาม ม.6 และ ม.8 โดยไม่มีการ จับบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาก่อนเลย การขออนุมัติจับกุมวิธีนี้ ผู้สืบหรือ พงส. แล้วแต่กรณีจะต้องมีการสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจนมี หลักฐานปรากฏที่แน่ชัดพบว่ามีผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้นโดยกระทำผิดตาม ม.6 คือ ผู้ช่วยเหลือ สนับสนุน หรือกระทำผิดตาม ม.8 คือสมคบตกลงกันตั้งแต่สอง

คนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีข้อสังเกตการจับกุมในวิธีการที่ 2 การรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจะต้องชัดเจน และต้องมีผู้กระทำความผิดร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปเท่านั้น

3.4 การปฏิบัติกรณีที่ยังไม่ได้มีการจับกุมข้อหาใดเลยหลังจากที่เลขาธิการ ป.ป.ส. ได้อนุมัติให้ทำการจับกุมเรียบร้อยแล้ว หนังสืออนุมัติของเลขาธิการ ป.ป.ส. ที่มาถึงผู้ขออนุมัตินั้น ผู้ขออนุมัติจะต้องนำหลักฐานไปยื่นขอหมายศาลอีกครั้ง หลังจากนั้นก็เข้าไปจับกุมได้ทันที

3.4.1 การขออนุมัติจับกุมตามมาตรา 6 และมาตรา 8 นั้นนั้น ขอให้เข้าใจว่าหากการจับกุม เพื่อดำเนินคดีเฉพาะตัวการตามมาตรา 6 หรือสมคบตามมาตรา 8 สามารถเริ่มคดีได้ตั้งแต่ยังไม่ได้จับกุมผู้ใดเลย แต่ผู้สืบสวนหรือพนักงานสอบสวนสามารถรวบรวมพยานหลักฐาน จนปรากฏหลักฐานเป็นที่แน่ชัดว่ามีผู้ร่วมกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด **“กระทำความผิดฐาน ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่ายหรือพยายามกระทำความผิดก็สามารถรวบรวมหลักฐานขออนุมัติไปยังเลขาธิการ ป.ป.ส. ได้เลย”** หรือกรณีที่มีการจับกุมผู้หนึ่งผู้ใดไปแล้ว หรือจับกุมผู้ต้องหาไปแล้วหลายคน แต่จากการสืบสวนสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานพบว่าบุคคลอื่นที่ยังไม่ถูกจับกุมร่วมกระทำความผิดเข้าเกณฑ์ตาม มาตรา 6 และมาตรา 8 เช่นนี้ ก็ย่อมขออนุมัติจับกุมไปยังเลขาธิการ ป.ป.ส. ได้ เช่นกัน

3.4.2 การขออนุมัติจับกุมตามมาตรา 6 และมาตรา 8 ขอให้แยกการดำเนินการจากการใช้มาตรการริบทรัพย์สิน **“ หมายความว่าหากการสอบสวนไม่พบทรัพย์สินที่จะสามารถริบได้เลยเช่นนี้ ก็ไม่ต้องใช้ขบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและริบทรัพย์สินก็ได้”** กรณีนี้จึงมีการดำเนินคดีอาญาอย่างเดียว ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนก็สอบสวนดำเนินคดีอาญาไปตามปกติ เพียงแต่ใช้อำนาจการสอบสวนตาม พ.ร.บ. มาตรการเท่านั้น ส่วนขบวนการตรวจสอบ

ทรัพย์สินก็ไม่ต้องดำเนินการ ถ้ามีของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ในการกระทำความผิด การริบทรัพย์สินให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นไปยังอัยการเพื่อให้ใช้ มาตรา 30 ริบของกลางเท่านั้น

3.5 สรุปขั้นตอนการขออนุมัติจับกุมหรือแจ้งข้อหาผู้สมคบ

3.5.1 การขออนุมัติจับกุมตามมาตรา 6 หรือมาตรา 8 พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจที่เป็นหัวหน้าสืบสวน ตั้งแต่ยศนายร้อยตำรวจตรีหรือระดับ 3 ขึ้นไป หรือหัวหน้าพนักงานสอบสวน ยื่นคำร้องต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. เลขฯ พิจารณาใน 5 วัน หากจำเป็น ขยายได้ 2 ครั้งครั้งละไม่เกิน 5 วัน เมื่อได้รับ

อนุมัติ-ริบดำเนินการยื่นขอหมายจับจากศาลอีกครั้ง แล้วรายงานเลขาธิการ ป.ป.ส. หากไม่สามารถดำเนินการภายใน 30 วัน ให้รายงานเลขาธิการ ป.ป.ส.

3.5.2 การจับกุมหรือแจ้งข้อหา ไม่จำเป็นจะต้องเป็นพนักงานสอบสวนเสมอไป และ

อาจจะไม่เกี่ยวกับการสอบสวนคดียิวทรัพย์สิน เพราะผู้จับก็สามารถดำเนินการขออนุมัติจับกุมและขออนุมัติออกหมายจับเองได้ โดยไม่ต้องเป็นพนักงานสอบสวน แต่ต้องมีตำแหน่งหน้าที่ตามที่กล่าวมาแล้ว ส่วนการแจ้งข้อหาให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ขออนุมัติแจ้งข้อหาเพิ่มเติม

3.5.3 เมื่อมีการจับกุมให้รายงาน บช.ปส. ภายใน 48 ชั่วโมง

ตอนที่ 3 มาตรการริบทรัพย์สิน

1. ประเภทของการริบทรัพย์สินในคดียาเสพติด

มาตรการริบทรัพย์สินแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ **"การริบทรัพย์สินของกลางในคดียาเสพติด"** และ **"การริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด"**

2. การริบทรัพย์สินของกลางในคดียาเสพติด

การริบทรัพย์สินตามมาตรานี้เป็นมาตรการเสริมการริบทรัพย์ตามกฎหมายอาญาเดิม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดโดยตรงมีขอบเขตจำกัดในเรื่องของทรัพย์สินที่ศาลจะสั่งริบ กฎหมายฉบับนี้จึงได้ขยายความหมายของทรัพย์สินที่ศาลจะสั่งริบให้กว้างขวางออกไป ซึ่งปกติจะตกเป็นของแผ่นดิน ให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่จัดตั้งขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำทรัพย์สินที่ได้จากการริบไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไป

2.1 ลักษณะของทรัพย์สินที่อาจถูกริบได้

2.1.1 ในมาตรา 30 ระบุไว้ว่า “ บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องจักรกลหรือทรัพย์สินอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะ มีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ก็ตาม

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา หรือคำสั่ง หรือในกรณีที่ปรากฏเจ้าของ แต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตน ไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดและจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดให้ ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่เริ่ม

ประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันตามวรรคสอง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา 36 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ “

- 2.1.2 ดังนั้นสรุปได้ว่า ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องการกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด เช่น ยานพาหนะที่ใช้ขนยาเสพติด โทรศัพท์ที่ใช้ติดต่อสื่อสาร คอมพิวเตอร์ที่เก็บข้อมูลลูกค้าและเก็บข้อมูลในการจำหน่าย ส่วนทรัพย์สินที่เอื้ออำนวยในการกระทำความผิด คือ
- ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น เครื่องผลิตยาบ้า กะทะผสมยาบ้า
 - ทรัพย์สินที่ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด เช่น รถยนต์ที่ใช้ติดต่อซื้อขาย คอมพิวเตอร์ที่ใช้ติดต่อในการจำหน่าย ทางอินเทอร์เน็ต **email facebook** เป็นต้น
 - ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด เช่น สิ่งของเครื่องใช้ที่ซุกซ่อน ยาเสพติด ยานพาหนะที่ดัดแปลงซุกซ่อนยาเสพติด

2.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

- 2.2.1 เมื่อมีการจับกุมความผิดเข้าเกณฑ์ตาม พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์ พ.ศ.2534 (ตามข้อ 3.4) และมีการตรวจพบว่าผู้กระทำผิดมีทรัพย์สินเข้าเกณฑ์ตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2 ผู้จับกุมและ พงส. ต้องรายงานไปยังเลขาธิการ ป.ป.ส. และรายงาน ผบช.ปส. ภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาจับกุม ซึ่งต่อมา เลขาธิการ ป.ป.ส. จะมีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินและจะใช้ อำนาจออกคำสั่งอายัดทรัพย์สินที่ผู้จับกุมยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราว

สำหรับสำนวนการสอบสวนในคดีอาญาหาก พงส. ของ บช.ปส. ไม่ได้ขออนุมัติต่อ ผบ.ตร. เพื่อรับสำนวนไปดำเนินคดีฝ่ายเดียว หรือไม่ส่ง พงส. มาร่วมทำการสอบสวนด้วยก็ได้ พงส. ที่รับคดีหรือ พงส. ที่รับผิดชอบแต่แรกก็ต้องสอบสวนต่อไปจนถึงคดีที่สุด

- 2.2.2 หากมีการยึดของกลางตาม พ.ร.บ.มาตรการยึดทรัพย์ พ.ศ.2534 พงส. จะต้องพิจารณาว่าของกลางใดที่เข้าเกณฑ์ตาม ม.30 ก็ขอให้เสนอความเห็น ในสรุปทำยสำนวนให้ชัดเจนว่าขอให้อัยการใช้อำนาจของศาลให้ริบตาม ม.30 ด้วย เมื่อสำนวนการสอบสวนมาถึงชั้นพนักงานอัยการ พนักงานอัยการ จะอาศัยความตามมาตรา 30 แห่ง พ.ร.บ.นี้ พิจารณายื่นคำร้องต่อศาล เพื่อ ขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินของของกลางในคดีตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

- 2.2.3 ศาลจะมีคำสั่งให้ มีประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่มีจำหน่ายในหลายท้องที่

ที่ศาลพิจารณาคดีตั้งอยู่ เป็นเวลาอย่างน้อย 2 วันติดต่อกัน เพื่อเป็นการแจ้งให้เจ้าของทรัพย์สินมาร้องขอทรัพย์สินคืน โดยต้องยื่นคำร้องเข้ามาในคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

2.3 การพิจารณาวินิจฉัยของศาล กำหนดให้รับทรัพย์สินทั้งสิ้น แม้จำเลยในคดีนั้นไม่อุทธรณ์โทษตามคำพิพากษาก็ตาม แต่การที่ศาลจะสั่งรับทรัพย์สินได้ก็จะต้องพิจารณาหลักฐานของโจทก์และเจ้าของทรัพย์สิน การรับทรัพย์สินตามมาตรา 30 มีกระบวนการดังนี้

- 2.3.1 โจทก์มีหน้าที่นำสืบให้ปรากฏหลักฐานฟังได้ว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- 2.3.2 เจ้าของทรัพย์สินจะต้องร้องต่อศาลชั้นต้นก่อนมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง และต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุผลสมควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด และจะมีการนำทรัพย์สินของตนไปใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี
- 2.3.3 ถ้าเจ้าของทรัพย์สินพิสูจน์ไม่ได้ หรือไม่มีผู้ใดร้องขอเข้ามาในคดี ก็ให้ศาลสั่งรับทรัพย์สินนั้นได้หลังจากพ้นกำหนด 30 วันนับแต่วันแรกของการประกาศในหนังสือพิมพ์ ซึ่งในการนี้กฎหมายตัดสิทธิเจ้าของทรัพย์สิน หากไม่ร้องก่อนศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษา หรือมีคำสั่งและจะอ้างว่ามีได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดและร้องขอคืนทรัพย์สินภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 36 ไม่ได้

3. การรับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

3.1 ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวซื้อหรือกระทำไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ให้เงินหรือทรัพย์สินนั้นเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมไม่ว่าจะเปลี่ยนสภาพกี่ครั้ง และไม่ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่นโอนไปเป็นของบุคคลอื่น หรือปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลอื่นก็ตาม ให้รวมถึงทรัพย์สินตามมาตรา 22 วรรคท้ายด้วย

ซึ่ง มาตรา 22 วรรคท้าย ระบุไว้ว่า ทรัพย์สินให้หมายความถึง

1. ทรัพย์สินที่เปลี่ยนสภาพไป สิทธิเรียกร้องผลประโยชน์และดอกผลจากทรัพย์สินดังกล่าว
2. หนี้ที่บุคคลภายนอกถึงกำหนดชำระแก่ผู้ต้องหา
3. ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องหาที่ได้รับ ขยาย

จำหน่าย โอนหรือยกย้ายไปเสีย ในระหว่างระยะเวลาสิบปีก่อนมีคำสั่งยึดหรืออายัด และภายหลังจากนั้น เว้นแต่ผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะพิสูจน์ต่อคณะกรรมการได้ว่า การโอนหรือการกระทำนั้นได้กระทำไปโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน

ขั้นตอนการริบทรัพย์สินจะเริ่มโดยกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สิน โดยกฎหมายกำหนดให้มี คณะกรรมการชุดหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยตำแหน่ง โดยมี ประธาน ป.ป.ช. เป็นประธาน ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นรอง ประธาน อัยการสูงสุด เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมบังคับคดี อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมที่ดิน ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย อธิบดีกรมสรรพากรเป็นกรรมการ และเลขาธิการ ป.ป.ส.เป็นกรรมการและเลขานุการ

เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยว่าทรัพย์สินนั้น เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเสนอพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินแล้ว หากศาลได้สอบสวนเห็นว่าคดีมีมูลว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด ศาลจะสั่งให้ริบทรัพย์สินนั้น

3.2 กระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินไปจนถึงการริบทรัพย์สินนี้มีลักษณะเฉพาะพิเศษ แตกต่างจากการริบทรัพย์สินตามกฎหมายแพ่งหรือกฎหมายอาญาที่ใช้อยู่ทั่วไป โดยสรุปได้ดังนี้

- 3.2.1 การตรวจสอบทรัพย์สินเป็นกระบวนการสอบสวนโดยคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในการสอบสวนต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดให้เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน
- 3.2.2 คดีตรวจสอบทรัพย์สินเป็นคดีอุปกรณของคดีอาญา หากพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเป็นความผิดประจานแล้ว จะทำให้การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ผู้ต้องหาหรือจำเลยรายนั้น รวมทั้งทรัพย์สินของผู้อื่นที่ได้ยึดหรืออายัดไว้เนื่องจากเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยรายนั้นสิ้นสุดลง
- 3.2.3 วิธีพิจารณาคดีเพื่อริบทรัพย์สินในชั้นศาล กำหนดให้ศาลใช้วิธีไต่สวน ดังนั้นพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ร้องมีภาระเพียงนำสืบให้ฟังได้ว่าคดีมีมูลว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือนำสืบให้เข้าข้อสันนิษฐาน ตามมาตรา 29 วรรคสอง

ซึ่ง มาตรา 29 วรรคท้าย ระบุไว้ว่า ถ้าปรากฏหลักฐานว่าจำเลย หรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้อง หรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บรรดาเงินหรือทรัพย์สิน

ที่ผู้นั้นมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริตเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด จากนั้นเป็นภาระของฝ่ายจำเลยคือเจ้าของทรัพย์สิน เหล่านั้นจะต้องพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือตนเป็นผู้รับโอนหรือได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริต และมีค่าตอบแทนหรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หากพิสูจน์ไม่ได้ ศาลก็จะสั่งริบทรัพย์สิน นั้น

- 3.2.4 ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งให้ริบ จะตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

4. ขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สิน และความเห็นของคณะกรรมการ

- 4.1 การรวบรวมข้อมูลและเสนอความเห็นต่อเลขาธิการ ป.ป.ส.

เมื่อบุคคลใดตกเป็นผู้ต้องหาถูกจับกุมหรือมีหมายจับในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฐานผลิต นำเข้าส่งออก จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย พยายามและช่วยเหลือสนับสนุนหรือสมคบ ชนิดยาเสพติด 21 ชนิด ตามกฎกระทรวงแล้ว เลขาธิการ ป.ป.ส. ในฐานะกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจะพิจารณาข้อเท็จจริง ว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินของผู้ต้องหาได้มาหลัง 29 เมษายน 2535 เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่

- 4.2 การพิจารณาของเลขาธิการ ป.ป.ส.และคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

- 4.2.1 ในกรณีปกติเลขาธิการ ป.ป.ส. จะนำเข้าในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาลำนวนเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินก่อน เพื่อพิจารณาสั่งให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหา นั้น ตามความในมาตรา 19 และมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่นายกรัฐมนตรียกตั้งไว้แล้ว ดำเนินการแทนแต่ละคดี
- 4.2.2 กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนไม่สามารถประชุมคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้ทัน หากไม่รีบดำเนินการอาจมีการโยกย้าย ชุกซ่อนทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐาน เลขาธิการ ป.ป.ส. อาจอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 วรรคสอง และมาตรา 21 แห่ง พ.ร.บ. นี้สั่งตรวจสอบทรัพย์สินและมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการ ตรวจสอบทรัพย์สินภายใต้การกำกับดูแลของคณะอนุกรรมการประจำคณะกรรมการ ตรวจสอบทรัพย์สินแล้วรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินทราบในวาระแรกที่มีการประชุมก็ได้
- 4.2.3 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอนย้าย โยกย้าย หรือชุกซ่อนทรัพย์สินในระหว่างนั้น คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 วรรคสอง หรือเลขาธิการ ป.ป.ส. อาศัยอำนาจตามความ

ในมาตรา 22 วรรคสอง ประกอบมาตรา 19 วรรคสอง อาจสั่งให้ยึดทรัพย์สินดังกล่าวไว้ชั่วคราวได้

4.3 การดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินคณะพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินหรือเลขาธิการ ป.ป.ส.(แล้วแต่กรณี) ให้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินแทน จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลและพยานหลักฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องหา ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ.2535) พอสรุไปได้ดังนี้

- 4.3.1 มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกตรวจสอบ(ผู้ต้องหาและผู้อื่นที่ถูกตรวจสอบ) ทราบคำสั่งและแจ้งสิทธิในการนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินตามมาตรา 22 วรรคหนึ่ง
- 4.3.2 ในการตรวจสอบทรัพย์สิน หากจำเป็นต้องสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ หรือหน่วยงานส่วนราชการใด ๆ รวมถึงธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน เพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจง หรือส่งบัญชีหรือเอกสารหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาให้เสนออนุกรรมการ หรือเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือกรรมการและประธาน ฯ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 แห่ง พ.ร.บ.นี้ พิจารณาลงนามในหนังสือเรียกหรือ หนังสือสอบถามดังกล่าว 4.3.3 ในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหา หากมีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องหา พนักงานเจ้าหน้าที่อาจรายงานเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่ง พ.ร.บ.นี้ มีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้นั้น หากเป็นกรณีเร่งด่วน เลขาธิการ ป.ป.ส. ก็อาจอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 ประกอบมาตรา 19 วรรคสอง มีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้นั้นไปก่อน แล้วรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินทราบ ในวาระแรกที่มีการประชุมก็ได้
- 4.3.3 ในระหว่างการตรวจสอบทรัพย์สินหากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า อาจมีการโอนโยกย้ายชุกซ่อนทรัพย์สินรายใด พนักงานเจ้าหน้าที่จะรายงานเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน อาศัยอำนาจตาม มาตรา 22 วรรคสอง มีคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว หากเป็นกรณีเป็นกรณีเร่งด่วนไม่อาจเชิญประชุมคณะกรรมการได้ทัน เลขาธิการ ป.ป.ส.ก็อาจมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวแล้วรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินทราบในวาระแรกที่มีการประชุมก็ได้
- 4.3.4 การกำกับดูแล โดยคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ

- กำกับดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- คณะพนักงานเจ้าหน้าที่รายงานความคืบหน้าในการตรวจสอบทรัพย์สินแต่ละคดีในที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ พร้อมรับคำแนะนำ

4.3.5 คณะพนักงานเจ้าหน้าที่จะใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลและพยานหลักฐาน ประมาณ 3-6 เดือนต่อคดี จากนั้นจะทำรายงานสรุปผลการดำเนินการผ่านคณะอนุกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

4.4 การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

4.4.1 คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน จะอาศัยอำนาจตามมาตรา 22 วรรคหนึ่ง และมาตรา 16 (3) สั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หากคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยว่า ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้อาจอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สิน ที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือได้รับทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมี ค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือ ในทางกุศลสาธารณะ

4.4.2 คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจะสั่งคืนทรัพย์สินที่ได้สั่งยึด หรืออายัดไว้ ชั่วคราว หากผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้อาจอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน สามารถแสดงหลักฐานได้ว่า ทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด

4.4.3 ในการพิจารณาตามข้อ(4.4.1) และ (4.4.2) คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจะใช้ข้อมูลและพยานหลักฐานที่พนักงานเจ้าหน้าที่สรุปรายงาน เสนอประกอบการพิจารณา

4.4.4 เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวเนื่องกับ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน นั้น เลขาธิการ ป.ป.ส. จะรวบรวมสำนวนตรวจสอบทรัพย์สิน คำวินิจฉัย และคำสั่งเสนอต่ออัยการสูงสุด

5. การพิจารณาของพนักงานอัยการ

5.1 เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีความเห็นว่าทรัพย์สินที่ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีคำสั่งยึดหรืออายัดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น โดยจะยื่นไปพร้อมกับการฟ้องคดี ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น หรือยื่นเป็นคำร้องก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาก็ได้ แต่ถ้า “มีเหตุอันสมควรแสดงได้ว่า ไม่สามารถยื่นคำร้องก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา จะยื่นคำร้อง

ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาก็ได้ นับแต่มีคำพิพากษาถึงที่สุดได้ยกฟ้อง”

ในกรณีที่หาว่ามีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพิ่มขึ้นอีกให้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา เว้นแต่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง

5.1 เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำร้องแล้ว ศาลจะมีคำสั่งให้ประกาศ จะประกาศตามวิธีการที่กำหนดไว้ใน มาตรา 28 กล่าวคือ ให้ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานและที่สถานีตำรวจท้องที่ที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นอย่างน้อยเจ็ดวัน และให้ประกาศอย่างน้อยสองวันติดต่อกันในหนังสือพิมพ์ที่มีจำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่น ส่วนการแจ้งตามมาตรา 27 วรรคสอง ให้แจ้งโดยทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ครั้งสุดท้ายของผู้ต้องหาที่ปรากฏหลักฐานในสำนวนการสอบสวน และมีหนังสือแจ้งเพื่อให้ผู้อาจอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินยื่นคำร้องขอเข้ามาในคดี

6. การพิจารณาวินิจฉัยของศาล

6.1 สำหรับการพิจารณาริบทรัพย์สินตาม พ.ร.บ.นี้ นั้น เป็นการดำเนินคดีต่อตัวทรัพย์ ซึ่งโดยข้อเท็จจริงเป็นเรื่องยากที่ฝ่ายโจทก์จะสามารถแสวงหาพยานหลักฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินเหล่านั้นได้อย่างชัดเจน ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นย่อมมีหลักฐานดีกว่า นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องยากที่จะแยกแยะได้ว่า บรรดาทรัพย์สินของจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบรายการใดเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและรายการใดได้รับมาจากการประกอบอาชีพสุจริต ผู้เป็นเจ้าของเท่านั้นที่จะรู้รายละเอียด ต้องเป็นผู้นำสืบ

6.2 การพิจารณาคำร้องให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้นให้ใช้วิธีไต่สวน ดังนั้นพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นผู้ร้องมีหน้าที่นำสืบพยานหลักฐานต่าง ๆ เพียงให้พอฟังได้ว่าคดีมีมูลว่าทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

6.3 ให้พนักงานอัยการนำสืบพยานหลักฐานเกี่ยวกับตัวจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบให้ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลนี้เป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน และบุคคลนี้มีเงินหรือทรัพย์สินเกินกว่าฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริต ก็เข้าข้อสันนิษฐานตามมาตรา นี้แล้วว่า บรรดาเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

6.4 เมื่อพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นผู้ร้องสามารถพิสูจน์ได้ทางใดทางหนึ่ง (ตามข้อ(6.1) และ (6.2)) แล้ว ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินเหล่านั้นมีภาระที่จะต้องแสดงหลักฐานให้ศาลเห็นว่า

- ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือ
- ตนเป็นผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์ และได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริต และมีค่า

ตอบแทนหรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

6.5 หากผู้เป็นเจ้าของไม่สามารถแสดงหลักฐานตามข้อ (6.4) ได้ ศาลก็จะมีคำสั่งให้ริบทรัพย์สินนั้น ให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

7. กระบวนการยึดอายัดและการจัดการทรัพย์สิน

7.1 การยึดหรืออายัดและประเมินราคา มีแนวทางตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2535) พอสรุปดังนี้

7.1.1 เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินหรือเลขาธิการ ป.ป.ส.มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินใดแล้วจะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น พร้อมทั้งให้ประเมินราคาทรัพย์สินนั้น

7.1.2 เมื่อดำเนินการแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะทำรายงานการยึดหรืออายัดและการประเมินราคาทรัพย์สินต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน หรือเลขาธิการ ป.ป.ส.ทราบ ในกรณีนี้คณะกรรมการหรือเลขาธิการ ป.ป.ส.อาจสั่งให้ชี้แจงเหตุผลการประเมินราคา หรือสั่งให้ประเมินราคาใหม่ก็ได้

7.2 การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด พ.ศ.2535 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ สรุปได้ดังนี้

7.2.1 กำหนดให้ผู้อำนวยการกองตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดหรือผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำภาค และผู้เลขาธิการ ป.ป.ส. แต่งตั้งโดยเฉพาะเป็นผู้เก็บรักษา โดยเก็บรักษาไว้ที่สำนักงาน ป.ป.ส.หรือศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำภาคแล้วแต่กรณี

7.2.2 ในกรณีที่เป็นอย่างหรือสิ่งหายากหรือสิ่งหายากที่ไม่สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาอาจจัดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินดูแลต่อก่อน หรือจ้างให้ผู้อื่นเฝ้าดูแลทรัพย์สินนั้นก็ได้ แล้วรายงานให้เลขาธิการ ป.ป.ส.ทราบ และพิจารณาสั่งการต่อไป

7.2.3 ในกรณีที่เลขาธิการ ป.ป.ส. เห็นว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของหายากหรือเป็นการประกอบกิจการที่มีรายได้ เลขาธิการ ป.ป.ส.อาจให้เช่าหรือตั้งผู้จัดการให้ดำเนินกิจการนั้น โดยส่งมอบเงินรายได้ทั้งหมดหรือบางส่วนแก่ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สิน เพื่อเก็บรักษาไว้ก็ได้

7.3 การผ่อนผันให้นำทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราว ไปใช้ประโยชน์ ในระหว่างที่เลขาธิการ ป.ป.ส.หรือคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจสอบไว้ชั่วคราวตามมาตรา 22 วรรคสอง ก่อนที่คณะกรรมการจะมีการวินิจฉัยและมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดตามมาตรา 22 วรรคหนึ่งนั้น กฎหมายให้สิทธิแก่ผู้ถูกตรวจสอบหรือเจ้าของทรัพย์สินที่จะยื่นคำ

ร้องขอนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2535) มีขั้นตอนดังนี้

- 7.3.1 ให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือเจ้าของทรัพย์สินยื่นคำร้องต่อเลขาธิการ ป.ป.ส.เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินพิจารณาอนุญาต แต่หากเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วน เลขาธิการ ป.ป.ส.อาจอนุญาตไปก่อนแล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบก็ได้
- 7.3.2 ในการอนุญาตคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและเลขาธิการ ป.ป.ส. จะพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็น ความน่าเชื่อถือของผู้ใช้ประโยชน์ ประเภททรัพย์สินมูลค่าลักษณะการใช้ประโยชน์ ระยะเวลาและหลักประกัน
- 7.3.3 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันหรือเมื่อมีคำเพิกถอน การอนุญาต หรือหมดความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ให้ส่งทรัพย์สินนั้นคืน ส่วนหลักประกันนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดการส่งคืน หรือหักค่าเสียหายบางส่วน หรือริบเมื่อไม่ส่งทรัพย์สินคืน

7.4 การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ

- 7.4.1 หากทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ มีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้หรือหากเก็บไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการ ได้แก่ ทรัพย์สินที่เป็นของสด ของเสีย ได้สกปรก เลอะเทอะ มีน้ำหนักมาก ไม่สะดวกต่อการขนย้าย มีสภาพอันตราย หรือต้องเก็บรักษาไว้ เฉพาะเพื่อรักษาคุณภาพของตัวทรัพย์สิน (ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินกำหนดเป็นประเภท ๆ ไป) เลขาธิการ ป.ป.ส. อาจสั่งให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินเก็บรักษาไว้ หรือสั่งให้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการแล้วรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินทราบ
- 7.4.2 ส่วนราชการที่เลขาธิการ ป.ป.ส. จะอนุญาตให้นำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ ต้องเป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด หรือทำหน้าที่ตรวจสอบยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามกฎหมายนี้เท่านั้น
- 7.4.3 ในกรณีต้องคืนทรัพย์สินที่ได้สั่งให้ขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์แก่เจ้าของ มาตรา 24 วรรคสี่ กำหนดให้ชดเชยคืนตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาด หรือชดเชยคืน ทรัพย์สินนั้นพร้อมค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพจากเงินของกองทุนแล้วแต่กรณี

7.5 การส่งคืนทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ เมื่อการยึดหรืออายัดสิ้นสุดลงและต้องคืนทรัพย์สินให้แก่เจ้าของเพราะเหตุมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ยกฟ้องในคดีที่ต้องหา

นั้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีคำสั่งให้คืนทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวหรือศาลมีคำสั่งที่สุดไม่ริบทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ ตามมาตรา 33 และกฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2535) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคืนไว้ดังนี้

- 7.5.1 เมื่อการยึดหรืออายัดสิ้นสุดลงให้สำนักงาน ป.ป.ส. แจ้งผู้มีสิทธิริบทรัพย์สิน คืนตามที่อยู่หลังสุดในสำนวนสอบสวนทราบ เพื่อมารับทรัพย์สินดังกล่าวคืน ไป และแจ้งถอนการยึดหรืออายัดไปยังนายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจดทะเบียนโดยเร็ว
- 7.5.2 กรณีไม่ปรากฏเจ้าของทรัพย์สิน ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ประกาศหนังสือพิมพ์ รายวัน 2 ฉบับ 2 วันติดต่อกัน เพื่อให้ผู้อ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินมาขอรับทรัพย์สินคืน
- 7.5.3 การยื่นคำร้องขอรับทรัพย์สินคืน ให้แนบเอกสารหลักฐานแสดงการเป็น
- 7.5.4 เจ้าของทรัพย์สิน หรือกรณีเจ้าของตายให้ยื่นใบมรณบัตรและคำสั่งศาล ที่ตั้งผู้จัดการมรดก
- 7.6 การสิ้นสุดของทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ และเป็นกรณีต้องคืนทรัพย์สิน สรุปได้ดังนี้
 - 7.6.1 คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยคืน(มาตรา 16 และ 22)
 - 7.6.2 ยึดอายัดไว้เกิน 1 ปี (พนักงานอัยการต้องมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี/ฟ้องคดีไม่ช้ากว่า 1 ปี ตามมาตรา 22 วรรคหนึ่ง)
 - 7.6.3 พิพากษาถึงที่สุดยกฟ้อง (มาตรา 22 ,มาตรา 23)
 - 7.6.4 ไม่ได้ยื่นขอรับก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา(มาตรา 27)
 - 7.6.5 ไม่ได้ยื่นขอริบทรัพย์สินเพิ่มเติมก่อนคดีถึงที่สุด(มาตรา 27)
 - 7.6.6 ศาลไต่สวนไม่สั่งริบ(มาตรา 29)
- 7.7 การสิ้นสุดของการยึดอายัดทรัพย์สิน กรณีตกเป็นของกองทุน
 - 7.7.1 ศาลสั่งริบ(มาตรา 29)
 - 7.7.2 มาตรา 32 (1) ทรัพย์สินไม่ปรากฏเจ้าของและไม่มารับคืนเกิน 1 ปี (หลังอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือคดีพิพากษาถึงที่สุดยกฟ้อง)
 - (2) ผู้ต้องหา/จำเลย หลบหนีเกิน 2 ปี จับตัวไม่ได้
 - (3) ผู้ต้องหา/จำเลย ตายเกิน 2 ปี และทายาทชี้แจงไม่ได้

ตอนที่ 4 สรุปขั้นตอนการสอบสวนและการยึดทรัพย์สิน

1. การสอบสวนของพนักงานสอบสวนและการตรวจสอบทรัพย์สิน

1.1 สำนวนคดีอาญาทั่วไป และคดีที่ทรัพย์สินของกลางในคดีอาญาเสพติดหากใช้ พ.ร.บ. มาตราให้ใช้อำนาจตามมาตรา 30 เพื่อขอให้อัยการริบ เป็นหน้าที่ที่พนักงานสอบสวนจะต้องมีความเห็นในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งต้องมีความเห็นในท้ายสรุปสำนวนสอบสวนขอให้อัยการริบ

1.2 ส่วนนตรวจสอบสวนทรัพย์สินเป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ในทางปฏิบัติ เลขาธิการ ป.ป.ส.จะแต่งตั้ง พงส.บช.ปส. พงส.บช.ภ. หรือ น.ร่วมกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.เป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่ร่วมตรวจสอบสวนทรัพย์สิน

2. ขั้นตอนการทำสำนวนการสอบสวน

2.1 เมื่อผู้จับกุมหรือผู้สืบสวนพิจารณาเห็นว่าการจับกุมคดียาเสพติดรายใดที่ผู้จำหน่ายผู้ผลิต เป็นตัวการสำคัญ มีทรัพย์สินจำนวนมากสามารถยึดพาหนะ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เงินสด สมุดเงิน ฝาก โฉนดที่ดิน ทรัพย์สินอสังหาริมทรัพย์ ที่ดิน บ้าน ให้ผู้จับกุมหรือผู้สืบสวนรายงาน ป.ป.ส.โดย ค่วนที่สุด

2.2 กรณีผู้สืบสวนจับกุมสามารถจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติด และครบเงื่อนไขตามกฎหมาย พ.ร.บ.มาตรการ และจะต้องดำเนินการตาม ข้อ 2.1 มีหลักเกณฑ์ คือ

2.2.1 ตกเป็นผู้ต้องหา สามารถจับกุมตัวได้หรือหลบหนีแต่ได้ออกหมายจับไว้แล้ว

2.2.2 ข้อหาใน 8 ฐาน(ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย สมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำผิดดังกล่าว)

2.2.3 ยาเสพติด 25 ชนิดตามกฎหมายกระทรวง ให้เสนอสิ่งตรวจสอบสวนทรัพย์สินได้ หาก พบ

ทรัพย์สินขณะเกิดเหตุจับกุมให้ผู้สืบสวนจับกุมหรือพนักงานสอบสวน ดำเนิน การยึด หรืออายัดไว้

ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน โดยเหตุจาก ป.อาญา หรือ ป.วิ.อาญา "ทรัพย์สินหรือ สิ่งของได้มา จากการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้" บันทึกแล้วรายงานเลขาธิการ ป.ป.ส. พิจารณา

2.3 เมื่อรายงานเป็นหนังสือแล้วควรประสานทางปฏิบัติไปทางโทรศัพท์ พร้อมส่งรายละเอียด เบื้องต้น ได้แก่ บันทึกการตรวจค้นจับกุม บันทึกการตรวจยึดทรัพย์สิน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น สำเนาสมุดฝากเงิน สำเนาทะเบียนทรัพย์สิน สำเนาโฉนด ฯลฯ ส่งตรงไปที่กองตรวจสอบสวนทรัพย์สิน ทรัพย์สิน สำนักงาน ป.ป.ส.

2.4 จากนั้นให้ พงส. รายงานไปยัง ผบช.ปส. ภายใน 48 ชั่วโมง เมื่อรายงานไปแล้วการ สอบสวนในคดีอาญาก็ดำเนินการไปตามปกติคดีได้ที่ ผบช.ปส.เห็นเป็นคดีสำคัญจะส่งนายตำรวจ ระดับสารวัตรไปให้คำแนะนำในคดีนั้นก็ได้อีก หากจะให้ พงส.บช.ปส.ดำเนินคดีฝ่ายเดียว หรือร่วม สอบสวนด้วย ให้เสนอขออนุมัติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติสั่งการแล้วแต่กรณี ส่วนการทำสำนวนยึด ทรัพย์สินทาง ป.ป.ส.จะส่งพนักงานเจ้าหน้าที่มาทำการสำรวจตรวจสอบยึดทรัพย์สิน และทำสำนวนยึด ทรัพย์สิน แต่ผู้จับกุมและพนักงานสอบสวนจะต้องรวบรวมข้อมูลให้ได้รายละเอียดมากที่สุดเพื่อให้ฝ่าย ตรวจสอบทรัพย์สินทราบโดยเร็ว

2.5 ให้พนักงานสอบสวน หรือผู้สืบสวนรายงานหลักฐาน หรือ ร่องรอย หรือเบาะแส ทรัพย์สินของผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้มากที่สุด จะเป็นประโยชน์ต่อการตรวจยึดมากยิ่งขึ้น

กรณีได้สอบสวนดำเนินคดีอาญาและสรุปสำนวนความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไปแล้ว ให้สำเนารายงานการสอบสวน บัญชีของกลาง บันทึกตรวจยึดของกลางที่ได้ตรวจยึดเพิ่มเติม (ถ้ามี) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาด้วย เพื่อจะได้มีความเห็นตรงตามความเห็นหัวหน้า พงส.

2.6 ในสำนวนบางสำนวนที่น่า พ.ร.บ.มาตรการมาใช้ อาจไม่มีการตรวจสอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำผิดที่คณะทำงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบ ซึ่งอาจจะมีเฉพาะของกลางที่ยึดในครั้งแรกได้เท่านั้น ดังนั้นเมื่อพนักงานสอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้มาจากในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นในสำนวนทางสอบสวนเสนอพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอรับทรัพย์สินตาม ม.30 ได้ ซึ่งกรณีนี้ทรัพย์สินก็จะตกเป็นของกองทุน

3. การทำสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่

3.1 ต้องเริ่มตั้งแต่ผู้สืบสวนหรือผู้จับกุม มีรายละเอียดของกลางทรัพย์สินต่างๆ โดยเฉพาะหากมีการสืบสวนให้ทราบการซุกซ่อนเงินหรือทรัพย์สิน มีทรัพย์สินใดบ้างก็จะเป็นการดียิ่ง เช่น บัญชีเงินฝากฐานะความเป็นอยู่ พฤติการณ์ในการค้า ซึ่งจำเป็นที่ทางพนักงานสอบสวนจะต้องรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องหาในคดียาเสพติดไว้

3.3 ก่อนที่จะมีการตรวจสอบ พนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในรายละเอียดได้มาก จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งผู้สืบสวน ผู้จับกุม จะเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือประสานการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การขอให้มีคำสั่งตรวจสอบทรัพย์สินจากเลขาธิการ ป.ป.ส. และคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน (รายละเอียดในการทำหนังสือแจ้งไปยัง ป.ป.ส. มีตัวอย่างท้ายผนวก) การพิจารณาของ เลขาธิการ ป.ป.ส. และคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน จะมีคำสั่งดังนี้คือ

3.3.1 มีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหาและอาจมีของผู้อื่นที่มีทรัพย์สิน
เกี่ยวข้องกับความผิดยาเสพติด

3.3.2 มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว

3.3.3 มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไว้แล้วดำเนินกาแทน
อาจเป็นพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจที่นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งไว้แล้วก็ได้

3.4 การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับแต่งตั้ง อาจจะมีทั้งจาก ป.ป.ส. บช.ปส. พนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ ภ. น. หรือตำรวจหน่วยใดก็ได้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบทรัพย์สินหรือทำการสอบสวนในคดีทรัพย์สินนั้นต่อไป มีหน้าที่ดังนี้

- 3.4.1 ยึดอายุծทรัพย์สินตามคำสั่งของเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือตามคำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน แต่ในทางปฏิบัติเมื่อผู้จับกุมยึดทรัพย์สินมาก็จะนำส่งให้พนักงานสอบสวนเก็บรักษา ซึ่งอาจมีทั้งของกลางในคดีอาญาและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือเกี่ยวเนื่องกับความผิดยาเสพติด จากนั้นเมื่อมีคำสั่งยึดหรืออายัดเป็นการชั่วคราวแล้ว เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส.ก็จะขอรับไปเก็บรักษาที่สำนักงาน ป.ป.ส.ภาคตามระเบียบของ ป.ป.ส. ต่อไป
- 3.4.2 ในการตรวจสอบทรัพย์สิน พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องรีบตรวจสอบทรัพย์สินหรือสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสอบพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้สืบสวน ผู้จับกุม ผู้ต้องหา ผู้เกี่ยวข้อง รวบรวมพยานเอกสาร พยานวัตถุ ค้นหาข้อเท็จจริงและตรวจสอบคำให้การในการชี้แจงที่มาของทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบแก้ไขข้อกล่าวหา พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องค้นหาความจริงเพื่อพิสูจน์ให้ได้ว่า ทรัพย์สินที่ยึดอายัดมานั้น เป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างไร

3.5 การสอบสวนพยานฝ่ายผู้ตรวจฉอบ

3.5.1 ใน พ.ร.บ.มาตรการ 2534 ไม่ได้กำหนดหลักการสอบสวนไว้และไม่มีการใช้คำ

ว่าสอบสวนในกฎหมายดังกล่าวเลย ใช้คำว่าตรวจสอบทรัพย์สิน ดังนั้นวิธี

ปฏิบัติสำนักงาน ป.ป.ส.กำหนดเป็นระเบียบการตรวจสอบมาบังคับใช้ แต่

การดำเนินการก็ไม่ได้ต่างการสอบสวนคดีอาญาแต่อย่างใดมีลักษณะการสอบสวน

รวบรวมพยานหลักฐานเช่นเดียวกับการสอบสวนคดีอาญาทั่วไปนั่นเอง เพียงแต่ใน

คดีอาญาพนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดในทางอาญา ส่วนคดี

ตรวจสอบทรัพย์สิน พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องรวบรวมหลักฐานเพื่อแสดงให้เห็นว่า

ทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจสอบได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือเกี่ยวข้องกับ

ยาเสพติด

3.5.2 รูปแบบของการทำสำนวนการตรวจสอบทรัพย์สินหรือมักจะเรียกกันว่าสำนวน

คดียึดทรัพย์ การสอบสวนปากคำการบันทึกการสรุปความเห็นหรือการสรุปสำนวน

การยึด ทรัพย์สินให้ใช้รูปแบบและแบบฟอร์มที่ ป.ป.ส. กำหนด

3.5.3 การสอบสวนพยานฝ่ายผู้ตรวจสอบ ควรจะเริ่มที่ผู้จับกุม หรือผู้สืบสวน หรือผู้ที่

รายงานขอให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินก่อน เพราะพยานกลุ่มนี้จะทราบข้อมูล

เบื้องต้นที่ไปที่มาของทรัพย์สิน และควรจะถามประวัติความเป็นมาก่อนจับกุม

ของผู้ต้องหาหรือผู้ตรวจสอบทรัพย์สินด้วยทุกครั้ง อย่าลืมกรณีที่สืบสวนมาก่อน

เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมย่อมรู้ความเป็นมาประวัติ อาชีพ รายได้ พฤติการณ์อื่นๆ ที่เป็น ข้อมูลที่จะสนับสนุนว่ามีอาชีพค้ายาเป็นหลัก ส่วนอาชีพอื่นบังหน้าเท่านั้น ให้ สอบให้ได้ว่าข้อมูลว่า ค้ายาเสพติดแต่เมื่อใด หากระบุช่วงเวลาที่ได้รับค่าได้ก็จะเป็น ประโยชน์ต่อการตรวจสอบยิ่งขึ้น

3.6 การสอบสวนฝ่ายผู้ถูกตรวจสอบ

3.6.1 การสอบผู้ถูกตรวจสอบ ให้สอบในประเด็น ประวัติ อาชีพ การประกอบธุรกิจก็ต้องให้มีรายรับ รายจ่าย กำไรแต่ละเดือน แต่ละปี รายได้พิเศษอื่นๆ รวมถึงรายได้ของผู้เกี่ยวข้องที่ผู้ถูกตรวจสอบอาจ นำมาอ้าง การเสียภาษีประเภทและเงินที่เหลือมีจำนวนเท่าใดอยู่ที่ใด สอบให้ชัดเจน และจากนั้นก็ เริ่มถามรายละเอียดทรัพย์สินแต่ละรายการ เริ่มแต่เงินสด เงินในธนาคาร เรียงลำดับไป ควรแบ่งการ ตรวจสอบเป็นกลุ่มทรัพย์สินจะทำให้การพิจารณาง่ายขึ้น

3.6.2 ทรัพย์สินที่ถูกยึดจะต้องแยกที่มาเป็นรายชิ้น ให้ชัดเจนว่าได้มาจากที่ใด มีหลักฐานใดยืนยัน ก็ให้นำมาประกอบการชี้แจงเป็นการให้โอกาสผู้ถูกตรวจสอบได้รับความเป็นธรรมสามารถนำพยานทุกชนิด เข้ามาหักล้างได้อย่างเต็มที่ หากมีพยานหลักฐานหักล้างพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องนำมาพิจารณาว่า ถูกต้องตรงความเป็นจริงหรือไม่อย่างไร ซึ่งบางครั้งก็มีการอ้างเจ้าหน้าที่ไว้แต่แรก อาจทำใน ลักษณะพอกเงิน สร้างหลักฐานไว้แต่แรก ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องค้นหาความจริงให้ได้ เช่น ได้ จากการปลุกไล่ สวนล้ม การเลี้ยงเบ็ด เลี้ยงไก่ ฯลฯ จะต้องเข้าไปทำการตรวจสอบว่ามีมูลความจริง หรือไม่ ถ้ามีจริงจำนวนเท่าใด รายได้เมื่อเปรียบเทียบทั่วไปจะมีรายได้ตามที่ได้ชี้แจงหรือไม่ มากน้อย เพียงใด และหากรายได้เกินก็ต้องประเมินให้เห็นว่าควรจะได้เท่าใด บางครั้งก็ต้องหาพยานคนกลาง หรือหามาตรฐานมาประกอบการเสนอความเห็นด้วย

3.6.3 ติดตามร่องรอยค้นหาทรัพย์สินของผู้ต้องหาและเครือข่ายเพิ่มเติม

หารายละเอียดหลักฐานทางการเงินและหลักฐานการได้มาในทรัพย์สินที่ถูกยึดหรือ อายัดไว้ ขอหลักฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการ พิจารณา เช่น

- หลักฐานการเงิน บัญชี การเคลื่อนไหวกระแสเงิน
- หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน โฉนด นส 3 สิทธิทำกิน
- ทะเบียนยานพาหนะ หลักฐานการซื้อ การชำระเงิน ผู้ชำระเงินที่แท้จริง กรรมสิทธิ์
- หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ สัญญา หุ้่น การจดทะเบียนทางธุรกิจ

เมื่อมีการยึดอายัดทรัพย์สินใด หลักฐานใดเกี่ยวข้องก็เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ จะต้องขอมาเพื่อพิสูจน์ความถูกต้อง แหล่งที่มา รายได้

3.6.4 ผู้ถูกตรวจสอบขอให้พยานมาสอบสวนก็ต้องสอบให้ แต่ต้องบันทึกว่าการ ให้การอันเป็นเท็จเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจะมีความผิดด้วย

เพื่อที่จะไม่มีพยานเท็จ

3.6.5 มักปรากฏเสมอๆ คือผู้ถูกตรวจสอบมักจะอ้างว่า ถูกสลากรินแบ่งแต่ไม่มีหลักฐานยืนยันและบางกรณีให้นำหลักฐานมาแสดงซึ่งบางครั้งอาจเป็นการอำพรางที่ผู้อื่นถูกรางวัลแต่ผู้ค้าซื้อมาเพื่อใช้เป็นข้ออ้างเมื่อถูกตรวจสอบ ก็อ้างว่าเป็นของตนเอง เพื่อให้มีแหล่งที่มาทรัพย์สินที่ชอบ และยังมีการอ้างว่าได้จาก เล่นการพนัน ถูกสลากริบรวบ เป็นการอ้างที่ไม่อาจรับฟังได้เพราะผิดกฎหมาย

3.6.7 การกล่าวอ้างเพื่อหาแหล่งที่มาโดยชอบนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ที่จะต้องหาหลักฐานมาหักล้าง อาจเป็นพยานบุคคล พยานเอกสาร บางครั้งเป็นพยานวัตถุที่นำมากล่าวอ้างก็ต้องมีการพิสูจน์ความจริงด้วย

3.7 การสรุปสำนวนการยึดทรัพย์และการเสนอความเห็น

3.7.1 เมื่อรวบรวมหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปความเห็น พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการ

แต่งตั้งตามคำสั่งดังกล่าว จะต้องร่วมประชุมเพื่อสรุปความเห็น ว่าทรัพย์สินที่ยึดอายัดมาจากที่ใดรวบรวมพยานหลักฐานมาแล้วจะมีความเห็นอย่างไร อาจแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นทรัพย์สินที่มีคำสั่งยึดอายัดเป็นการชั่วคราวตั้งแต่เริ่มตรวจค้นจับกุม
ส่วนที่ 2 เป็นทรัพย์สินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ร่วมกันสืบสวน สอบสวนขยายผลและค้นหาเพิ่มเติม อาจเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดโดยตรงหรือเกี่ยวเนื่องกับยาเสพติด ซึ่งอาจเสนอให้เลขา ป.ป.ส.ออกคำสั่งยึดอายัดเป็นการชั่วคราว หรือยังไม่ได้ออกคำสั่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องบรรยายให้ชัดเจน เช่น อาจพบเป็นชื่อคนอื่น จะมีความเห็นแยกสำนวนไปตรวจสอบ หรือเห็นว่าเป็นการใช้ชื่อคนอื่นอำพรางก็ต้องมีการพิจารณาให้ความเห็นและดำเนินการตรวจสอบต่อไป กล่าวคือเป็นการยึดอายัดโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสืบสวนขยายผลจึงทำการตรวจสอบขยายผลเพิ่มเติม

3.7.2 ในการสรุปความเห็น อาจมี 2 กรณีคือ

-ความเห็นให้ยึดและอายัด ตามที่มีคำสั่ง ก็ให้บรรยายให้เห็นว่าเชื่อเพราะอะไร มีหลักฐานใดยืนยันหรือหากผู้ถูกตรวจสอบต่อผู้นำหลักฐานมาแสดง เราไม่รับฟังเพราะอะไร มีอะไรมาหักล้าง

-ความเห็นไม่ยึดหรือให้คืนผู้ถูกตรวจสอบ ก็ต้องบรรยายในสำนวนที่ได้สรุปให้เห็นว่าเชื่อพยานหลักฐานดังกล่าวนั้นเพราะเหตุใด มีอะไรมาสนับสนุนว่าทรัพย์สินได้มาโดยการประกอบอาชีพสุจริต.....

3.7.3 การสรุปความเห็น ที่ศาลเคยใช้เป็นเหตุในการยึดหรืออายัด หรือไม่เชื่อคำชี้แจงของผู้ถูกตรวจสอบ และพนักงานเจ้าหน้าที่ควรจะให้บรรยายเป็นเหตุผลประกอบในการสรุปสำนวนการยึดทรัพย์ อาทิ

- เป็นการกล่าวอ้างลอยๆ ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังหักล้างพยานที่ยืนยันว่า.....
- มีแต่คำให้การลอยๆ ไม่มีหลักฐานประกอบ จึงไม่มีน้ำหนักรับฟังได้เห็นว่า.....
-เป็นการกล่าวอ้างที่เลื่อยลอยไม่อาจสรุปได้ว่าทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบ
- คำให้การของผู้ถูกตรวจสอบและพยานแตกต่างกันในสาระสำคัญจึง.....
- พยานหลักฐานมีสงสัย.....
- พยานไม่มีน้ำหนักพอรับฟังได้
- เป็นการกล่าวอ้างลอยๆ ไม่มีน้ำหนักพอที่จะรับฟังได้
- พยานหลักฐานไม่มีความมั่นคง พอที่จะนำมาเป็นพยานหักล้างได้

3.7.4 แบบการบันทึกปากคำ บันทึกพิจณาการตรวจสอบทรัพย์สิน ให้ใช้แบบที่ ป.ป.ส. กำหนด การบันทึกการพิจารณาหรือการสรุปสำนวนให้บรรยายรายละเอียดที่ได้รวบรวมหลักฐานมาได้ โดยเริ่มบรรยายในหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

- (1) ความเป็นมา ได้แก่ การสรุปในหัวข้อ
 - ความเกี่ยวเนื่องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
 - การตั้งตรวจสอบทรัพย์สินและสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราว
- (2) ข้อเท็จจริง ให้บรรยายเป็นข้อๆคือ
 - 2.1ประวัติของผู้ตรวจสอบ
 - 2.2การตรวจสอบทรัพย์สิน
 - 2.3การชี้แจงของผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้อาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
- (3) ข้อพิจารณา ให้พิจารณาในประเด็นทรัพย์สินแต่ละรายการ คือ
 - 3.1ข้อพิจารณาเกี่ยวหับพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
 - 3.2ข้อพิจารณาเกี่ยวกับฐานะ อาชีพ รายได้

3.7.5 เมื่อได้สรุปสำนวนเรียบร้อยแล้ว ไม่ต้องนำเสนอให้ผู้ใดมีความเห็นหรือสงสัยเช่นสำนวนคดีอาญา อีก ให้นำเสนอสำนวนต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินป.ป.ส.ภาค นั้นๆ คณะอนุกรรมการจะมีผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อธิบดีอัยการภาค เป็นประธาน คณะอนุกรรมการ จะประกอบด้วยข้าราชการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น ผบช.ภ .บช.ปส.หรือผู้แทน ผู้แทนหน่วยงานจาก ธนาคารชาติ กรมการขนส่ง กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมที่ดิน กรมบังคับคดี โดยมี ผอ.ป.ป.ส.ภาค เป็นเลขานุการ

3.7.2 จากนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่จะนำเสนอข้อมูลในการตรวจสอบทรัพย์สิน โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องช่วยกันชี้แจงทางวาจา พร้อมลายละเอียดอาจเสนอผ่านโปรแกรมเพาเวอร์พ้อยต์ ให้

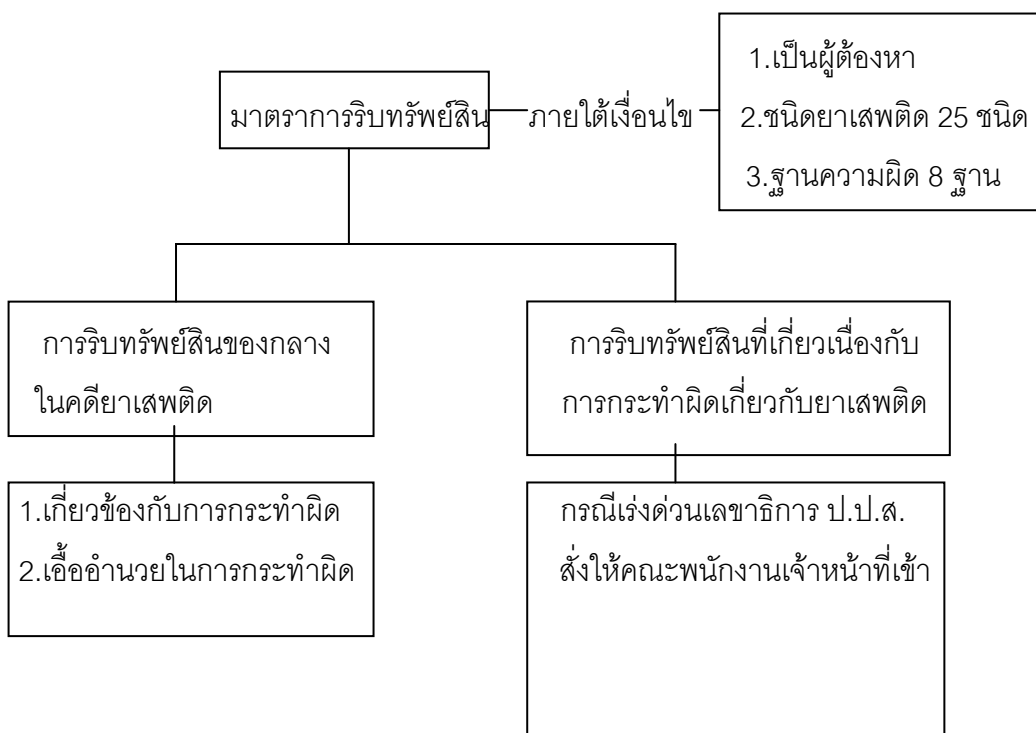
คณะกรรมการฯ พิจารณา คณะอนุกรรมการก็จะพิจารณาสำนวนที่เสนอมาพร้อมรับฟังคำชี้แจงประกอบ และหากการสอบสวนไม่ถูกต้องพยานหลักฐานไม่เพียงพอ ข้อมูลไม่ครบถ้วนเพียงพอที่จะวินิจฉัยว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือมีสิ่งทีเคลือบแคลงสงสัย ไม่มีหลักฐานที่แน่ชัด คณะอนุกรรมการฯ ก็จะมีมติ เช่น สั่งให้มีการรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ต้องนำสำนวนกลับไปแก้ไขใหม่

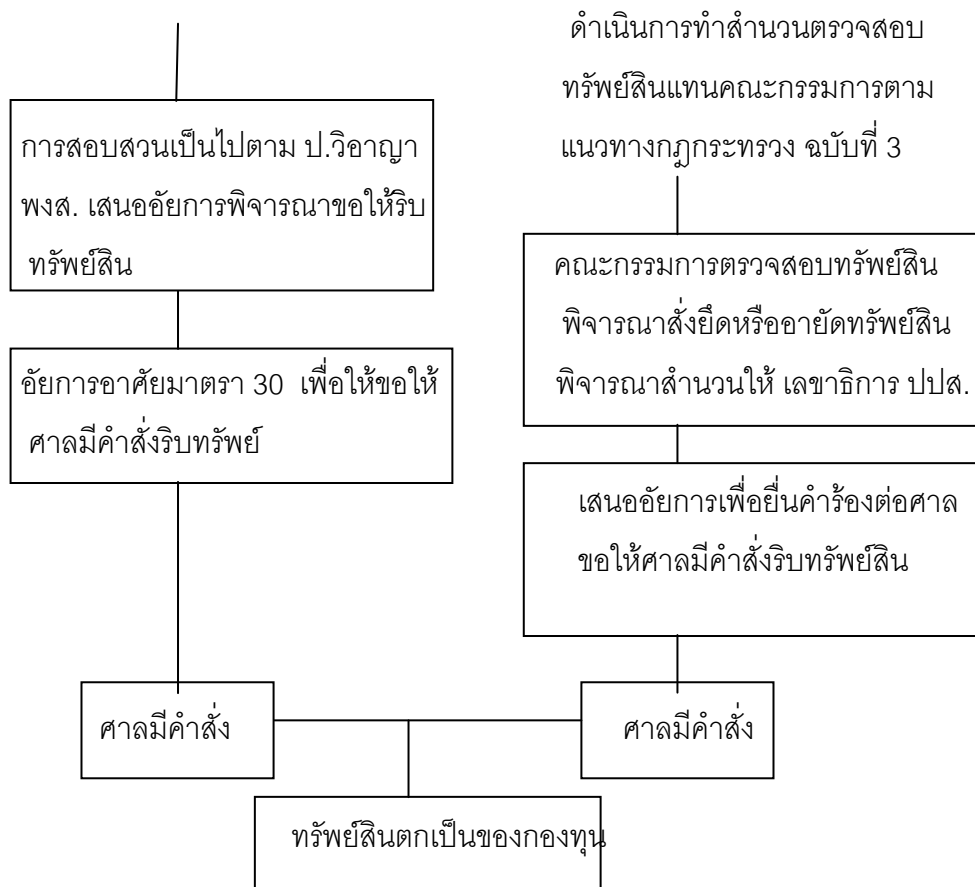
ทรัพย์สินบางรายการคณะอนุฯ อาจวินิจฉัยแตกต่างกับความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น คืบบางรายการ ให้ยึดหรือไม่คืนตามความเห็นในสำนวน หรือให้มีการยึดเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ต้องดำเนินการตามที่คณะอนุฯ มีมติตามนั้น

เมื่อสำนวนตรวจสอบทรัพย์สินที่พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอครบถ้วนสมบูรณ์ และคณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินวินิจฉัยมีมติเห็นชอบด้วย ก็จะส่งสำนวนให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ป.ป.ส. พิจารณาวินิจฉัยอีกครั้ง หากเห็นชอบด้วย ก็ส่งสำนวนให้อัยการยื่นคำร้องต่อศาลต่อไป แต่หากมีมติเป็นอย่างอื่นก็ต้องดำเนินการตามมตินั้น

3.7.5. จากนั้นเป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการที่จะยื่นคำร้อง เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งต่อไปจากนั้นศาลก็จะนัดทำการไต่สวนและมีคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ถูกตรวจสอบ และผู้เกี่ยวข้องไปให้การต่อศาล และเมื่อเสร็จสิ้นศาลก็จะมีคำสั่งเกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งหมดต่อไป คำสั่งศาลที่ผ่านมาบางครั้งก็ไม่เป็นไปตามมติกรรมการ หรือไม่เป็นไปตามที่อัยการยื่นฟ้อง เช่น มีการให้คืนทรัพย์สินที่เห็นว่ามีราคาเพียงเล็กน้อย เป็นต้น ก็เป็นหน้าที่ของป.ป.ส.ที่จะต้องดำเนินการตามคำสั่งต่อไป **ประการสำคัญในคดีอาญา หากพนักงาน อัยการสั่งไม่ฟ้องหรือศาลยกฟ้องในคดีนั้น ทรัพย์สินที่ยึดและอายัดทั้งหมดจะต้องคืนผู้ถูกตรวจสอบทั้งหมด ในทางปฏิบัติคดีใดมีทรัพย์สินจำนวนมากก็จะส่งเรื่องให้ ป.ป.ง.และกรมสรรพากรเพื่อทำการสืบสวนแหล่งที่มาอีกครั้ง**

5. สรุปขั้นตอนของการริบทรัพย์สิน

5. ผลประโยชน์และผลตอบแทนจากการริบทรัพย์สิน

5.1 ทรัพย์สินที่ได้มีคำสั่งยึด หรืออายัด เลขานุการอาจสั่งให้นำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินกำหนด กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการอาจขอให้นำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ ต้องมีหนังสือชี้แจงอำนาจหน้าที่ วัตถุประสงค์ขอไปใช้ ประเภททรัพย์สิน เหตุผลความจำเป็น ระยะเวลาที่ขอใช้ การดูแลรักษาและความรับผิดชอบ

5.2 ทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนป้องกันปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2534 สามารถนำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดได้ ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินกำหนด

5.3 ผู้ที่ชี้แนะ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบถึงตัวทรัพย์สิน แหล่งที่มา หรือสถานที่ตั้งของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีข้อมูล คือ พยานหลักฐานพอสมควรก็สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สินจนมีผลให้ทรัพย์สินตกเป็นของกองทุน โดยจะพิจารณาจ่ายให้ได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินที่คำนวณได้จากราคาทรัพย์สินที่ประเมินได้ในวันยึด หรืออายัด หรือบอกราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดแล้วแต่กรณี หักค่าใช้จ่ายในการประเมินหรือขายทอดตลาดนั้น

5.4 เงินรางวัลผู้ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน จับกุมผู้กระทำผิด และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

ทรัพย์สิน จนมีผลให้ทรัพย์สินตกเป็นของกองทุน ให้พิจารณาจ่ายไม่เกิน ร้อยละ 20 ของเงินที่คำนวณได้จากราคาทรัพย์สินที่มีการประเมินในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือบอกราคาทรัพย์สินที่ได้จากการขายทอดตลาดแล้วแต่กรณี หักค่าใช้จ่ายประเมินและขายทอดตลาดออก แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดไว้ กรณีไม่มีผู้ชี้แนะให้นำมาจ่ายผู้เกี่ยวข้องในร้อยละไม่เกิน 40

ในทางปฏิบัติ เงินร้อยละ 30 ของทรัพย์สินที่รับได้จะเป็นเงินรางวัล โดยจะแบ่งเงินรางวัลออกเป็น 10 ส่วน จ่ายให้ผู้จับ 5 ส่วน พนักงานสอบสวน 1 ส่วน พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน 4 ส่วน

5.5 การขอทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีหนังสือแจ้งความจำนงไปยังเลขาธิการ โดยให้มีรายละเอียด ดังนี้

5.5.1 หน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนประสงค์จะขอทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์

5.5.2 ประเภทของทรัพย์สินที่จะขอไปใช้ประโยชน์

5.5.3 เหตุผลและความจำเป็นที่จะขอทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์

5.5.4 ลักษณะและระยะเวลาที่ขอการใช้ประโยชน์

5.5.5 การดูแลรักษาและความรับผิดชอบในกรณีเกิดชำรุดบกพร่องเสียหายหรือสูญหาย

6. ปัญหาในการปฏิบัติ ปัญหาการประสานงาน และแนวทางการแก้ไข

6.1 การรับทรัพย์สินตาม ม.27 ไปผูกกับคดีอาญาหรือคดีประธาน ดังนั้นเมื่ออัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือศาลยกฟ้อง หรือไม่ลงโทษผู้กระทำผิด จะทำให้การรับทรัพย์สินยกเลิกไปทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีเดิมจับกุม ตั้งข้อหาไว้ครอบครอง เพื่อจำหน่าย ต่อมาหากชั้นสอบสวนหรืออัยการ สั่งไม่ฟ้อง ข้อหาไว้ครอบครอง เพื่อจำหน่าย ดังนั้น เพียงข้อหาไว้ครอบครองเฉย ๆ จะทำให้คดีที่สอบสวนเพื่อขอรับทรัพย์สินจะตกไปทันที ดังนั้นทางแก้ไขผู้จับกุม พนักงานสอบสวน และอัยการ จะต้องประสานการปฏิบัติโดยใกล้ชิด เพื่อไม่ให้เสียรูปคดี

6.2 ปัญหาพนักงานสอบสวนของ บช.ปส. มีจำนวนน้อย คดียาเสพติดมีมาก ทำให้การสอบสวนตาม พ.ร.บ.มาตรการนี้ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ซึ่งขณะนี้ได้กระจายอำนาจหน้าที่มาให้ พงส.ของ ก.และ น. จะทำให้การดำเนินคดีคล่องตัวมากขึ้น ซึ่ง พงส.ของ บช.ปส.จะเลือกสอบสวนเฉพาะคดีที่สำคัญ ๆ เท่านั้น

6.3 เมื่อผู้สืบสวนผู้จับกุม พงส. และพนักงานอัยการพบเหตุเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้กระทำผิดจำนวนมาก แต่ไม่ได้แจ้งไปยังเลขาธิการ ป.ป.ส.เพื่อขอให้ดำเนินการตรวจสอบยึดทรัพย์สินทำให้เสียโอกาสที่จะรับทรัพย์สินดังกล่าวไป ควรมีการประสานการปฏิบัติโดยใกล้ชิด

6.4 ปัญหาและการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน พงส.ต้องส่งมอบสำเนาเอกสารหลักฐานทางคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์สินให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานร่องรอยทางการเงินที่เกี่ยวกับคดียาเสพติด ก็ให้ส่งหลักฐานให้พนักงานสอบสวนประกอบคดีอาญาด้วยจะทำให้การดำเนินคดีอาญากับการรับทรัพย์สินเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

6.5 การรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นอยู่ บ้านพักอาศัย กรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง ที่ดิน ยานพาหนะ บัญชีเงินฝากธนาคารของผู้ต้องสงสัยอย่างระบบและถูกต้อง ประกอบการสืบสวน ดำเนินการจนมีหลักฐานแน่นแฟ้น เพื่อที่จะใช้ยืนยันในการดำเนินการตาม ม.6 และ ม.8 ได้ ดังนั้นมีความจำเป็นที่ฝ่ายสืบสวนหรือศูนย์ปราบปรามยาเสพติดของทุกหน่วยจะต้องจัดทำระบบข้อมูลดังกล่าว

เมื่อมีการจับกุมหรือก่อนจับกุมให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบ สอบถามพฤติการณ์ของผู้ขึ้นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีประวัติจากหน่วยงานอื่นมาประกอบก็จะทำให้สำนวนการสอบสวนมีน้ำหนักมากขึ้น แต่หากมีหนังสือถามไปแต่ไม่พบประวัติก็ไม่ควรนำเอกสารนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวน เพราะเอกสารดังกล่าวจะไม่มีประโยชน์ต่อรูปคดีแต่อย่างใด

6.7 ผู้จับกุมมักจะไม่สนใจหรืออาจไม่เข้าใจเรื่องเกี่ยวกับที่ทำการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหาในคดียาเสพติด ไม่ว่าจะเป็ทรัพย์สิน **“เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิดหรือเอื้ออำนวยในการกระทำผิด หรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำผิดในคดียาเสพติด”** ทำให้ผู้ต้องหาที่มีทรัพย์สินที่ได้มาจากกระบวนการค้ายาเสพติดไม่ถูกริบ ผู้ต้องหาจึงไม่เกรงกลัวกรกระทำผิด เพราะรายได้จากการค้ายาเสพติดได้ผลตอบแทนสูงมาก ดังนั้นจำเป็นที่ผู้จับกุม พนักงานสอบสวนจะต้องสนใจที่จะใช้กฎหมายมาตรการเป็นเครื่องมือในการทำงานให้มากกว่าที่ผ่านมา

5. งานอำนวยความสะดวกในศูนย์ป้องกันปราบปรามยาเสพติด มีประโยชน์ต่อฝ่ายปฏิบัติการเป็นอย่างมาก

6. ดังนั้นต้องให้ความสนใจที่จะต้องเก็บประวัติ พฤติการณ์ ของกลุ่มผู้ค้า ขบวนการค้า วิธีการค้า ฯลฯ ของกลุ่มผู้ค้าไว้อย่างมีระบบและกระทำโดยต่อเนื่อง และนำมาใช้ให้ได้ผล

6.9 ผู้บังคับบัญชาจะต้องให้ความสนใจ ศึกษาตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อกำหนดนโยบายหรือให้แนวคิด หรือให้แนวทางการทำงานกับฝ่ายอำนวยความสะดวกและปฏิบัติการ โดยจะต้องผสมผสานงานป้องกัน งานปราบปราม งานสืบสวน งานสอบสวน งานชุมชนสัมพันธ์ งานรณรงค์ป้องกันปราบปราม และจะต้องชี้แนะหรือชักจูงชุมชนเข้ามาร่วมการแก้ปัญหาเสพติดในชุมชนของตนให้ได้ ประการสำคัญการให้ความสำคัญต่อระบบการร่วมกันทำงานและมีความจริงใจ ซื่อสัตย์ มีแนวคิดในการทำงานให้ครบวงจร คือ **“หัวใจของความสำเร็จ”**

บทที่ 3

แนวทางการสอบสวนขยายผล โดยอาศัยหลักการดำเนินคดีอาญาทั่วไป

ตอนที่ 1 การดำเนินคดีอาญาทั่วไป

1. วิธีการสอบสวนขยายผลคดีอาญา

การสอบสวนขยายผลโดยอาศัยหลักการดำเนินคดีอาญาทั่วไป อาจแยกเป็น

- 1.1 ขยายผลจากผู้เสียหายไปยังผู้ก่อการร้ายย่อย
- 1.2 ขยายผลจากผู้ก่อการร้ายย่อยไปถึงผู้ก่อการร้ายกลาง รายใหญ่

1.3 ขยายผลจากผู้ค้ารายกลาง ไปรายใหญ่ ไปยังผู้สนับสนุน ไปยังตัวการ ฯลฯ

1.4 ขยายผลจากการสืบสวนหาข่าวโดยหลักการสืบสวน เช่น ตำรวจปลอมตัวไปเป็น
ผู้ค้า ผู้เสพ อาจใช้วิธี ฝ้าจุด สะกดรอย นกต่อ เข้าเกลียว ฯลฯ

1.5 ขยายผลจากแหล่งข่าวจนถึงไปถึงผู้ค้าหรือขยายผลโดยวิธีการสอบสวนจากคดีอื่น ๆ ให้
เชื่อมโยงไปถึงนายทุน ฯลฯ

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงวิธีการที่ทางพนักงานสืบสวน-สอบสวน จะต้องใช้ยุทธวิธีการสืบสวน-
สอบสวน ตั้งแต่เทคนิคการซักถาม จัดทำประวัติ รวบรวมข้อมูลอาชีพ รายได้ ทรัพย์สิน ความสัมพันธ์
กับขบวนการค้าโดยใช้หลักการสืบสวนคือ การฝ้าจุด สะกดรอย นกต่อ ล่อเหยื่อ การใช้เทคโนโลยีเข้า
มาสนับสนุน จึงจะได้ผล หากพนักงานสอบสวนขาดความอดทน ไม่มีทีมงานที่ดี ไม่สนใจที่จะติดตาม
พฤติกรรมของผู้ค้า ผู้ขาย การขยายผลก็จะได้ไม่ผล หรือไม่สามารรถดำเนินการได้ จากประสบการณ์
ของผู้เขียน จึงใคร่ขอแนะนำแนวทางการสอบสวนขยายผล ตั้งแต่การรวบรวมพยานเอกสารการ
สอบสวนพยานบุคคล การรวบรวมพยานวัตถุของกลาง และการเก็บหลักฐานไว้อย่างต่อเนื่องรวบรวม
ทำเป็นสำนวนสืบสวนไว้

2. การรวบรวมพยานเอกสาร

2.1 การจัดทำสารบบงานด้านป้องกันปราบปรามยาเสพติด ตั้งแต่ประวัติผู้เสพ ผู้จำหน่ายรายย่อย
รายกลาง รายใหญ่ ผู้สนับสนุนไว้โดยละเอียด ตั้งแต่ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น ชื่อปลอม ชื่อที่เรียกใน
ขบวนการค้า ฉายา หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน อาชีพ ฐานะทางการเงิน ตำนานรูปพรรณ
บุคลิกลักษณะ อาชีพ ความสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ
ขบวนการค้ายาเสพติด พฤติกรรมที่โดดเด่น จุดด้อย จุดเด่นในบุคลิก ญาติพี่น้อง สถานะทางครอบครัว
สถานที่อยู่ทุกแห่ง แผนที่แสดงที่อยู่ ยานพาหนะที่ใช้ ชนิด ประเภท ยี่ห้อ สี ชื่อจากที่ใด บางครั้งอาจซื้อ
ด้วยเงินสด โดยใช้เงินจากที่ได้จากการค้ายาเสพติดมาฟอกเป็นทรัพย์สินอื่นๆ ประวัติที่เคยถูกตรวจค้น
มาแล้วกี่ครั้ง การถูกจับกุม การถูกดำเนินคดี สิ่งเหล่านี้ ล้วนมีประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนทั้งสิ้น
จะต้องรวบรวมไว้ให้พร้อม

2.2 การมอบหมายงานการสืบสวน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสืบสวนพฤติกรรมผู้เกี่ยว
ข้องกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบนั้น หัวหน้าหน่วยงานจะต้องออกเป็นคำสั่งของหน่วยงานให้ผู้ใด
สืบสวนบ้าง สืบสวนในพื้นที่ใด รายละเอียดที่ให้สืบสวน ควรออกเป็นคำสั่งให้ชัดเจน สิ่งที่สำคัญที่สุดผู้
ที่ได้รับมอบหมาย จะต้องรายงานผลการสืบสวนโดยต่อเนื่อง เมื่อได้รายละเอียดในการสืบสวนทุกครั้ง
หัวหน้าสถานีตำรวจหรือผู้ที่สั่งการให้สืบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมเรื่องนี้จะต้องสั่งการทุก
ระยะ และให้เก็บรวบรวมไว้ในประวัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้โดยต่อเนื่อง

ผู้เขียนใช้วิธีการแบ่งพื้นที่เป็นหมู่บ้านหรือเป็นเขต ๆ ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ โดยแต่ละหมู่บ้าน
หรือแต่ละเขตจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละนายรับผิดชอบทำการสืบสวน ต้องจัดทำแผนที่

รับผิดชอบ มีรายงานประวัติบุคคลที่มีประวัติอาชญากรรมข้อมูลท้องถิ่น ฯลฯ หลักการบริหารการสืบสวนให้มีประสิทธิภาพก็คือ เบี้ยเลี้ยงที่จ่ายให้เป็นประจํา นั้น ควรให้การเก็บประวัติจัดทำข้อมูลดังกล่าว รวมทั้งจัดทำข้อมูลท้องถิ่น เป็นผลงานการจ่ายเบี้ยเลี้ยง หากตำรวจผู้ใดไม่จัดทำก็จะไม่จ่ายเบี้ยเลี้ยงให้ ถ้าเรียบร้อยตามภารกิจก็จะจ่าย หลักที่จะทำให้งานนี้บรรลุผลก็คือต้องมอบหัวข้อข่าวสารให้สืบสวนอย่างมีระบบ ให้มีการรายงานการสืบสวนทุกระยะ ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ค้ายาเสพติดมีความสำคัญที่สามารถนำไปรวบรวมในสำนวนได้ ขอให้ระลึกเสมอว่าผู้ค้าที่กระทำโดยต่อเนื่องนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลไว้สม่ำเสมอต่อเนื่องจะเป็นพยานเอกสารที่ใช้สนับสนุนการกระทำผิดของผู้ต้องหาให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ศาลจะรับฟังเป็นพยานแวดล้อม เพราะศาลจะยึดแนวทางที่ว่า เมื่อโจทก์ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อนย่อมจะไม่รวมหัวกันสร้างพยานหลักฐานขึ้นมาปรับปรำจำเลย

2.3 วิธีการสืบสวนหาข่าวผู้คํานั้น ผู้สืบสวนหรือผู้ได้รับมอบหมายจะต้องใช้หลักการสืบสวนกล่าวคือ อาจใช้วิธีเฝ้าจุด สะกดรอย นกตอ หรือใช้สายลับเข้าไปหาข่าว เมื่อได้ข่าวการลักลอบการค้า จากนั้นก็ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการ หรือให้เก็บไว้เป็นหลักฐาน ดังนั้น เพื่อให้ทางอัยการ ศาล เชื่อถือหลักฐานการรายงานจะต้องมีการลง ปจว.ไว้เป็นหลักฐาน มีการลงรับในงานสารบรรณทุกครั้งก็จะเป็นการดี กรณีที่บางครั้งหากระหว่างเฝ้าจุดพบมีการติดต่อบรรยากาศระหว่างผู้เสพบกับผู้ขายเป็นประจำ ก็อาจใช้กล้องถ่ายภาพระยะไกล(กล้องที่มีซูม)หรือใช้วิธีเฝ้าจุดเพื่อถ่ายภาพ หรือถ่ายวีดีโอไว้เป็นหลักฐาน และสรุปการรายงานวิธีการไว้เป็นหลักฐานก็สามารถนำมาเป็นพยานประกอบสำนวนได้เป็นอย่างดี

2.4 หากมีหลักฐานเพียงพอน่าเชื่อถือว่า บุคคลนั้นอาจนำยาเสพติดซุกซ่อน ไม่ว่าจะจุดใดเช่น ไว้ในบริเวณบ้านหรือที่พัก แหล่งจำหน่าย ที่ซุกซ่อน เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงาน ก็ควรสั่งการให้ฝ่ายสืบสวนหรือฝ่ายปราบปรามแล้วแต่กรณี รวบรวมข้อมูลที่ได้สืบสวนมาอย่างต่อเนื่องนำไปเป็นหลักฐานเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอหมายค้นไปทำการตรวจค้นบ้านของผู้ค้าหรือสถานที่ที่สงสัย หน่วยงานใดมีเจ้าพนักงานที่มีบัตรเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ก็ให้สั่งการบุคคลนั้นเข้าไปตรวจค้นโดยไม่ต้องขอหมายศาล คำร้องที่ยื่นต่อศาลต้องมีเหตุผลสอดคล้องกับรายงานการสืบสวนของผู้สืบสวน เมื่อศาลออกหมายค้นให้ก็ให้นำหมายค้นไปทำการค้น หากพบยาเสพติดหรือของผิดกฎหมายอื่น ๆ ก็ต้องจัดทำบันทึกการตรวจค้นให้ละเอียด

กรณีไม่พบยาเสพติดหรือไม่พบสิ่งของผิดกฎหมาย ผู้ที่เป็นหัวหน้าทำการค้นจะต้องบันทึกการตรวจค้นให้ละเอียด หากไม่พบของผิดกฎหมายก็ระบุว่าน่าจะเป็นเพราะอะไร กรณีที่พบพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีก็ควรยึดมาเป็นหลักฐานไว้ เช่น บันทึกการติดต่อโทรศัพท์ที่ใช้ก็ขอจดรายชื่อหมายเลขที่โทรเข้า-โทรออก-ไม่รับสาย เพื่อนำมาวิเคราะห์ รายชื่อลูกค้าของพลาสติกที่ใช้ใส่ยาบ้า ผ้าเทปห่อพันยาบ้า ฯลฯ ให้บันทึกประกอบและให้ลงรายละเอียดในบันทึกการตรวจค้น ให้ผู้ตรวจค้นรายงานผลการตรวจค้นต่อผู้บังคับบัญชาทราบให้นำผลการตรวจค้นไปลง

ปจว. ไว้เป็นหลักฐานด้วย และหากไปทำการค้นหลายครั้ง แต่ไม่พบสิ่งของผิดกฎหมายก็ต้องรายงานให้ปรากฏสาเหตุและรายงานเก็บหลักฐานไว้ทุกครั้ง

2.5 พยานเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น สำเนาบัญชีเงินฝาก รายละเอียดการติดต่อทางโทรศัพท์บัญชีติดต่อลูกค้า การซื้อสิ่งของเครื่องใช้ราคาแพง เช่น ยานพาหนะรถยนต์ ฯลฯ แต่ไม่มีรายได้ประจำประเด็นนี้เมื่อทำการรวบรวมพยานเอกสารได้แล้ว ก็ควรรวบรวมไว้เป็นพยานอีกทางหนึ่ง

อนึ่ง กรณีจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติดทุกคดี เจ้าหน้าที่จะต้องให้ความสำคัญการติดต่อโทรศัพท์ที่ผู้ต้องหาและพวกใช้หรือที่พบทั้งหมด ต้องยึดและริบจดหมายเลขโทรเข้า-โทรออก-ไม่รับสาย-หมายเลขที่บันทึกไว้และใช้บ่อย-ใช้ก่อนจับกุม-ใช้ในยามวิกาลบ่อยครั้ง หมายเลขเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นเครือข่ายนายทุน ผู้สนับสนุน ต้องจดออกมาทุกเครื่องแล้วนำมาเข้าโปรแกรมไอทีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ก็จะได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ขยายผลต่อไป

3. การรวบรวมพยานบุคคล

3.1 ผู้เขียนจะเน้นการสอบสวนพยานบุคคลที่เป็นผู้เสพเพื่อขยายผลจับกุมผู้ขาย การสอบ ผู้เสพเป็นพยาน ซึ่งถือว่าเป็นประจักษ์พยานนั้นเมื่อมีการจับผู้เสพยาเสพติด การสอบผู้เสพเป็นพยานเพื่อจะใช้เป็นหลักฐานดำเนินคดีกับผู้จำหน่ายนั้น ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้รับฟังพยานใจทักที่ตกเป็น ผู้ต้องหา (เทียบฎีกาที่ 203/2531) ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้ฟังคำชดทอดของผู้กระทำผิดด้วยกัน หากพยานนั้นชอบด้วยเหตุผล (เทียบฎีกาที่ 2802 – 2805/31) คำชดทอดจำเลยที่ 2 ให้การต่อพนักงานสอบสวน กับที่ในวันที่จับกุมจำเลยที่ 1 เป็นการยากที่จะประจักษ์ต่อผู้คดีหรือปรับจำเลยคำให้การขึ้นสอบสวนของผู้กระทำผิดด้วยกันก็ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้ศาลไม่รับฟัง (ฎีกาที่ 937/2536)

การสอบพยานนั้น ผู้ติดยาอ้อมเกรงกลัวจะไม่ให้การตรงๆ ซึ่งทางพนักงานสอบสวนจะต้องใช้เทคนิคในการสอบสวน กล่าวคือพยานอาจไม่กล้าบอกชื่อจริง ก็อาจสอบเพียงชื่อเล่นที่เป็นที่รู้จักกันอยู่ทั่วไป รวมทั้งต้องสอบตำหนิรูปพรรณรายละเอียดเกี่ยวกับตำหนิรูปพรรณก็ดี ชื่อเล่นนามแฝงก็ดี ต้องให้ตรงกับประวัติผู้จำหน่าย รายงานการสืบสวน รายงานการขอหมายค้น บันทึกการตรวจค้น รายงานผลการตรวจค้น การลง ปจว. ฯลฯ ประเด็นนี้เป็นเรื่องสำคัญที่รายงานต้องให้สอดคล้องกัน เพื่อแสดงว่าเป็นผู้ขายที่ฝ่ายเราติดตามพฤติการณ์อย่างต่อเนื่อง

3.2 วิธีการสอบสวนพยานจากผู้เสพนั้น ต้องสอบให้ตรงประเด็นว่ามีการจำหน่ายและให้ได้ข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดที่พยานไปซื้อมา และผู้ขายได้ขายให้สอบสวนวิธีการขายหรือวิธีการซื้อ การจ่ายเงิน การรับยาเสพติดให้สอบประวัติของพยาน เริ่มตั้งแต่เริ่มเสพ เสพมานานเพียงใด ผู้ต้องหารายนี้ซื้อโดยวิธีใด ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด ระบุวันเวลา สถานที่เกิดเหตุ จำนวนที่ซื้อแต่ละครั้ง ราคาที่ซื้อซื้อแล้วนำไปเสพเองหรือนำไปใช้ที่ใด ขณะถูกจับกุมตัวต้องสอบให้ชัดว่าเป็นของกลางที่ซื้อจากผู้ต้องหา ประการสำคัญมูลเหตุจูงใจที่ยอมเป็นพยานให้ก็ควรสอบไว้ด้วย

เมื่อสอบปากคำเรียบร้อยแล้ว ให้พยานชี้ของกลาง ที่ที่เกิดเหตุ ชี้ภาพคนชาย หรือใช้เทคนิคการนำไปดูตัวได้ก็จะดีและให้สอบประกอบคำให้การ วิธีการซื้อ จุดที่ซื้อ รายละเอียดต่าง ๆ นี้ ให้ถ่ายรูปประกอบให้เห็นขั้นตอนของการจำหน่าย ภาพถ่ายบ้านหรือสถานที่จำหน่ายจะไปสัมพันธ์สอดคล้องกับประวัติของผู้ค้าที่ตำรวจประจำหมู่บ้านหรือเขตจัดสารบบไว้ จะตรงกับรายงานการสืบสวนที่ผู้สืบสวนได้เก็บไว้ในสารบบโดยต่อเนื่อง

ประเด็นสำคัญที่เป็นปัญหาคือ การซื้อตัวผู้ต้องหา พยานซึ่งเป็นผู้ต้องหาเสพหรือมีไว้ครอบครอง อาจถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ การนำตัวมาชี้ตัวคงยุ่งยาก วิธีปฏิบัติอาจให้มีการดูตัวเสียแต่แรกที่ถูกควบคุมตัวอยู่ที่สถานีตำรวจ ในเมื่อพยานเคยซื้ออยู่เป็นประจำจนรู้จักกัน กรณีนี้ไม่น่าจำเป็นจะต้องซื้อตัว แต่เพื่อให้มีการยืนยันก็ให้มีการชี้ภาพหรือยืนยันตัว โดยดูรายละเอียดที่พฤติการณ์ที่สืบสวนมาได้และได้ถ่ายภาพไว้ก็ได้จากนั้นก็ให้มีการบันทึกการดูภาพหรือยืนยันตัวผู้ต้องหาว่าเป็นบุคคลเดียวกันที่พยานซื้อมาขณะถูกจับกุม และควรถ่ายภาพการซื้อตัว หรือหากสามารถดูตัวเพื่อยืนยันตัวได้ก็จะเป็นการดี

3.3 การสอบพยานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ ผู้สืบสวน ผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่ผู้จำหน่ายอาศัยอยู่ สอบผู้ที่เสนอรายงานเพื่อขอออกหมายค้น สอบผู้จับกุมคดีเสพหรือครอบครอง เป็นผู้กล่าวหา โดยให้สอบให้สอดคล้องกับผู้ต้องหาเดิม แต่ในคดีขยายผลจะเป็นพยานต้องให้รายละเอียดตรงกับพยานที่ซื้อมาจากผู้ขาย สอบพยานที่อาจทราบพฤติการณ์ผู้ขาย เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บิดามารดา ผู้ปกครอง แม้จะไม่ระบุโดยตรงว่าผู้ต้องหาเป็นผู้จำหน่าย แต่ก็สามารถสอบถึงข่าวสารการขาย การแพร่ระบาด วิธีการจำหน่ายของคนร้าย การติดยาของผู้ที่เสพ พฤติการณ์แวดล้อมอื่น ๆ

3.4 การสอบพยานแวดล้อม กรณีที่สอบปากคำผู้ต้องหาและผู้ต้องหาให้บุคคลอื่นมานั่งฟังการสอบสวนด้วย ซึ่งอาจเป็นทนายหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ ซึ่งอาจเป็นบิดา มารดา ผู้ใหญ่บ้านหรือคนที่ผู้ต้องหาชอบพหรือไว้วางใจ หากสามารถสอบบุคคลที่นั่งฟังการสอบสวนด้วยเป็นพยานในคดีขยายผลด้วยก็จะทำให้คำให้การมีน้ำหนักยิ่งขึ้น

3.5 การถ่ายภาพประกอบคำให้การพยาน การจำหน่ายยาเสพติดรายย่อยส่วนใหญ่ ผู้ขายจะไม่ยื่นหมุยยื่นแมว จะใช้วิธีนำยาเสพติดไปวางไว้ตามจุดต่าง ๆ แล้วให้ผู้เสพหรือผู้ซื้อไปรับยาเสพติดเอง เว้นแต่ที่ขายกันในหมู่ผู้เสพ ดังนั้นการซื้อที่เกิดเหตุประกอบคำให้การตั้งแต่วิธีการติดต่อขอซื้อ การชำระเงิน จุดนัดที่จะไปรับยาเสพติด จนถึงนำมาเสพ ถ้าไปหลายคนก็สอบเป็นพยานด้วย ในวันจำหน่ายกับวันที่ผู้เสพถูกดำเนินคดี รายละเอียด วัน เวลา สถานที่ จะต้องสอดคล้องกัน

3.4 การขยายผลนอกจากจะขยายผลจากผู้เสพไปยังผู้ขายรายย่อย หรือจากรายย่อยอาจขยายผลไปยังรายกลางก็ได้ ซึ่งความสำเร็จของการสอบสวนจะต้องอยู่ที่ความสามารถในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนเป็นสำคัญ ที่จะต้องพยายามค้นหาพยานหลักฐานให้มากที่สุด

อนึ่ง ขณะนี้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/41 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2541 ถือว่าผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วย ดังนั้นนโยบายดังกล่าวนี้หากพนักงานสอบสวนสอบให้ปรากฏว่าผู้เสพยาเสพติดเดินทางมารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อขอบำบัดรักษายอมเข้าเกณฑ์ตาม พ.ร.บ. ปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 94 ก็สามารถสอบเป็นพยานได้ และให้ส่งตัวไปบำบัดรักษาตามสถานที่กำหนดต่อไป

3.7 กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา 243 วรรคสอง (2) ระบุว่า “ถ้อยคำของบุคคลซึ่งเกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเกียรติ หลอกลวง คุกคามาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้”

ดังนั้น เมื่อสอบสวนผู้ต้องหา พยาน รวมทั้งการทำบันทึกอื่น ๆ ให้ระบุเนื้อหาดังกล่าวไว้ทุกครั้ง เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหา หรืออาจอ้างว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้อำนาจโดยมิชอบ เช่น ในการทำบันทึกจับกุมที่ผู้ต้องหารับสารภาพควรบันทึกไว้ว่า “**คำรับสารภาพของผู้ต้องหาในครั้งนี้เป็นการรับสารภาพด้วยความสมัครใจ มิได้เกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเกียรติ หลอกลวง คุกคามาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบแต่อย่างใด**” ดังนั้นการจัดทำบันทึกทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นบันทึกตรวจค้น จับกุม ตรวจยึด การสอบสวนพยาน การสอบสวนผู้ต้องหา ก็ควรมีการบันทึกเนื้อหา หรือข้อความดังกล่าวไว้ทุกครั้ง เช่น พยานยินดีให้การด้วยความสมัครใจ มิได้เกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ฯลฯ ขอให้การต่อพนักงานสอบสวน ดังนี้

4. พยานวัตถุและการรวบรวมของกลาง

4.1 ของกลางในคดียาเสพติดที่ขยายผลจากผู้เสพไปยังผู้จำหน่ายรายย่อยนั้น ถ้าดำเนินคดีกับผู้เสพในข้อหาไม่ว่างในครอบครองหรือเสพยาเสพติดก็ตาม ของกลางที่เป็นยาเสพติดจะอยู่ในคดีตั้งแต่ต้น ส่วนคดีที่จับกุมจากการขยายผลของกลางจะไม่มี แต่จะใช้ของกลางในคดีตั้งต้นมาเป็นพยานหลักฐาน ดังนั้นในทางปฏิบัติจะต้องจัดทำบัญชีของกลางขึ้นมา และให้หมายเหตุในบัญชีของกลางให้ชัดเจนว่าของกลางในคดีนี้คือของกลางในคดีใด ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีของกลาง

4.2 กรณีที่ไปค้นบ้านผู้ค้าหรือบ้านผู้ต้องสงสัยและได้ยึดสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับคดี เช่น บัญชีติดต่อซื้อขายยาเสพติด บัญชีลูกค้า ถุงพลาสติกใส่ยาบ้า หากมีเศษยาบ้าติดพลาสติกที่ใช้บรรจุเพียงเล็กน้อยก็สามารถตรวจพิสูจน์ได้ ขอให้นำส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจพิสูจน์ด้วย หากผลการตรวจได้ผลว่าเป็นซองหรือถุงพลาสติกบรรจุยาเสพติดจริงแต่ไม่อาจคำนวณปริมาณได้เช่นนี้ก็ใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันได้แล้ว

การทำบันทึกการตรวจค้นให้บันทึกรายละเอียดสิ่งที่ตรวจค้นไว้ว่ามีอะไร ลักษณะเป็นอย่างไร และพบบริเวณใด หรือพบ ณ จุดใด ร่องรอยต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นวิธีการค้ายาเสพติด

4.3 กรณีที่มีการจับกุมผู้ต้องหา ผู้ขายแล้ว จากนั้นจะต้องนำผู้ต้องหาไปค้นบ้านพักหรือสถานที่ที่มีการจำหน่ายยาเสพติด หากพบของกลางหรือยาเสพติดอีก ก็ให้นำรายละเอียดทั้งหมดที่จับกุมเพิ่มเติมได้ประกอบกับสำนวนที่ได้ขยายผลไว้ ซึ่งจะมีพยานหลักฐานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น บันทึกรายงาน

การสืบสวน หมายถึง บันทึกรายการตรวจค้น ของกลาง หลักฐาน การส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์ ผลการตรวจพิสูจน์

4.4 เงินล่อซื้อ อาจเป็นได้ทั้งพยานวัตถุหรือพยานเอกสาร ในทางปฏิบัติเงินล่อซื้อนั้นสำหรับการล่อซื้อรายย่อย ก่อนนำออกล่อซื้อจะมีการถ่ายเอกสารและอาจลง ปจว.ไว้ก่อน เมื่อใช้ล่อซื้อและยึดได้จากผู้ขาย จะต้องยึดมาและลงรายละเอียดยืนยันใบสำเนาภาพเงินล่อซื้อไว้เป็นพยานเอกสาร ให้ผู้ต้องหาหลงลายมือชื่อรับรองว่าเป็นเงินที่ได้ใช้ล่อซื้อจริงไม่ติดใจต่อผู้คดี

ในเรื่องเงินล่อซื้อนี้นั้น บางท่านก็เห็นว่าเป็นพยานวัตถุ บางท่านก็เห็นว่าเป็นพยานเอกสาร ดังนั้น ถ้าเราถ่ายเอกสารไว้ก็ย่อมถือว่าเป็นพยานเอกสาร ในเรื่องนี้กระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือที่ ยธ.0503/30343 ลง 25 ส.ค.40 แจ้งเลขากิจการ ปปส.สรุปได้ว่า สามารถใช้ภาพถ่ายเงินล่อซื้อเป็นพยานได้ตาม ป.วิอาญา มาตรา 238 บัญญัติว่า “ต้นฉบับเอกสารเท่านั้นที่อ้างเป็นพยานได้ ถ้าหาต้นฉบับไม่ได้ สำเนาที่รับรองว่าถูกต้องหรือพยานบุคคลที่รู้ข้อความก็อ้างเป็นพยานได้ ดังนั้น เมื่อล่อซื้อเสร็จแล้ว คู่กรณีไม่ได้แย้งเรื่องเงินล่อซื้อให้ลงชื่อรับรองไว้ ศาลย่อมรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นสำเนาภาพถ่ายเอกสาร

สำหรับคดีใดที่จับได้โดยไม่ใช้วิธีการล่อซื้อ จับได้ของกลางจากผู้ครอบครองหรือเสพ และสอบสวนขยายผลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว กรณีการสอบสวนจะต้องให้มีความชัดเจนว่าสืบสวนจับกุมโดยวิธีการใด จะต้องสอบให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

ตอนที่ 2 วิธีทำสำนวนการสอบสวน

5. การทำสำนวนการสอบสวน

5.1 การรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว นั้น พนักงานสอบสวนจะได้รายละเอียดที่เกี่ยวข้องเป็นพยานหลักฐาน ได้แก่

- ข้อมูลท้องถิ่น หรือข้อมูลประวัติผู้ค้ารายย่อย หรือประวัติโดยละเอียด
- หากเคยถูกจับมาแล้ว หรือมีประวัติแล้วก็ขอให้สำเนาประวัติอาชญากรรม หรืออาจขอให้ทาง ศปส.ภาค หรือ ศปส.จว. ตรวจสอบประวัติทะเบียนผู้ค้า และออกหนังสือยืนยันพฤติการณ์ประกอบสำนวนการสอบสวน หากมีภาพถ่าย เอกสารหลักฐานให้ทำประกอบสำนวนด้วย

- บันทึกรายงานการสืบสวนทุกระยะ
- บันทึกการตรวจค้น รายงานการตรวจค้น พร้อมของกลางประกอบอื่น ๆ
- สำเนา ปจว.ที่ตำรวจออกไปสืบสวนหรือไปเฝ้าจุดสังเกตการณ์ รวมทั้งรายงานการสืบสวน บันทึกการตรวจยึดสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่าย

- คำให้การผู้กล่าวหา ควรจะเป็นคนจับคดีขาย หรือพนักงานสอบสวน
- คำให้การพยาน(ผู้เสพ) อาจมี 1-2 ปาก
- คำให้การของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่คำให้การของผู้สืบสวนคำให้การ

พยานที่เกี่ยวข้อง ที่ประกอบคำให้การ

- ภาพถ่ายที่เกิดเหตุที่ชาย ภาพถ่ายของผู้ชาย ภาพถ่ายบ้านหรือแหล่งขาย ของผู้ชาย จุดที่ชาย วิธีการขายหรือวิธีการรับยา ฯลฯ
- สำเนาบัญชีของกลางในคดีมูลฐาน หรือคดีเดิม
- พยานหลักฐานอื่น ๆ เช่น ผลการตรวจพิสูจน์ สำเนาภาพถ่ายเงินล่อซื้อก่อนและหลัง ล่อซื้อให้ผู้ต้องหาลงชื่อรับรอง พยานหลักฐานที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับคดี

ฯลฯ

5.2 เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานได้โดยครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุดแล้ว และหัวหน้าพนักงานสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีกับผู้ชายได้ ให้นำรายละเอียดทั้งหมด ลง บจว. เป็นหลักฐานรับคดี จากนั้นให้สรุปพยานหลักฐานทั้งหมด ได้แก่ พยานเอกสารที่เกี่ยวข้อง คำให้การของผู้กล่าวหา คำให้การพยานที่เกี่ยวข้อง พยานวัตถุของกลางอื่น ๆ บัญชีของกลางให้ใช้ บัญชีในคดีเดิมสำหรับปริมาณและรายละเอียดเช่นเดียวกับของกลางที่ผู้เสพถูกจับ และของกลางในคดี นั้นให้หมายเหตุ ในบัญชีของของกลางไว้ด้วยว่า ของกลางในคดีนั้น ได้แก่ ของกลางที่ปรากฏ รายละเอียดในคดีที่..... แล้วลงรายละเอียดเพิ่มเติมไว้

เมื่อรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดขอรับความเห็นชอบในการจับกุมไปยังศาลต่อไป เมื่อศาล เห็นชอบให้จับกุมตัวได้ ก็ออกหมายจับ นำหมายจับไปทำการจับกุมและทำการตรวจค้นบ้านหรือ สถานที่จำหน่ายเพื่อหารายละเอียดอื่น ๆ อีกครั้ง

5.3 หลังจากที่ได้รับหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้ต้องหามาแล้ว เป็นเทคนิคการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนจะต้องสอบสวนปากคำผู้ต้องหา และค่อนข้างจะเป็นที่แน่นอนว่าผู้ต้องหาจะปฏิเสธ ดังนั้น วิธีการสอบสวนไม่จำเป็นเสมอไปที่จะต้องใช้คำว่า **"ผู้ต้องหาปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา"**

เทคนิคการซักถามพุดคุยก่อนสอบสวนโดยการพุดคุยผู้ต้องหาแบบกันเองให้เข้าใจขบวนการ สืบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน(ไม่ใช่รายละเอียดแห่งคดี) เพื่อให้เห็นว่าตำรวจไม่ได้กลั่นแกล้งจับกุม โดยไม่มีพยานหลักฐาน ประสพการณ์ของผู้เขียนผู้ต้องหามักจะพุดขึ้นมาเองว่า **"แต่ก่อนนี้ผม จำหน่ายจริง แต่เดี๋ยวนี้ผมเลิกแล้ว"** หรือ **"แต่ก่อนผมขายเดี๋ยวนี้ผมเลิกมานานแล้ว"**

คำพุดคุยหรือสอบถามแบบเป็นกันเองให้เห็นโทษภัยยาเสพติดไม่ใช่พุดจูงใจหรือให้สัญญา ลักษณะ การให้ปากคำดังกล่าวเช่นนี้ แม้ผู้ต้องหาจะปฏิเสธแต่หากพนักงานสอบสวนบันทึกเนื้อหาดังกล่าว ข้างต้นไว้ในคำให้การจะทำให้คำให้การมีน้ำหนักที่ยืนยันพฤติกรรมการของผู้ต้องหาเอง

นอกจากนี้การให้ผู้ต้องหาดูภาพถ่ายบ้านพักหรือสถานที่ที่ฝ้ายสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน ไว้แต่ต้น ให้ผู้ต้องหาดูและยืนยันก็จะได้ข้อเท็จจริงสอดคล้องกับการสืบสวนที่ได้กระทำมา หลักฐานที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจไปค้นบ้านหรือสถานที่ค้าที่ตำรวจไปทำการค้นและได้มีการบันทึกการตรวจค้นไว้ก็ดี หรือพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่ได้เคยยึดมาไว้ก่อนจะจับกุมก็ดี จะต้องสอบสวนปากคำผู้ต้องหาให้ยืนยัน พยานหลักฐานหรือของกลางนั้นๆ ไว้ด้วย ดังนั้น ศิลปะการซักถามปากคำผู้ต้องหา การรวบรวม

พยานหลักฐานเพื่อใช้ยืนยันการกระทำผิดนั้น เป็นศาสตร์และศิลป์ที่พนักงานสอบสวนต้องอาศัย ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ประสบการณ์ประกอบด้วย

6. วิธีการขยายผลโดยวิธีดังกล่าวนี้ ผู้เขียนเคยดำเนินการมีดังนี้

6.1 การขยายผลโดยสอบสวนผู้ต้องหาเป็น "พยาน" สามารถดำเนินการได้ ในระบบสารคดีโดย ให้แยก "เลขคดีใหม่" ของกลางในคดีหรือจัดทำบัญชีของกลางก็ใช้สำเนาจากคดีมูลฐานเดิมหรือในคดีผู้ ครอบครองหรือเสพมารวมในสำนวน

6.2 การสอบสวนคดียาเสพติดนั้นเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน พนักงานสอบสวนบางท่านเห็นว่าเป็นของง่าย ซึ่งหากจะพิจารณาโดยถ่องแท้แล้ว จะเห็นได้ว่าพนักงานสอบสวนต้องสอบสวนเกือบ ทั้งหมด ให้ครบองค์ประกอบหรือข้อเท็จจริงที่ถูกตั้งข้อหาเท่านั้น มิได้สอบสวนขยายผลให้ถึงพ่อค้า นายทุนแต่อย่างใด แต่บางครั้งการสอบสวนอาจไม่ครบประเด็นทั้งในข้อกฎหมายและในข้อเท็จจริง หรือไม่ขยายผลไปสู่ระดับอื่น ๆ ทำให้ขาดการเชื่อมโยงที่จะไปหาตัวผู้ค้าได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหาก พนักงานสอบสวนสอบสวนจากผู้เสพหรือผู้ครอบครองถึงแหล่งที่มาทุก ๆ ราย เราก็จะได้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการสืบสวนปราบปรามและขยายผลไปถึงตัวพ่อค้าระดับสูงขึ้นไปได้ไม่ยาก

6.3 เพื่อเป็นการเสริมสร้างแนวความคิดในการสอบสวนเพื่อหาแนวทางการขยายผล การสอบสวนไปหาผู้ค้า จากผู้มียาเสพติดหรือมีไว้ในความครอบครองไปสู่ผู้ขายรายย่อย ซึ่งผู้เขียนได้ ดำเนินการได้ผลมาก่อนแล้ว ศาลจังหวัดเชียงใหม่พิพากษาลงโทษผู้ขายรายย่อยจำคุกถึง 6 ปี 8 เดือน ซึ่งเชื่อว่าเมื่อท่านอ่านคำพิพากษาโดยละเอียดแล้วคงจะเกิดแนวคิดและเกิดภาวะสร้างสรรค์ พัฒนางานสอบสวนให้ละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น

7. การนำ พ.ร.บ.มาตรการฯ มาใช้กับการขยายผลโดยหลักทั่วไป

7.1 เมื่อได้มีการจับกุมผู้ต้องหามาดำเนินคดี โดยวิธีการขยายผล ตามหลักการสอบสวนคดี ทั้งหมดแล้วพนักงานสอบสวนก็ยังสามารถใช้ พ.ร.บ.มาตรการนั้นมาดำเนินการในสำนวนดังกล่าวได้ด้วย

7.2 หากมีการสอบสวนขยายผลมีผู้กระทำผิดร่วม เช่น ตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ให้การช่วยเหลือ พนักงานสอบสวนสามารถจะ “ขออนุมัติจับกุมผู้เกี่ยวข้องหรือแจ้งข้อหา” ไปยังเลขาธิการ ป.ป.ส. ได้ทันที โดยให้กลับไปปฏิบัติตามแนวทางในบทที่ 2 ตอนที่ 2 โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว กล่าวคือ ให้มีการขออนุมัติจับกุมและแจ้งข้อหาผู้กระทำผิดร่วมไปยังเลขาธิการ ป.ป.ส. แต่ทั้งนี้ต้องเข้า หลักเกณฑ์

7.3 เมื่อได้รับการจับกุมหรือไม่ได้รับอนุมัติก็ตามแต่พนักงานสอบสวนเห็นว่า จากการสืบสวน สอบสวนและหลังการจับกุม ได้พบทรัพย์สินของผู้ต้องหาในคดีจำหน่าย มีทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก หรือตามที่ ป.ป.ส.กำหนด ควรมีทรัพย์สินเกิน 50,000 บาท แต่หากเห็นว่าเป็นผู้ค้าสำคัญ ไม่ถึง

50,000 บาท ก็ให้รายงานเพื่อขอให้เลขาธิการ ปปส.ดำเนินการตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ โดยให้กลับไปปฏิบัติตามแนวทางในบทที่ 2 ตอนที่ 4 ซึ่งวิธีการและการปฏิบัติก็เป็นไปตามตัวอย่างภาคผนวก

7.4 ขณะเดียวกันหากการขยายผลโดยใช้หลักกฎหมายทั่วไปพนักงานสอบสวนเห็นว่าไม่อาจจะขยายผลไปยังตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ ตาม ม.6 และ ม.8 แล้ว และไม่อาจสืบสวนสอบสวนหาทรัพย์สินที่จะให้ศาลริบเลย ก็คงใช้หลักการสอบสวนต่อไปจนสรุปสำนวน มีความเห็นเสนออัยการพิจารณาต่อไป ซึ่งอาจขอให้อัยการริบของกลางโดยใช้ ม. 30 ได้

7.5 ประเด็นสำคัญของการขยายผล ต้องอยู่ที่ความร่วมมือประสานการปฏิบัติทั้งฝ่ายอำนาจการ ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายสอบสวน ต้องรวบรวมพยานหลักฐานให้ได้อย่างมีระบบ สอดคล้องกับทุกฝ่าย ดังนั้น ความสำคัญจึงอยู่ที่ความร่วมมือประสานงานของทุก ๆ ฝ่าย จึงจะทำให้การปราบปรามได้ผล สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ “จะทำให้การแพร่ระบาดของการจำหน่ายลดน้อยลง”

8. สรุปขั้นตอน มาตรการริบทรัพย์สินตาม พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

8.1 ทรัพย์สินที่จะถูกริบ

ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

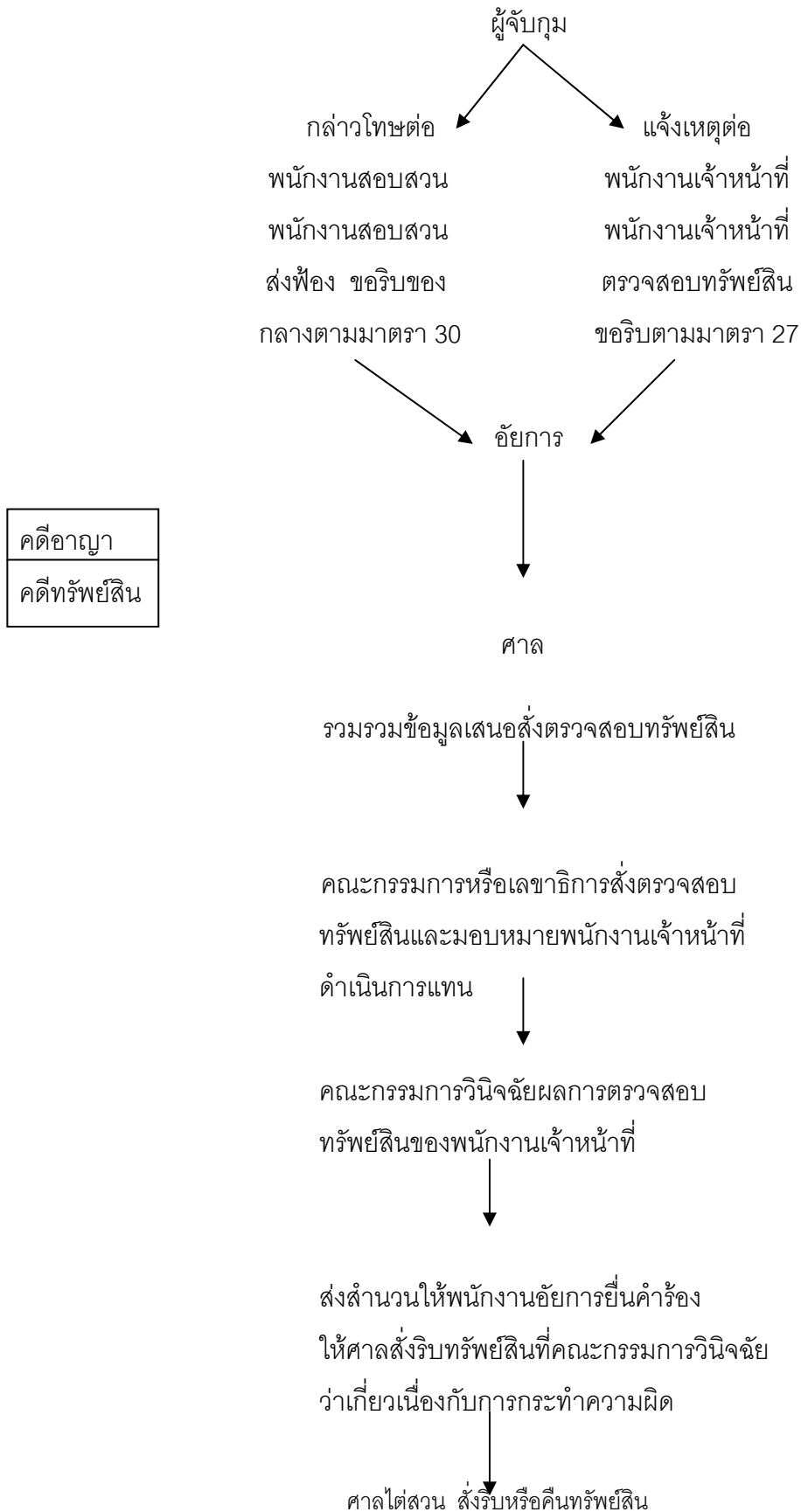
8.1.1 ทรัพย์สินที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด จะถูกริบตาม มาตรา 30 ไม่ว่าจะศาลจะพิพากษาลงโทษผู้ต้องหาหรือไม่ และเป็นกริบโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สิน เป็นการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นในทำยสำนวนไว้เลย

8.1.2 ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจะถูกริบตามมาตรา 27 ซึ่งจะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สิน เป็นการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. มาตรการฯ ที่จะต้องทำสำนวนมีความเห็นผ่านอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน กรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีความเห็นประการใด ก็จะส่งเรื่องไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลต่อไป

ประการสำคัญในคดีอาญานั้น หากพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องหรือศาลยกฟ้องผู้ต้องหา คดีริบทรัพย์สินที่ดำเนินการมานั้นก็ต้องคืนให้ผู้ถูกตรวจสอบทรัพย์สินหรือผู้ต้องหา ดังนั้นการดำเนินคดีอาญาที่เข้าข่ายตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ ใน 8 ฐานความผิดนั้น พนักงานสอบสวนจะต้องสอบสวนด้วยความรอบคอบและรวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด อย่างไรก็ตามก็ดีคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้นั้น หากปรากฏว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็ยังสามารถส่งเรื่องให้

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการได้อีกทางหนึ่ง รวมทั้งยังสามารถ
รายงานให้กรมสรรพากรทำการตรวจสอบเกี่ยวกับการเสียภาษีอีกด้วย

8.2 กระบวนการริบทรัพย์สิน

อาจไต่สวนไปพร้อมคดีอาญา หรือแยกไต่สวน

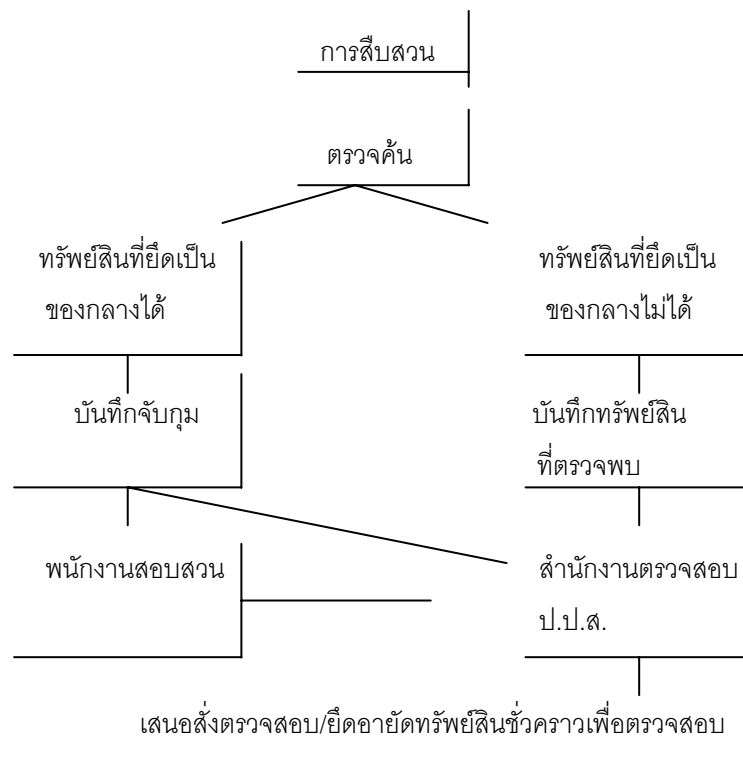
8.3 เงื่อนไขในการสั่งตรวจสอบทรัพย์สิน

- 8.3.1. ต้องมีบุคคลที่ตกเป็นผู้ต้องหาจะจับกุมตัวได้หรือไม่ก็ตาม
- 8.3.2. ความผิดที่กล่าวหาต้องเป็นความผิดตามที่ พ.ร.บ.นี้กำหนดไว้ (ครอบครอง หรือเสพ ไม่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.นี้)
- 8.3.3. ยาเสพติดของกลาง ต้องเป็นยาเสพติดที่ พ.ร.บ.นี้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
- 8.3.4. ต้องมีตัวทรัพย์สิน และมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดของผู้ต้องหา

8.4 ข้อมูลที่ใช้ในการเสนอสั่งตรวจสอบทรัพย์สิน

- 8.4.1. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ต้องหา
- 8.4.2. พฤติการณ์ของผู้ต้องหา
- 8.4.3. ทรัพย์สินของผู้ต้องหาแต่ละราย
- 8.4.4. อาชีพของผู้ต้องหา
- 8.4.5. คำให้การในชั้นจับกุมเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องหา
- 8.4.6. เอกสารหลักฐาน เช่น บันทึกจับกุม, บันทึกตรวจค้น, บันทึกยึดทรัพย์สิน รวมทั้ง เอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือการเงิน เช่น สมุดฝากเงิน หลักฐานการโอนเงิน ใบหุ้น ฯลฯ

8.5 แนวทางการดำเนินการรวบรวมข้อมูลและเอกสาร

8.6 ช่องทางเสนอตรวจสอบทรัพย์สิน

- 8.6.1. ผู้จับกุมประสานโดยตรงมายังสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด สำนักงาน ปปส.
- 8.6.2. พนักงานสอบสวนประสานมายังสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด เมื่อเห็นว่าทรัพย์สินที่ผู้จับกุมยึดลงมาในบัญชีของกลางมีอาจริบตามมาตรา 30 ได้
- 8.6.3. พนักงานสอบสวนรายงานมาตามระเบียบประสานคดี
- 8.6.4. พนักงานสอบสวนรายงานไปยัง บช.ปส. แล้ว บช.ปส. ประสานมายังสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด
- 8.6.5. พนักงานอัยการประสานมายังสำนักตรวจสอบทรัพย์สินหรือผ่านทางพนักงานสอบสวน เมื่อเห็นว่าทรัพย์สินที่พนักงานสอบสวนขอให้ริบเป็นของกลาง ไม่อาจริบตามมาตรา 30 ได้ ต้องริบตามมาตรา 27

8.7 การยึดหรืออายัดทรัพย์สินในกระบวนการตรวจสอบ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

- 8.7.1 การยึดหรืออายัดชั่วคราวเพื่อตรวจสอบ ป้องกันไม่ให้มีการโอน ยักย้าย หรือ ซุกซ่อน โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะไปขอรับทรัพย์สินบางรายการในบันทึกจับกุมที่มีคำสั่งให้ยึดชั่วคราวจากพนักงานสอบสวน ปกติทรัพย์สินที่จะยึดจากพนักงานสอบสวนจะเป็นทรัพย์สินที่ไม่อาจขอริบตาม มาตรา 30 ได้ ซึ่งจะมีการประสานงานกับพนักงานสอบสวนก่อน
- 8.7.2 การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ที่ผ่านการตรวจสอบและคณะกรรมการวินิจฉัยว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด เพื่อขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งริบตามมาตรา 27
ทรัพย์สินที่จะถูกยึด หรืออายัดใช้ข้อสันนิษฐานว่าเป็นทรัพย์สินที่ผู้ต้องหา มีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ

8.8 การขอ นำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ในทางราชการ

ทรัพย์สินที่จะนำไปใช้ประโยชน์ มี 2 ประเภท

- 8.8.1 ทรัพย์สินที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้เพื่อให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาล

สั่งริบ ระหว่างที่ศาลยังไม่สั่งริบ แต่มีภาระในการเก็บรักษาตามมาตรา 24
 เลขานุการฯ ก็อาจสั่งใช้ประโยชน์ได้ โดยให้หัวหน้าส่วนราชการขอใช้
 ทรัพย์สินนั้น ไปยังเลขานุการ ป.ป.ส.

- 8.8.2 ทรัพย์สินที่ศาลสั่งริบตกเป็นของกองทุนแล้ว หน่วยที่ต้องการขอใช้ ก็ให้
หัวหน้าหน่วยราชการ ขอมายังประธานกรรมการกองทุนฯ

8.9 กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ทรัพย์สินที่ถูกริบตามมาตรา 27 และมาตรา 30 จะตกเป็นของกองทุนป้องกันและ
 ปราบปรามยาเสพติด ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์

- 8.9.1. สนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 8.9.2. ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย
 หรือทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 8.9.3. จ่ายเงินสินบนให้แก่ผู้ชี้แนะให้ทราบถึงตัวทรัพย์สินจนมีผลให้ทรัพย์สินนั้นตก
 เป็นของกองทุนฯ ผู้ชี้แนะต้องไม่ใช่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปราบปราม
 ยาเสพติด และทรัพย์สินนั้น ต้องไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีทะเบียน
- 8.9.4. จ่ายเงินรางวัลให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีส่วนร่วมทำให้ทรัพย์สินนั้นตก
 เป็นของกองทุนฯ ไม่เกินร้อยละ 30 (กรณีมีผู้แจ้งเบาะแสให้แบ่งให้ผู้แจ้งร้อยละ
 10) ของราคาทรัพย์สิน โดยแบ่งเงินรางวัลเป็น 10 ส่วน
- ผู้สืบสวนจับกุม 5 ส่วน
 - พนักงานสอบสวน 1 ส่วน
 - พนักงานเจ้าหน้าที่ 4 ส่วน

9. ปัญหาการปฏิบัติ และแนวทางแก้ไข

9.1 ปัญหาการขยายผลโดยใช้หลักกฎหมายอาญาทั่วไปนั้น ประเด็นสำคัญอยู่ที่
"พยานหลักฐาน" ที่จะยืนยันผู้จำหน่ายทั้งรายย่อย รายกลาง มีมากน้อยเพียงใด หากฝ่าย
 สืบสวนมีข้อมูลในการเก็บประวัติผู้ค้า วิธีการค้า ผลการสืบสวนพฤติการณ์โดยต่อเนื่อง มีการเฝ้าจุด
 สังเกต และถ่ายภาพวิธีการจำหน่ายไว้การเข้าตรวจค้นจับกุม หากไม่พบยาเสพติดแต่พบพยาน
 แวดล้อม เช่น รายชื่อลูกค้า ฝูงบรรจยาบ้า(ก็ให้ยึดและส่งไปตรวจพิสูจน์ไว้ได้) พลาสติกห่อยาบ้า
 ตลอดจนการติดต่อสื่อสารการคบหากับบุคคลที่เป็นกลุ่มผู้เสพ ผู้ค้า เอกสารหลักฐานยืนยันพฤติการณ์
 ที่ ศปส.ภ.หรือ ศปส.จว. หรือ บช.ปส.จะยืนยัน

9.2 การสอบปากคำผู้เสพเป็นพยานเพื่อใช้ดำเนินคดีกับผู้ขายนั้น เป็นการแยกคดีออกไปแล้ว
 มิใช่เป็นกรณี "ใจทักอ้างจำเลยเป็นพยาน" เพราะเป็นคดีคนละคดี กล่าวคือผู้ต้องหาเสพเป็นคดีเสพ

หรือครอบครอง ส่วนคดีขยายผลเป็นคดีจำนำ ทั้งยังจะต้องรายงานพยานหลักฐานอื่น ๆ ประกอบอีกด้วย

9.3 การชี้ตัวผู้ต้องหาอาจมีปัญหาเพราะระหว่างนั้นพยานอาจอยู่ในเรือนจำ กรณีนี้เมื่อผู้เสพซึ่งเสพเป็นประจำย่อมจะรู้จักชื่อเสียง ตำแหน่งรูปพรรณเป็นอย่างดี ทางปฏิบัติก็ให้ดูรูปภาพใน สภ. จะมีประวัติผู้ค้าอยู่แล้ว ขณะเดียวกันก็สอบพยานแวดล้อมประกอบคือผู้สืบสวน หรือสอบสวนผู้ที่ได้ข่าวจากชาวบ้านเป็นประจำ เป็นต้น เพื่อให้ยืนยันว่าเป็นบุคคลเดียวกันให้ได้ รวมทั้งอาจให้ผู้สืบสวน หรือผู้จับเดินไปดูตัว ยืนยันว่าเป็นบุคคลที่เป็นผู้ขายจริง

ความผิดฐานมีไว้ครอบครองหรือเสพ ไม่สามารถนำวิธีการตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ พ.ศ. 2534 มาบังคับใช้ได้เพราะฐานความผิดเสพหรือมีไว้ครอบครองไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามที่กำหนด ดังนั้น จึงไม่สามารถดำเนินคดีได้ทั้งสมคบ ช่วยเหลือ สนับสนุน ตาม พ.ร.บ.ดังกล่าว

บทที่ 5

ภาคผนวก

ตอนที่ 1 แบบคำขออนุมัติจับกุม/แจ้งข้อหา และแบบรายงานคดีเพื่อดำเนินการตามมาตรา 14 ฯ

ตอนที่ 2 แนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ

- ตัวอย่างการรายงานของผู้จับกุมไปยัง ปปส.เพื่อขอใช้ พ.ร.บ.มาตรการ
- ตัวอย่างหนังสือ ปปส.แจ้งเกี่ยวกับใบใช้คำสั่ง ตรวจสอบทรัพย์สิน และคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินชั่วคราว

ตอนที่ 3 ตัวอย่างการบันทึกยึดอายัดเพื่อดำเนินคดีตรวจสอบทรัพย์สิน ตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ

ตอนที่ 4 ตัวอย่างการบันทึกยึดอายัดขออนุมัติหมายจับความผิดตาม พ.ร.บ.ฟอกเงินฯ

ตอนที่ 5 แนวทางการสืบสวนและการทำสำนวนการสืบสวน

ตอนที่ 6 ตัวอย่างบันทึกความเห็นในการตรวจสอบทรัพย์สินหรือสรุปสำนวนคดียึดทรัพย์

ตอนที่ 1

แบบคำขออนุมัติจับกุม/แจ้งข้อหา และแบบรายงานคดีเพื่อดำเนินการตามมาตรา 14 ฯ

แบบ ป.ป.ส.4 - 51

(ลับ)

แบบคำขออนุมัติจับกุม

ส่วนราชการ โทร.....

ที่...../.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุมัติจับกุมผู้กระทำผิดตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

เรียน เลขาธิการ ป.ป.ส.

สิ่งที่ส่งมาด้วย พยานหลักฐานประกอบการพิจารณา จำนวน.....รายการ

ด้วยข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

สังกัด.....มีความประสงค์จะขออนุมัติจับกุมผู้กระทำความผิดตาม

() มาตรา 6 () () () () () ()

() มาตรา 8 วรรค.....

แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

(1)

(2)

(3)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ

()

หมายเหตุ

1. ผู้ยื่นคำขอจะต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจเป็นหัวหน้าในการสืบสวน ซึ่งมีคดีตั้งแต่อยุทธศาสตร์หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรี หรือเป็นข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป หรือหัวหน้าพนักงานสอบสวน

2. กรณีขออนุมัติจับกุมตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง ไม่ต้องกรอกข้อความตามแบบ ง.

3. พยานเอกสาร ให้ส่งต้นฉบับหากไม่สามารถส่งต้นฉบับได้ให้ส่งสำเนาเอกสารที่รับรองว่าถูกต้องแทนได้

พยานวัตถุ กรณีนำมาไม่ได้ ให้ใช้สำเนาภาพถ่าย

พยาน บุคคล ให้ระบุชื่อ - ที่อยู่ - หมายเลขโทรศัพท์ และพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

แบบ ป.ป.ส.4 - 52

(ลับ)

แบบคำขออนุมัติแจ้งข้อหา

ส่วนราชการโทร.....

ที่...../.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุมัติจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

เรียน เลขาธิการ ป.ป.ส.

สิ่งที่ส่งมาด้วย พยานหลักฐานประกอบการพิจารณา จำนวน.....รายการ

ด้วยข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

สังกัด.....มีความประสงค์จะขออนุมัติจับกุมผู้กระทำความผิดตาม

() มาตรา 6 () () () () () ()

() มาตรา 8 วรรค.....

แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ดังมีรายชื่อ
ต่อไปนี้

(1)

(2)

(3)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ

()

หมายเหตุ

1. กรณีอนุมัติแจ้งข้อหาตาม มาตรา 8 วรรคหนึ่ง ไม่ต้องกรอกข้อความตามแบบ ง.
2. พยานเอกสารให้ส่งต้นฉบับ หากไม่สามารถส่งต้นฉบับ ฉบับจริงได้ ให้ส่งสำเนาเอกสารที่รับรองว่าถูกต้องแทน
3. พยานวัตถุ กรณีนำมาไม่ได้ให้สำเนาถ่ายภาพ พยานบุคคลให้ระบุชื่อ - ที่อยู่ - หมายเลขโทรศัพท์ และพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

แบบ ป.ป.ส.4 - 53

หนังสือแจ้งคำสั่งอนุมัติจับกุม

ที่...../.....

สำนักงาน ป.ป.ส.

ถนนดินแดง เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึง

อาศัยตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 เลขที่การ ป.ป.ส.มีคำสั่งให้จับกุมบุคคลดังต่อไปนี้

(1)

(2)

ซึ่งได้กระทำความผิดตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดพ.ศ.2534 ตามแบบขออนุมัติจับกุมที่...../.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... หากมีการดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติแล้วให้รายงานให้เลขที่การ ป.ป.ส.ทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 3 วัน นับตั้งแต่วันจับกุม

สั่งไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

()

เลขที่การ ป.ป.ส.

แบบ ป.ป.ส.4 - 54

หนังสือแจ้งคำสั่งอนุมัติแจ้งข้อหา

ที่...../.....

สำนักงาน ป.ป.ส.

ถนนดินแดง เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึง

อาศัยตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 เลขที่การ ป.ป.ส.มีคำสั่งให้จับกุมบุคคลดังต่อไปนี้

(1)

(2)

ซึ่งได้กระทำความผิดตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ตามแบบขออนุมัติแจ้งข้อหาที่...../.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... หากมีการดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติแล้วให้รายงานให้เลขที่การ ป.ป.ส.ทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 3 วัน นับตั้งแต่วันจับกุม

สั่งไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

()

เลขที่การ ป.ป.ส.

แบบ ป.ป.ส.4 - 55

แบบรายงานการจับกุม

ด่วนมาก

ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง รายงานการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

เรียน เลขาธิการ ป.ป.ส.

อ้างถึง คำสั่งอนุมัติจับกุมที่...../..... ลงวันที่.....

ตามคำสั่งที่อ้างถึง ได้อนุมัติให้จับกุม (นาย/นาง/นางสาว).....

.....
 ซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม
 ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการจับกุมบุคคลดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่.....เดือน.....
 พ.ศ.....เวลา.....น. ขณะนี้ถูกควบคุมตัวอยู่ที่.....

สำหรับผลการตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด
 หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดของบุคคลดังกล่าว ปรากฏว่า.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

()

ตำแหน่ง.....

โทร.....

แบบ ป.ป.ส.4 - 56

แบบรายงานการจับกุม

ด่วนมาก

ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง รายงานการแจ้งข้อหาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

เรียน เลขาธิการ ป.ป.ส.

อ้างถึง คำสั่งอนุมัติจับกุมที่...../.....ลงวันที่.....

ตามคำสั่งที่อ้างถึง ได้อนุมัติให้แจ้งข้อหา (นาย/นาง/นางสาว).....

.....
 ซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม

ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการแจ้งข้อหาบุคคลดังกล่าวแล้ว สำหรับผลการตรวจสอบ
 ข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำ
 ความผิดของบุคคลดังกล่าว ปรากฏว่า.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

()

ตำแหน่ง.....

.....

โทร.....

แบบ ป.ป.ส.4 - 57

แบบรายงานคดีตามคำสั่งอนุมัติให้จับกุม / แจ้งข้อหา

ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง รายงานการดำเนินการตามคำสั่งอนุมัติจับกุม / แจ้งข้อหา

เรียน เลขาธิการ ป.ป.ส.

อ้างถึง คำสั่งอนุมัติจับกุม / แจ้งข้อหาที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตามคำสั่งที่อ้างถึง ได้อนุมัติให้จับกุม / แจ้งข้อหาแก่ (นาย/นาง/นางสาว).....

.....
 ซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม
 ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ ระยะเวลาได้ล่วงเลยมาเกินกว่าสามสิบวัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งอนุมัติแต่
 เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติได้เนื่องจาก.....

.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

()

ตำแหน่ง.....

.....

โทร.....

แบบ ก.

สถานะภาพส่วนบุคคลของผู้กระทำความผิด

1. ชื่อ.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....

ศาสนา.....อาชีพ.....

ชื่อคู่สมรส.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....

ศาสนา.....อาชีพ.....

2. ที่อยู่ปัจจุบันหรือสถานที่พบเห็นเป็นประจำ

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

2.2 บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

3. ตำแหน่ง ระบุพรรณ.....
4. ประวัติอาชญากรรมและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด.....
5. บุคคลที่ติดต่อ /
เกี่ยวข้อง.....
6. ยานพาหนะที่ใช้.....
7. อาชีพหรือการประกอบกิจการ.....
8. รายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง.....

แบบ ข.

รายงานการสืบสวนพฤติกรรมสำคัญ (มูลเหตุที่ทำการสืบสวน ข่าวสาร แหล่งที่มา วันที่เริ่ม
สืบสวนพฤติกรรมที่ผ่านมา พฤติกรรมกระทำความผิดในคดีนี้ ฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปความเห็น.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 แนวทางการขอให้ตรวจสอบทรัพย์สิน

ที่ ตช 0016(ชปส.ศปส.)/6721

ศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษ

ตำรวจภูธรภาค 5 ถนนมหาราช

ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ 50000

23 ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำ

ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

เรียน เลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาหนังสือร้องเรียนผ่านทางตู้ไปรษณีย์เช้า เลขที่ 99 เชียงใหม่
 2. ประวัติบุคคลผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสารบบข้อมูลข่าวสารของศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ตำรวจภูธรภาค 5
 3. สำเนามาหมายค้น ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ที่ 2747/2542 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2542
 4. สำเนาบันทึกการตรวจค้น
 5. สำเนาบันทึกการจับกุม
 6. สำเนาแผนที่สังเขปและแผนผังบ้านเลขที่ 32 แขวงศรีวิชัย ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2542 เวลาประมาณ 11.00 นาฬิกา ร้อยตำรวจเอก บุญชาย แสนซัซวาล หัวหน้าชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ชุดที่ 2 ประจำศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5 พร้อมกับพวกรวม 9 นาย ได้ร่วมกันตรวจค้น จับกุม ผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ จำนวน 2 คน คือ

1. นายสุวรรณ์ สุยะปัน อายุ 38 ปี ที่อยู่ 17 หมู่ที่ 5 ตำบลแม่สุ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมของกลางยาเสพติดให้โทษ ประเภท 1 (ยาบ้า) ชนิดเม็ด สีส้ม มีตัวอักษร WY บนตัวเม็ด จำนวนประมาณ 9,409 เม็ด และของกลางอื่นอีกจำนวน 6 รายการ

รายละเอียดปรากฏตามสำเนาบันทึกการจับกุมที่แนบมาพร้อมนี้ พร้อมทั้งได้นำบุคคลทั้งสองพร้อมของกลางนำส่งยังพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ดำเนินคดีตามกฎหมาย

จากการตรวจสอบพบว่าบุคคลทั้งสองมีพฤติการณ์ค้ายาเสพติด (รายใหญ่) และเป็นสามีภรรยาแต่มีได้จดทะเบียนสมรส ประกอบกับในสารบบข้อมูลข่าวสารของศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5 มีประวัติของนางไพลิน หรือต้อย คำหยาด เป็นผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยจะลักลอบจำหน่ายยาเสพติดให้กับพวกวัยรุ่นและพ่อค้าในตลาดเมืองใหม่ ได้เคยสั่งการให้สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่ ดำเนินการสืบสวน จับกุม แต่ไม่ได้ผล

สถานที่ที่ลักลอบจำหน่ายยาเสพติดอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จึงได้มอบหมายให้ชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ประจำศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5 ดำเนินการสืบสวนติดตามพฤติการณ์มาตลอด จนกระทั่งสามารถจับกุมตัวบุคคลทั้งสองพร้อมของกลางดังกล่าวได้

ศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5 จึงเรียนประธานเพื่อขอให้
เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้โปรดพิจารณาดำเนินการดังนี้

1. นำพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาใช้บังคับและออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบทรัพย์สิน
2. กรุณาตรวจสอบประวัติบุคคลทั้งสอง ในสารบบข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่ามีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือไม่ หากมีประวัติบุคคลทั้งสอง ก็กรุณาส่งข้อมูลให้ด้วยเพื่อจะได้ขยายผลการสืบสวนจับกุมผู้เกี่ยวข้องกับบุคคลต่อไป
3. ประธานกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอให้ดำเนินการสอบสวนขยายผลในคดีดังกล่าวตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
4. หากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จะประสานการปฏิบัติกรุณาติดต่อโดยตรงกับพันตำรวจเอก วุฒิ วิทิตานนท์ รองผู้บังคับการ กองบังคับการ อำนวยการตำรวจภูธรภาค 5 / หัวหน้าคณะเจ้าหน้าที่ศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5 โทรศัพท์หมายเลข (01) 8819333 หรือ (053) 277681 หรือ ร้อยตำรวจเอก บุญชาย แสนชัชวาล หัวหน้าชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ชุดที่ 2 ประจำศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5 โทรศัพท์หมายเลข (053) 281865 – 71 ต่อ 321 หรือ พันตำรวจตรี พรพิชิต รุ่งเรือง พนักงานสอบสวน (สบ.2) สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่ เจ้าของคดีดังกล่าว โทรศัพท์หมายเลข (01) 8826052, (053) 276458, 276040, 814313 – 4 ต่อ 303 หรือ โทรสาร (053) 277447

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ศูนย์
ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5 ทราบโดยด่วน

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พันตำรวจเอก วุฒิ วิทิตานนท์

(วุฒิ วิทิตานนท์)

รองผู้บังคับการ กองบังคับการ อำนวยการตำรวจภูธรภาค 5

หัวหน้าคณะเจ้าหน้าที่ศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5

ที่ นร 1610(คตส) / 5218

สำนักงาน ป.ป.ส.

ถนนดินแดง เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

30 ธันวาคม 2542

เรื่อง การตรวจสอบทรัพย์สินนายสุวรรณ สุยะปันและนางไพลิน คำหยาด

เรียน หัวหน้าคณะเจ้าหน้าที่ศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ตำรวจภูธรภาค 5

อ้างถึง หนังสือที่ ตช 0016(ขปส.ศปส.)/6721 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2542

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาคำสั่ง เลขานุการ ป.ป.ส.ที่ 852-853/2542 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2542 จำนวน 3 แผ่น
 2. สำเนาประวัติผู้ถูกจับกุมยาเสพติด จำนวน 4 แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง ศปส.ตำรวจภูธรภาค 5 เสนอเลขาธิการ ป.ป.ส.ให้ตรวจสอบทรัพย์สิน นายสุวรรณ สุยะปัน และนางไพลิน คำหยาด ผู้ต้องหาคดียาเสพติด และขอตรวจสอบประวัติผู้ต้องหาทั้งสองในสารบบข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ส.ว่ามีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ป.ป.ส. ขอเรียนว่า เลขาธิการ ป.ป.ส. ได้พิจารณาและมีคำสั่งให้ตรวจสอบ และยึดทรัพย์สินผู้ต้องหาทั้งสองตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 แล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจสอบพบผู้เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งพักอาศัยอยู่ที่เดียวกันกับผู้ต้องหาทั้งสองโดยถูกจับกุมดำเนินคดียาเสพติด ที่ สภ.อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ คือ นายสวัสดิ์ คำหยาด อายุ 56 ปี ที่อยู่เดียวกับนางไพลิน หรือต้อย คำหยาด ถูกจับกุมดำเนินคดียาเสพติด 1 คดี รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อ 2 ในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหาทั้งสอง เลขาธิการ ป.ป.ส.มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการรวบรวมเอกสารพยานหลักฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องหาเพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน พิจารณาวินิจฉัยในคดีตรวจสอบทรัพย์สินต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

นายเสรี ถวิลหวัง

(นายเสรี ถวิลหวัง)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด รักษาการในตำแหน่ง
ที่ปรึกษาฯ (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 10 ชช.) ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด

โทร. 2459088 โทรสาร. 2459357

คำสั่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ที่ 852/2542

เรื่อง ให้ตรวจสอบทรัพย์สินและมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่

ด้วยเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2542 เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค 5 ได้จับกุมนายสุวรรณ สุยะปัน อายุ 38 ปี และนางไพลิน คำหยาด อายุ 31 ปี ผู้ต้องหา พร้อมของกลางเมทแอมเฟตามีนี จำนวน 9,409 เม็ด และ

ของกลางอื่นอีกหลายรายการ โดยกล่าวหาว่าร่วมกันมียาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต เหตุเกิดที่บ้านเลขที่ 32 ศรีภูมิ ซอย 1 ตำบล ศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินของนายสุวรรณ์ สุยะปัน และนางไพลิน คำหยาด ผู้ต้องหา เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และด้วยเหตุที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ไปอาจเชิญประชุมคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้ทัน หากไม่รีบดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน อาจทำให้มีการเปลี่ยนแปลง โยกย้าย หรือทำลายพยานหลักฐาน ได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงมีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินของ นายสุวรรณ์ สุยะปัน และนางไพลิน คำหยาด ผู้ต้องหา และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 และมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

พนักงานเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน ป.ป.ส.

1. นายพัฒนพันธุ์ สุขยิ่ง	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 7
2. นายสมภพ อยู่สมบุญ	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 5
3. นายอนุเทพ ธารณะ	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 4
4. นายวีรพล บุญศิริ	เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน 4

พนักงานเจ้าหน้าที่จากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1. พ.ต.ท.สุธีร์ ดีอินทร์	รองผู้กำกับการ 5
2. ร.ต.อ.ประเด็จ จันทสาร	สารวัตรงาน 2 กองกำกับการ 5
3. ร.ต.อ.สมศักดิ์ เทศงามถ้วน	รองสารวัตรงาน 1 กองกำกับการ 5

ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบทรัพย์สินของนายสุวรรณ์ สุยะปัน และนางไพลิน คำหยาด ผู้ต้องหา แทนเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
2. ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และประเมินราคาทรัพย์สินของนายสุวรรณ์ สุยะปัน และนางไพลิน คำหยาด ผู้ต้องหา ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แล้วแต่กรณีได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้
3. รายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สิน พร้อมทั้งความเห็นและเอกสารหลักฐานประกอบ

ต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2542

นายสรสิทธิ์ แสงประเสริฐ
(นายสรสิทธิ์ แสงประเสริฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

คำสั่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ที่ 853 / 2542

เรื่อง ให้ยึดทรัพย์สินชั่วคราว

ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้มีคำสั่งที่ 852/2542

ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2542 ให้ตรวจสอบทรัพย์สินของนายสุวรรณ สุยะปัน และนางไพลิน คำหยาด ผู้ต้องหา แล้วนั้น โดยที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า อาจมีการโอน ยักย้าย หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน บางรายการเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ไม่อาจเชิญประชุมคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้

ฉะนั้น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สิน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 วรรคสอง ประกอบมาตรา 19 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินของนายสุวรรณ สุยะปัน และนางไพลิน คำหยาด ผู้ต้องหา ไว้ชั่วคราว ดังต่อไปนี้

1. เงินสด จำนวน 82,510 บาท
2. วิทยุติดตัวแพ็คคิงค์ หมายเลขเครื่อง Y69771 F5 จำนวน 1 เครื่อง
3. รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ยี่ห้อฮิซุซุ หมายเลขทะเบียน บธ-5959 เชียงใหม่

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2542

นายสรสิทธิ์ แสงประเสริฐ
(นายสรสิทธิ์ แสงประเสริฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ตอนที่ 3 ตัวอย่างการบันทึกตรวจยึดและการดำเนินคดี ตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ

(ตัวอย่าง)

บันทึกการตรวจยึด-อายัด

คู่อรุณ ม.3 ต.รอบเวียง อ.เมือง

จว.เชียงราย

14 พฤศจิกายน 2545

บันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า

วันนี้ (14 พ.ย. 2545) เวลา 10.30 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย โดยการอำนวยความสะดวกของ พล.ต.ต.วุฒิ วิจิตานนท์ ผบก.ภ.จว.เชียงราย พ.ต.อ.อรรถกิจ กรณ์ทอง รอง ผบก.ฯ พ.ต.อ.ธนฤต เรือนแก้ว ผกก.อก.ฯ มอบหมายให้ พ.ต.ท.พิเชษฐ จีระนันตสิน สว.สส.ฯ พ.ต.ต.เรวัต

یینธรรม สว.สส.ฯ ร.ต.อ.ถนัด ชุ่มมะโน รอง สว.สส.ฯ พร้อมกับ จนท.ชุดสืบสวน , ชุดเฉพาะกิจ , ตร.นปพ.ภ.จว.เชียงราย ได้นำหมายค้นศาลจังหวัดเชียงราย ที่ 3893/2545 ลง 14 พ.ย.2545 มาตรวจค้นที่รถตู้ของนายดำ ชาวสะอาด ม.3 ต.รอบเวียง อ.เมือง จว.เชียงราย พบ นางแดง ชาวดำ ภรรยาของนายดำฯ ได้แสดงหมายค้นให้ดู ขอตรวจค้น แสดงความบริสุทธิ์ ให้ดูจนพอใจ จากการตรวจค้นพบ

1. รถยนต์บรรทุก 6 ล้อ อีโน่ ทะเบียน 81-0446 ร้อยเอ็ด
2. รถยนต์บรรทุก 10 ล้อ อีซูซุ ทะเบียน 70-0516 กทม.
3. รถยนต์บรรทุก 10 ล้อ มิตรพิชัย ฟูโซ่ ทะเบียน 70-1502 เชียงราย

จากการตรวจสอบเบื้องต้น นางแดงฯ แจ้งว่าเป็นรถเก่าที่ทางบริษัทโชคพูนทรัพย์ ขนส่ง กทม.นำมาซ่อม ทางเจ้าหน้าที่จึงขอตรวจอายัดไว้ เพื่อตรวจสอบ โดยให้นางแดงฯ เป็นผู้เก็บรักษาไว้ หากทางเจ้าของรถมาขอรับรถให้ติดต่อทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งนางแดงฯ รับทราบ และยินยอมให้ตรวจอายัดได้ โดยความยินยอมสมัครใจและดูใจพอใจแล้ว

อนึ่ง ในการตรวจค้นและอายัดครั้งนี้ เจ้าพนักงานได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ ไม่มีการบังคับ ชู้เชิญ ไม่ได้ทำให้ทรัพย์สินของผู้หนึ่งผู้ใดเสียหายหรือสูญหายแต่อย่างใด มิได้เรียกร้องเอาทรัพย์สินมาเป็นประโยชน์ส่วนตน อ่านบันทึกให้ผู้เกี่ยวข้องฟังแล้ว รับว่าถูกต้อง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) นางแดง ชาวดำ	ผู้ดูแล/ยินยอมให้ตรวจยึด/อายัด
(ลงชื่อ) พ.ต.ท.พิเชษฐ จีระนันตสิน	ผู้ตรวจยึด/อายัด
(ลงชื่อ) พ.ต.ต.เรวัต یینธรรม	ผู้ตรวจยึด/อายัด
(ลงชื่อ) ร.ต.อ.ถนัด ชุ่มมะโน	ตรวจยึด/อายัด/บันทึก/อ่าน
(ลงชื่อ) พิกุล จุฑารัตน์	พยาน

บันทึกการตรวจยึด-อายัด

เขียนที่บ้านเลขที่ 232/95 ม.8 ต.รอบเวียง
อ.เมือง จว.เชียงราย

วันที่ 14 พฤศจิกายน 2545

บันทึกนี้ทำขึ้นเพื่อแสดงไว้เป็นหลักฐาน

วันนี้ (14 พ.ย.2545) เวลาประมาณ 11.40 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย โดยการอำนวยการของ พล.ต.ต.วุฒิ วิจิตานนท์ ผบก.ภ.จว.เชียงราย พ.ต.อ.อรรถกิจ กรณ์ทอง รอง ผบก.ฯ พ.ต.อ.ธนฤต เรือนแก้ว ผกก.อก.ฯ พ.ต.ท.สุนทร จันทร์ากูร พงส.สบ.3 ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ พ.ต.ท.พิเชษฐ จีระนันตสิน สว.สส.ฯ พ.ต.ต.เรวัต یینธรรม สว.สส.ฯ พ.ต.ต.เทพสวัสดิ์ สุภาวรรณ ร.ต.อ.ถนัด ชุ่มมะโน ร.ต.ท.สนั่น กิจชนะไพบูลย์ และเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเฉพาะกิจ เจ้าหน้าที่

ตำรวจ นปพ.ภ.จว.เชียงราย ดงมีรายชื่อท้ายบันทึก นำหมายค้นของศาลจังหวัดเชียงราย ที่ 3892/2545 ลง 14 พ.ย. 2545 มาเพื่อทำการตรวจค้นบ้านเลขที่ 323/95 ม.8 ต.รอบเวียง อ.เมือง จว.เชียงราย ซึ่งเป็นของนายดำ ชาวสะอาด เมื่อมาถึงบ้านดังกล่าว พบ นางแดง ชาวดำ อายุ 39 ปี แสดงตัวเป็นเจ้าของบ้าน จนท.ตร. จึงได้แสดงหมายค้นให้ดูจนที่เป็นน่าพอใจ จึงยินยอมให้ทำการตรวจค้น ก่อนการตรวจค้นเจ้าหน้าที่ ตร.จึงได้แสดงความบริสุทธิ์ นางแดงฯ ได้นำในการตรวจค้น เริ่มการตรวจค้นเมื่อ 11.48 น. ผลการตรวจค้นไม่พบสิ่งของผิดกฎหมายแต่อย่างใด และได้ทำการตรวจยึดหนังสือสัญญาขายที่จำนวน 4 แผ่น ระบุชื่อนายดำ ชาวสะอาด เป็นผู้ซื้อ และได้ทำการตรวจยึดเอกสารสำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 4 แผ่น ซึ่งเชื่อว่าเป็นเอกสารของทรัพย์สินได้มาจากการกระทำผิด ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ จึงตรวจยึดไว้เพื่อตรวจสอบและดำเนินการตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ 2534 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป เสร็จสิ้นการตรวจค้นเมื่อเวลา 12.30 น.

อนึ่ง ในการตรวจค้นในครั้งนี้ จนท.ตร. ชุดตรวจค้นได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ มิได้บังคับขู่เข็ญ ทำร้ายร่างกาย แต่อย่างใด มิได้ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย สูญหาย เสื่อมราคาแต่อย่างใด มิได้เรียกร้องหรือเอามาเป็นประโยชน์ส่วนตัว อ่านให้ นางแดงฯ ฟังแล้วยอมรับว่าถูกต้อง จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) นางแดง ชาวดำ	เจ้าของบ้าน
(ลงชื่อ) พ.ต.ท.พิเชษฐ จีระนันตสิน	ผู้ตรวจค้น
(ลงชื่อ) พ.ต.ต.เรวัต ธีรธรรม	ผู้ตรวจค้น
(ลงชื่อ) ร.ต.อ.ถนัด ชุ่มมะโน	ผู้ตรวจค้น
(ลงชื่อ) ส.ต.ท.	บันทึก/อ่าน

บัญชี จนท.ตร.ร่วมตรวจค้น

1. ส.ต.ท.วิเชียร มะโนวรรณ 2.....ฯ ล ฯ

ตอนที่ 4 ตัวอย่างการตรวจยึดและอายัดทรัพย์สินเพื่อทำการตรวจสอบทรัพย์สิน

บันทึกตรวจค้นและตรวจยึดทรัพย์สิน

บันทึกที่ไว้ของนายเอก สองสี

หมู่ ๑๐ ต.ท่าสุต อ.เมือง จว.เชียงราย

วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖

บันทึกนี้ทำไว้เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า

วันนี้ (๒ ก.ค.๒๕๔๖) เวลาประมาณ ๑๗.๓๐ น. พล.ต.ต.วุฒิ วิทิตานนท์

ผบก.ภ.จว.เชียงราย,พ.ต.อ.จิรุจจ์ พรหมโอบล รอง ผบก.ภ.จว.เชียงราย,พ.ต.อ.จรินทร์ อินทร์สุวรรณ โฉน รอง ผบก.ภ.จว.เชียงราย และเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำ สภ.อ.เมืองเชียงราย ประกอบด้วย พ.ต.อ.

มนตรี สัมบุญณานนท์ ผกก. ,พ.ต.ท.วันชัย สุวรรณศิริเขต รอง ผกก.สส. ,พ.ต.ต.อนันต์เดช ยาวิชัย
 สว.สส.,ร.ต.อ.วศิน สิทธิขันแก้ว , ด.ต.เสถียร อินท๊ะปัญญา, ด.ต.ไพชยนต์ ดอนลาว, จ.ส.ต.เสกสรร
 วงศ์ไชย,จ.ส.ต.สาคร คชะชา , จ.ส.ต.ประสงค์ บริบูรณ์วงศ์ , จ.ส.ต.อินจันทร์ แปงปิ่น , จ.ส.ต.รณรบ
 รักประชา,จ.ส.ต.วราภรณ์ ไชยสุข,ส.ต.อ.ชัชชัย ใจเสมอ, ส.ต.อ.สุภกิจ ศิริประภาวัตร และพ.ต.ท.ชลอ
 เงินแจ้ พนักงาน จนท.ปปส.ตาม พ.ร.บ.มาตราการ ๒๕๓๔ ได้ร่วมกันทำการตรวจยึดทรัพย์สินดังนี้.-

๑.กลุ่มรถยนต์

- ๑.๑ รถไถนา ยี่ห้อฟอร์ด รุ่น ๖๖๑๐ ทะเบียน ตค- ๘๒๐ สุพรรณบุรี จำนวน ๑ คัน
- ๑.๒ รถไถนา ยี่ห้อฟอร์ด รุ่น ๗๐๕๖ ทะเบียน ตค- ๔๒๙ เชียงราย จำนวน ๑ คัน
- ๑.๓ รถไถนา ยี่ห้อฟอร์ด รุ่น ๖๖๐๐ ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน จำนวน ๑ คัน
- ๑.๔ รถยนต์บรรทุก ๖ ล้อ ขนาดกลาง ยี่ห้อโตโยต้า สีน้ำเงิน ทะเบียน ๘๐-๗๙๗๗
 นนทบุรี จำนวน ๑ คัน
- ๑.๕ รถยนต์ปิคอัพ ยี่ห้อฮิซุซุ สีดำ ทะเบียน บธ-๘๐๕ เชียงราย จำนวน ๑ คัน
- ๑.๖ รถยนต์ปิคอัพ ยี่ห้อนิสสัน สีเขียว ทะเบียน บ-๕๒๘๖ เชียงราย จำนวน ๑ คัน
- ๑.๗ รถยนต์เทเลอร์ ยี่ห้อฮิโนขนาด ๑๘ ล้อ ทะเบียน ๗๐-๐๓๘๒ นนทบุรี ๑ คัน
- ๑.๘ รถยนต์เทเลอร์ ยี่ห้อฮิโนขนาด ๑๘ ล้อ ทะเบียน ๗๓-๑๒๗๙ กทม. ๑ คัน
- ๑.๙ รถยนต์ดรัม ยี่ห้อฮิซุซุ สีขาว ขนาด ๑๐ ล้อ ทะเบียน ๘๑-๓๑๒๓ เชียงใหม่
 จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๐ รถยนต์ดรัม ยี่ห้อฮิซุซุ สีขาว ขนาด ๑๐ ล้อ ทะเบียน ๘๐-๓๓๗๙ สุราษฎร์ธานี
 จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๑ รถยนต์ดรัม ยี่ห้อฮิโน สีขาว ขนาด ๖ ล้อ ทะเบียน ๘๐-๔๕๑๓ เชียงราย
 จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๒ รถแบ็กโฮ ยี่ห้อ โคเบลโก มาร์ค เอสเค ๒๐๐ สีเหลือง จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๓ รถแบ็กโฮ ยี่ห้อ ซุมิโตโม สีเหลือง จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๔ รถยนต์ดรัม ยี่ห้อมิตซูบิชิ ฟุไซ สีขาว รุ่นเอฟเอ็น ๕๒๗๓ ไม่ติดแผ่นป้าย
 ทะเบียน จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๕ รถยนต์บรรทุก ๑๐ ล้อ ยี่ห้อฮิซุซุ (หัวลาก) สีฟ้า ทะเบียน ๘๐-๔๐๒๓
 สุราษฎร์ธานี จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๖ รถแบ็กโฮ ยี่ห้อ โคมัสสุ จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๗ รถแทรกเตอร์ ชนิดตีนตะขาบ สีเหลือง จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๘ รถแบ็กโฮ ยี่ห้อ โคมัสสุ สีเหลือง จำนวน ๑ คัน
- ๑.๑๙ รถแบ็กโฮ ยี่ห้อ โคมัสสุ สีเหลือง จำนวน ๑ คัน

๑.๒๐ รถแบ็กโฮ ยี่ห้อ โคมัสสุ สีเขียว(ชนิดเล็ก) จำนวน ๑ คัน

๑.๒๑ รถแบ็กโฮ ยี่ห้อ โคมัสสุ สีเหลือง-แดง จำนวน ๑ คัน

๒.กลุ่มอาวุธปืน

๒.๑ อาวุธปืนลูกกลดยาว ขนาด .๒๒ ทะเบียน กท - ๓๑๕๔๖๙๐ จำนวน ๑ กบ.

๒.๒ อาวุธปืนพกสั้น ขนาด .๒๒ ทะเบียน พจ.๑/๑๒๗๘๙ จำนวน ๑ กบ.

๒.๓ ซองบรรจุกระสุน ขนาด .๒๒ จำนวน ๑ ซอง

๒.๔ เครื่องกระสุนปืน ขนาด .๒๒ จำนวน ๙ นัด

๒.๕ เครื่องกระสุนปืน ขนาด .๒๒ ที่บรรจุอยู่ในกล่องจำนวน ๔ กล่องๆละ ๕๐ นัด

๒.๖ เครื่องกระสุนปืน ขนาดเบอร์ ๑๒ จำนวน ๒๑ นัด

พฤติการณ์แห่งการตรวจค้นและตรวจยึด

ด้วยเมื่อวันที่ ๑๘ ม.ค.๒๕๔๕ จนท.ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ได้ร่วมกับ จนท. ตำรวจด่านตรวจคนเข้าเมืองอำเภอแม่สาย จนท.ตำรวจกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน,จนท.ด่านศุลกากรอำเภอแม่สาย และ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ได้ทำการจับกุมนายสี แสงทอง ไว้เป็นผู้ต้องหาพร้อมด้วยของกลางซึ่งเป็นยาบ้าผงจำนวน ๔๕ ก. มีน้ำหนักประมาณ ๔๕ กก. โดยกล่าวหาว่า “ ร่วมกันนำเข้าและร่วมกันมียาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (ยาบ้า)ไว้ในความครอบเพื่อจำหน่าย เหตุเกิดที่บริเวณสะพานพรมแดนไทย -พม่า ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สายจังหวัดเชียงราย

ต่อมา ศาลจังหวัดเชียงราย ได้ออกหมายจับ น.ส.คำนาม นามสมมุติ หมายจับที่ ๓๕/๒๕๔๕,นางแสงหล้า คำดี หมายจับที่ ๑๗๐/๒๕๔๕,นางละไมหรือเหมยหรือคี่หรืออะหลี่หรืออะจอกุลจิราพร หมายจับที่ ๑๗๑/๒๕๔๕ นายสาม แดงดำ หมายจับที่ ๑๗๒/๒๕๔๕ ซึ่งบุคคลตามได้ออกหมายจับนั้นได้ร่วมกันกระทำความผิดกับ นายสี แสงทอง จากการสืบสวนตลอดทั้งได้รับแจ้งจากสายลับ(ขอสงวนนาม) เพื่อหวังเงินรางวัลนำจับและเงินรางวัลตรวจยึดทรัพย์สิน แจ้งว่า นายสีฯ,น.ส. คำ นามสมมุติ หรือเช่าหยิง แซ่หลี่, นายสาม แดงดำ,นางแสงหล้า คำดี,นางละไมหรือเหมยหรือคี่หรืออะหลี่หรืออะจอกุลจิราพร ได้ร่วมกันกระทำความผิดมาเป็นเวลานาน ก่อนที่นายสีฯ จะถูกตรวจพบและถูกจับกุม

ได้มีทรัพย์สินที่ได้มาจากการเกี่ยวเนื่องในการกระทำความผิดซุกซ่อนไว้จำนวนมาก โดยได้นำไปซุกซ่อน โยกย้าย ถ้ายเท โอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำความผิด เพื่อปิดบังซ่อนเร้นโดยมิให้ถูกตรวจพบ ถูกตรวจยึด ประกอบกับ ภ.จว.เชียงราย โดย พล.ต.ต.วุฒิ วิทิตานนท์ ผบก.ภ.จว.เชียงราย ได้อำนวยการสั่งการให้ สภ.อ.เมืองเชียงราย โดย พ.ต.อ.มนตรี สัมบุณณานนท์ ผกก.สภ.อ.เมืองเชียงราย พร้อมด้วยพวกประกอบกับ พ.ต.ท.ชลช เงินแจ้ง พนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ๒๕๓๔ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการเลขา ป.ป.ส. ตามคำสั่งที่ ๑๘๖๙/๒๕๔๕ ลง ๒๕ ม.ค.๒๕๔๕ ออกทำการสืบสวนเฝ้าติดตามพฤติการณ์ของนายเอนก/นางประมวล สุศิริรัตน์ สองสามีภรรยา ซึ่งได้ถูกร้องเรียนว่ามีพฤติการณ์ค้ายาเสพติด ตลอดได้รับฝาก

ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจาก นายสีฯ , น.ส.คำเหมย นามสมมุติ ,หรือ
 เซาหมิง แซ่หลี , นายสาม แดงดำ , นางแสงหล้า คำดี , นางละไม ฯหรือคี่หรืออะหลีหรืออะจ้อ กุลจิรา
 พร ซึ่ง ภ.จว.เชียงราย ได้เฝ้าติดตามสืบสวนพฤติการณ์ตลอดทั้งได้สืบสวนหาทรัพย์สินของบุคคลทั้ง
 กล่าวมาโดยตลอด

จากการสืบสวนทราบว่านายเอก สุดิรัตน์ เคยเป็นผู้จัดการไร่นวนส้มของน.ส.คำ
 นามสมมุติ ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่บ้านหมู่ ๑๑ ต.แม่ข้าวต้ม อ.เมืองเชียงราย จว.เชียงราย โดย เลขานุการ
 ป.ป.ส.ได้มีคำสั่งให้ยึดสวนส้มดังกล่าวตามคำสั่งที่ ๑๓๕/๒๕๔๖ ลง ๑๗ ม.ค.๒๕๔๖ ประกอบกับ
 เลขานุการ ป.ป.ส. ได้มีคำสั่งให้ตรวจยึดและอายัดทรัพย์สินของนายสีฯ , น.ส.คำฯ , นายสามฯ , นาง
 แสงหล้า , นางละไมฯ หรือเหมยหรือคี่หรืออะหลีหรืออะจ้อ ฯ ไว้ตามคำสั่งที่ ๖๗๙/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๙
 มี.ค.๒๕๔๕ นายสี , น.ส.คำฯ , นายสามฯ นางแสงหล้า , นางละไมฯ , นางวรากรหรือเหมยหรือคี่
 หรืออะหลีหรืออะจ้อ ฯ ได้มีการโยกย้าย ถ่ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการเกี่ยวเนื่องในการกระทำ
 ความผิด โดยนำมาฝากไว้กับนายเอนก/นางประมวล ฯ ซึ่งบุคคลทั้งสองนี้ได้มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่
 ๖๑๕ หมู่ ๑๐ต.ท่าสุต อ.เมือง จว.เชียงราย ทรัพย์สินบางส่วนที่โยกย้ายนั้นจะนำไปเก็บซุกซ่อนไว้ที่
 บริเวณไร่นวนส้มของนายเอนก ฯซึ่งตั้งอยู่บริเวณทางเข้าอ่างเก็บน้ำหมู่บ้านแม่ข้าวต้ม ต.ท่าสุต อ.เมือง
 เชียงราย ประวัติของนายเอนก ฯกับภรรยา ก่อนที่นายบุญเสริม ฯกับพวกยังไม่ได้นำเอาทรัพย์สินที่
 ได้มาจากการเกี่ยวเนื่องในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาฝาก มีฐานะยากจน ไม่ได้ประกอบ
 อาชีพใดเป็นหลักแหล่ง ครั้นเมื่อนายบุญเสริม ฯกับพวกได้นำเอาทรัพย์สินนั้นมาฝากไว้ นายเอนก ฯกับ
 ภรรยาได้เปลี่ยนแปลง โยกย้าย ถ่ายทรัพย์สินนั้นโดยการพอกทรัพย์สินเพื่อปิดบังซ่อนเร้นจนมีฐานะ
 ร่ำรวยภายในเวลารวดเร็ว

วันนี้ (๒ ก.ค.๒๕๔๖) เวลา ๑๕.๓๐ น. พล.ต.ต.วุฒิ วิฑิตานนท์
 ผบก.ภ.จว.เชียงราย ,พ.ต.อ.จิรุจจ์ พรหมโอบ รอง ผบก.ภ.จว.เชียงราย,พ.ต.อ.จรินทร์ อินทร์สุวรรณ
 โณ รอง ผบก.ภ.จว.เชียงราย และเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำ สภ.อ.เมืองเชียงราย ประกอบด้วย พ.ต.อ.
 มนตรี สัมบุญณานนท์ ผกก.,พ.ต.ท.วันชัย สุวรรณศิริเขต รอง ผกก.สส.,พ.ต.ต.อนันต์เดช ยาวิชัย
 สว.สส.,

ร.ต.อ.วศิน สิทธิขันแก้ว,ต.ต.เสถียร อินธิปัญญา ,ต.ต.ไพชยนต์ ดอนลาว ,จ.ส.ต.เสกสรร วงศ์ไชย
 ,จ.ส.ต.สาคร คชะชา ,จ.ส.ต.ประสงค์ บริบูรณ์วงศ์ ,จ.ส.ต.อินจันทร์ แปงปัน ,จ.ส.ต.รณรบ รักประชา
 ,จ.ส.ต.วรากรณ์ ไชยสุข,ส.ต.อ.ชัชชัย ใจเสมอ, ส.ต.อ.สุภกิจ ศิริประภาวัตร และ พ.ต.ท.ชลอ เงิน
 แจ็ง พนักงาน จนท.ปปส.ตาม พ.ร.บ.มาตราการ ฯ๒๕๓๔ ซึ่ง พ.ต.ท.ชลอ ฯได้รับการแต่งตั้งเป็น
 พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบทรัพย์สินของนายบุญเสริม ฯกับพวกตามคำสั่งของ เลขา ป.ป.ส.ที่
 ๑๘๖๙/๒๕๔๕ ซึ่งมีอำนาจตรวจสอบทรัพย์สินของนายสี , น.ส.คำฯ , นายสามฯ นางแสงหล้า , นาง
 ละไมฯหรือเหมยหรือคี่หรืออะหลีหรืออะจ้อ ฯได้ร่วมกันนำเอาหมายค้นของศาลจังหวัดเชียงราย ที่
 ๒๒๗๑/๒๕๔๖ ลง ๑ ก.ค.๒๕๔๖ ไปทำการตรวจค้นที่ไร่นวนส้มดังกล่าว ครั้นเมื่อไปถึงได้พบนางประมวล ฯ

ภรรยาของนายเอนก ฯพักอาศัยและเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินตามบัญชีที่ตรวจยึด ก่อนตรวจค้น ได้
 แสดงหมายค้นและความบริสุทธิ์ใจเป็นที่พอใจของนางประมวลฯแล้ว จากนั้นได้ให้นางประมวล ฯ
 เป็นผู้นำในการตรวจค้น ผลการตรวจค้นได้พบทรัพย์สินที่เชื่อว่าเป็นทรัพย์สินของนายสี , น.ส.คำฯ ,
 นายสามฯ นางแสงหล้า ฐู นางละไมฯหรือเหมยหรือคี่หรืออะหลี่หรืออะจ้อ ฯ ที่โยกย้าย ถ่ายเท โดย
 นำมาฝากนายเอนก นกับภรรยาไว้ เพื่อปกปิดมิให้เจ้าหน้าที่ตรวจพบ และตรวจยึด จำนวน ๒๘
 รายการปรากฏตามรายการทรัพย์สินดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จึงได้ร่วมกันทำการตรวจยึด ไว้เพื่อ
 ดำเนินการตาม พ.ร.บ.มาตรการ ฯ พ.ศ.๒๕๓๔ ต่อไป นางประมวลฯ ได้ยินยอมให้ทำการตรวจยึด จึง
 บันทึกไว้

จากพฤติการณ์ที่นายเอก สองสี ได้กระทำการโอน รับโอน หรือเปลี่ยน
 สภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิด แหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือ
 เพื่อช่วยเหลือไม่ว่าก่อนหรือหลังการกระทำความผิดนายสี , น.ส.คำฯ , นายสามฯ นางแสงหล้า
 นางละไมฯหรือเหมยหรือคี่หรืออะหลี่หรืออะจ้อ ฯที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยศาล
 จังหวัดเชียงรายได้ออกหมายจับไว้แล้ว หรือกระทำการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง
 การได้ แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ของบุคคลดังกล่าว เป็นการกระทำความผิด
 ฐาน “ ร่วมกันฟอกเงิน “ ในขณะที่ทำการตรวจค้น/ตรวจยึดนี้ ไม่พบนายเอนก ฯแต่อย่างใด ทราบว่า
 ได้หลบหนีไประหว่างจะเข้าตรวจค้น/ตรวจยึด

อนึ่งในการตรวจยึดทรัพย์สินดังกล่าว มิได้มีการบังคับขู่เข็ญ จ้างวาน
 หลอกลวง หรือให้คำมั่นสัญญา ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ

อ่านให้ฟังแล้วรับว่าถูกต้อง.

(ลงชื่อ) นางดี สองสี	ผู้ยินยอมให้ตรวจยึด
(ลงชื่อ)	พยาน
(ลงชื่อ)	พยาน
(ลงชื่อ) พล.ต.ต.วุฒิ วิทิตานนท์	ตรวจยึด

(ลงชื่อ) พ.ต.อ.จิรจักษ์ พรหมโอบ	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) พ.ต.อ.จรินทร์ อินทร์สุวรรณโณ	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) พ.ต.อ.มนตรี สัมบุณณานนท์	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) พ.ต.ท.วันชัย สุวรรณศิริเขต	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) พ.ต.ท.ชลอ เงินแจ้ง	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) พ.ต.ต.อนันต์เดช ยาวิชัย	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) ร.ต.อ.วศิน สิทธิขันแก้ว	ตรวจยึด/บันทึก/อ่าน

(ลงชื่อ) ด.ต.เสถียร อินตะปัญญา	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) ด.ต.ไพชยนต์ ดอนลาว	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) จ.ส.ต.เสกสรร วงศ์ไชย	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) จ.ส.ต.สาคร คชะชา	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) จ.ส.ต.ประสงค์ บริบูรณ์วงศ์	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) จ.ส.ต.อินจันทร์ แ่งบัน	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) จ.ส.ต.รณรบ รักประชา	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) จ.ส.ต.วราภรณ์ ไชยสุข	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) ส.ต.อ.ชัชชัย ใจเสมอ	ตรวจยึด
(ลงชื่อ) ส.ต.อ.สุภกิจ ศิริประภาวัตร	ตรวจยึด

ตัวอย่างการบันทึกตรวจยึด

บันทึกการตรวจยึด

คู่พงษ์ทัวร์ ไม่มีเลขที่ หมู่ 3 บ้านโป่งสลิ

ต.สันทราย อ.เมือง จ.เชียงราย

บันทึกนี้เพื่อแสดงว่า วันที่ (14 พ.ย.45) เวลา 09.30 น. เจ้าพนักงานตำรวจภูธรจังหวัด เชียงราย โดยการนำของ พล.ต.ต.วุฒิ วิฑิตานนท์ ผบก.ภ.จว.เชียงราย ,พ.ต.อ.อรรถกิจ กรณ์ทอง รอง ผบก.ภ.จว.เชียงราย , พ.ต.อ.ธนกฤต เรือนแก้ว ผกก.อก.ภ.จว.เชียงราย ,พ.ต.ท.สุนทร จันทร์ราษฎร์ พงส.(สบ.3) สภ.อ.แม่สาย ,พ.ต.ท.พิเชษฐ จีระนันตสิน สว.สืบสวน ภ.จว.เชียงราย ,พ.ต.ต.เรวัตร ยืน

ธรรม สว.สส.สภ.อ.เชียงใหม่ ,พ.ต.ต.เทพสวัสดิ์ สุภาวรรณ สว.นปพ.ภ.จว.เชียงใหม่ ,ร.ต.อ.ถนัด ชุ่มมะโน รอง สว.สส.ภ.จว.เชียงใหม่ ,ร.ต.ท.สนั่น กิจชนะไพบูลย์ รอง สว.สส.ภ.จว.เชียงใหม่ ,ร.ต.อ. สมจันทร์ ภูดี รอง สว.นปพ.ภ.จว.เชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเฉพาะกิจ นปพ.มี ด.ต.จรัส เงินคำ , จ.ส.ต.นภดล แสงคำ ,ส.ต.อ.อนุพงษ์ กาใจ ,ส.ต.อ.สุรราช เชื้อบุญมา ,ด.ต.สุกฤษดิ์ มูลอ้อย ,จ.ส.ต.สุพจน์ ปงใจ ,จ.ส.ต.พงษ์ศักดิ์ เชื้อนวลจันทร์ ,ส.ต.ท.คงเดช สุขคนธา ,ส.ต.ต.ชัชวาล ธรรมปัญญา ได้ร่วมกันนำหมายค้นของศาลจังหวัดเชียงใหม่ที่ 3894/2545 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2545 มาทำการตรวจค้นที่ตู้สุภาพงษ์ หมู่ที่ 3 ต.สันทราย อ.เมือง จว.เชียงใหม่ โดยพบนายสมการณณ์ คำแก้ว อายุ 33 ปี บ้านเลขที่ 149 หมู่ที่ 22 ต.เมืองพาน บัตรประจำตัวประชาชนที่ 3-5705-01241-15-9 ผู้ดูแลดังกล่าวอยู่ จึงได้แจ้งความประสงค์ขอตรวจค้นให้ทราบ นายสมการณณ์ฯ ยินยอมลงชื่อและให้ทำการตรวจค้นแต่โดยดี ผลการตรวจค้นไม่พบสิ่งของผิดกฎหมายแต่อย่างใด ได้สอบถามถึงเจ้าของตู้ทราบว่าชื่อนายสม วงศ์วาท(ช่างแก) นางสุภร รักรัตน์ ภรรยาของนายสม ทั้งสองไม่อยู่ จากการตรวจสอบในคู่อรพบรถยนต์ จำนวน 3 คัน ดังต่อไปนี้

1. รถบัสท่องเที่ยวขนาดใหญ่ 45 ที่นั่ง เขียนติดตัวรถว่า สุภาพงษ์ทัวร์(01-9932145, 01-9602145) หมายเลขทะเบียน 31-2819 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คัน สีขาวเหลือง แดง ชมพูน้เงินเขียว ม่วง
2. รถยนต์บัสเล็กขนาด 23 ที่นั่ง หมายเลขทะเบียน 30-9297 เขียนข้างรถว่า สุภาพงษ์การท่องเที่ยว จำนวน 1 คัน
3. รถยนต์ปิคอัพ กระบะตอนเดียวยี่ห้อ อีซูซุ สีฟ้า หมายเลขทะเบียน บบ 5373 เชียงราย จำนวน 1 คัน

ซึ่งรถยนต์ทั้ง 3 คันดังกล่าว นายสมการณณ์ฯ ผู้ดูแล อ้างว่าเป็นรถของนายสม วงศ์วาท(ช่างแก) และนางสุภร รักรัตน์ เป็นเจ้าของ) และเนื่องจาก นายสม วงศ์วาท ถูกศาลจังหวัดเทิง ออกหมายจับที่ 53/2545 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2545 ตามคดีอาญาของ สภ.อ.ขุนตาลที่ 108/2545 ในข้อหา พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ และทรัพย์สินที่ตรวจพบในคู่อดังกล่าวเป็นรถยนต์ทั้ง 3 คัน นำเชื่อว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดให้โทษ จึงได้ร่วมกันตรวจสอบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติมาตรการยึดทรัพย์ พุทธศักราช 2534 ต่อไป

อนึ่งในการตรวจยึดรถยนต์ทั้ง 3 คัน และการตรวจคู่อดังกล่าวในครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้กระทำการด้วยความสุจริต ไม่ได้เรียกร้องเอาทรัพย์สินเงินทอง หรือทำร้ายร่างกายหรือทำให้เสื่อมค่าหรือทำลายทรัพย์สินดังกล่าวแต่อย่างใด พร้อมกับแจ้งให้นางสุภร รักรัตน์ ทราบแล้ว และยินยอมให้นำรถไปเก็บรักษาหรือประกอบคดีได้ และแจ้งให้นายการณณ์ คำมี ผู้ดูแลพนักงานขับรถทราบและยินยอมให้นำหรือขับไปให้เจ้าพนักงานเก็บรักษาไว้

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

- (ลงชื่อ) สุภาววรรณ จุฑารัตน์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองยินยอมให้ตรวจยึด
- (ลงชื่อ) สมการณ คำแก้ว ผู้ดูแล/พนักงานขับรถ
- (ลงชื่อ) พล.ต.ต.วุฒิ วิทิตานนท์ ผู้ตรวจยึด
- (ลงชื่อ) พ.ต.อ.อรรถกิจ กรณ์ทอง ผู้ตรวจยึด
- (ลงชื่อ) พ.ต.อ.ธนกฤต เรือนแก้ว ผู้ตรวจยึด
- (ลงชื่อ) พ.ต.ท.พิเชษฐ จีระนันตสิน ผู้ตรวจยึด
- (ลงชื่อ) พ.ต.ต.เรวัตร์ ยืนธรรม ผู้ตรวจยึด

ด่วนที่สุด

ที่ ชร 0020.5/8234

ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย

ถนนรัตนาเขต 57000

21 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอให้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

อ้างถึง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 พ.ศ.2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานการสืบสวน / บันทึกการตรวจยึดทรัพย์สิน / หมายจับและดำเนิน
รูปพรรณ รวมเอกสาร จำนวน 75 แผ่น

ด้วยเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 เวลาประมาณ 21.40 น. เจ้าพนักงานตำรวจ
สถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ได้ทำการจับกุมนายดี เสมอกัน อายุ 42 ปี อยู่
บ้านเลขที่ 15 หมู่ที่ 3 ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พร้อมด้วยของกลาง ยาบ้า
จำนวน 122,000 เม็ด โดยกล่าวหาว่า มียาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อ
จำหน่าย นำส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่พริก เพื่อดำเนินคดีตามคดีอาญาที่
111/2544 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 เหตุเกิดที่ ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก จังหวัด
ลำปาง จากการสอบสวนนายดี ฯ ให้การขัดท้อว่า ยาบ้าของกลางเป็นของนายสม วงศ์วาท โดย
นายสวัสดิ์ ฯ เป็นผู้รับจ้างขนให้ และเคยรับจ้างขนให้กับนายสมพงษ์ ฯ มาแล้ว 5 - 6 ครั้ง

ระหว่างที่นายดี ฯ ถูกดำเนินคดี เจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่พริก
ได้ประสานมายังตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด และจากการสืบสวนติดตาม
พฤติการณ์ของนายสม วงศ์วาท พบว่ามีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับพัวพันกับยาเสพติดให้โทษจริง จนกระทั่ง
ต่อมาในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 เจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนตาล จังหวัด

เชียงราย ได้ตรวจยึดยาบ้า จำนวน 2,033 เม็ด ซึ่งซุกซ่อนอยู่ภายในรถยนต์ขับเคลือบสีล้อ ยี่ห้อ ฮีซูซุ
หมายเลขทะเบียน กค - 2017 เชียงราย แต่ไม่พบผู้กระทำความผิด ซึ่งจอดทิ้งไว้บริเวณถนนสายบ้าน
ใหม่พัฒนา - บ้านพญาพิภักดิ์ หมู่ที่ 10 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย จากการ
ตรวจสอบหลักฐานปรากฏว่าเป็นรถยนต์ของนายสม วงศ์วาท อายุ 43 ปี อยู่บ้านเลขที่ 232/122 หมู่
ที่ 8 ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เจ้าพนักงานจึงได้นำยาบ้าและรถยนต์ของกลาง
ส่งให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนตาล และได้ร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับ
ผู้กระทำความผิดในคดีนี้ฐาน "มียาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย" ตาม
คดีอาญาของสถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนตาล ที่ 108/2545 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2545

จากการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานในคดีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ยาบ้าและ
รถยนต์ของกลางเป็นของนายสม วงศ์วาท พนักงานสอบสวนได้ขออนุมัติต่อศาลจังหวัดเทิง ให้ออก
หมายจับนายสม ฯ ซึ่งศาลได้ออกหมายจับนายสม วงศ์วาท นี้แล้ว ตามหมายจับของศาลจังหวัดเทิง
ที่ 35/2545 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2545

จากการสืบสวนสอบสวนพบว่านายสมพร วงศ์วาท ผู้ต้องหาว่ามีฐานะค่อนข้างร่ำรวย
มีทรัพย์สินจำนวนมากทั้ง ๆ (ปรากฏตามบัญชีทรัพย์สินที่ยึด) ที่มีอาชีพรับจ้างซ่อมเครื่องยนต์
โดยทั่วไป ซึ่งผิดปกติวิสัยของผู้มีอาชีพเช่นเดียวกันนี้ และไม่พบอีกว่าได้ประกอบธุรกิจหรือกิจการ

อย่างอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวแล้วอันจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น จึงทำให้มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็น
ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จึงเห็นควรให้มีการตรวจสอบทรัพย์สิน ยึด
หรืออายัดทรัพย์สินของนายสม วงศ์วาท ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอได้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของนายคำ
ขาวดี เป็นกรณีเร่งด่วน ผลเป็นประการใดกรุณาแจ้งให้ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจตรี วุฒิ วิทิตานนท์
(วุฒิ วิทิตานนท์)

ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย

งานสอบสวน ฯ

โทร. (053) 718118 ต่อ 502

คำสั่งคณะกรรมการตุกรวม

ที่ ย.102/2545

เรื่อง ให้ยึดและ/หรืออายัดทรัพย์สิน

ด้วยตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ได้มีหนังสือที่ ชร 0020.5/8234 ลงวันที่ 21
พฤศจิกายน 2545 ถึงเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รายงานว่าเมื่อ
วันที่ 31 กรกฎาคม 2544 เวลาประมาณ 21.40 นาฬิกา เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรอำเภอแม่พริก จังหวัด
ลำปาง ได้ทำการจับกุมนายสวัสดิ์ โพธิกัน อายุ 42 ปี อยู่บ้านเลขที่ 15 หมู่ 3 ตำบลสันทราย
อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พร้อมด้วยของกลางยาบ้าจำนวน 122,000 เม็ด โดยกล่าวหาว่ามี
ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย นำส่งพนักงานสอบสวนสถานี
ตำรวจภูธรอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ตามคดีอาญาที่ 111/2544 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2544
เหตุเกิดที่ถนนพหลโยธิน หน้าตู้ยามปากทางอำเภอแม่พริก หมู่ที่ 5 ตำบลพระบาทวังตวง อำเภอ
แม่พริก จังหวัดลำปาง ในชั้นสอบสวน มีพยานหลักฐานยืนยันว่ายาบ้าของกลางเป็นของ นายสม

วงศ์วาท โดยนายสวัสดิ์ โภธิกัน เป็นผู้รับจ้างขนให้กับนายสม วงศ์วาท มาแล้ว 5 - 6 ครั้ง ซึ่งระหว่างที่นายสวัสดิ์ โภธิกัน ถูกดำเนินคดีเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่พริก ได้ประสานข้อมูลมายังตำรวจภูธรจังหวัดเชียงรายอย่างต่อเนื่อง และจากการสืบสวนพฤติการณ์ของนายสม ฯ พบว่ามีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ จนกระทั่งในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2545 เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย ได้ตรวจยึดยาบ้าได้จำนวน 2,033 เม็ด ซุกซ่อนอยู่ภายในรถยนต์ยี่ห้อ ฮีซูซุ สีดำ หมายเลขทะเบียน กค-2017 เชียงราย ซึ่งจอดทิ้งไว้บริเวณถนนสายบ้านใหม่พัฒนา - บ้านพญาพิภักดิ์ หมู่ที่ 10 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 แต่ไม่พบผู้กระทำผิดและจากการตรวจสอบหลักฐานปรากฏว่ารถยนต์คันดังกล่าวเป็นของนายสม วงศ์วาท อายุ 43 ปี อยู่บ้านเลขที่ 232/122 หมู่ 6 ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จึงเชิญตัว นางสุภร วัชรรัตน์ ภรรยา นายดำ ขาวดี ร่วมทำการตรวจพิสูจน์และพบของกลางยาบ้าจำนวนดังกล่าว จึงได้ร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำ ความผิดในคดีนี้ฐานมียาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามคดีอาญาของสถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนตาลที่ 108/2545 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2545 และพนักงานสอบสวนได้ขออนุมัติต่อศาลจังหวัดเทิง ให้ออกหมายจับนายสม วงศ์วาท แล้วตามหมายจับของศาลจังหวัดเทิงที่ 35/2545 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2545

ต่อมาเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2545 เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ได้เข้าทำการตรวจค้นและยึดยานพาหนะต่าง ๆ รวม 12 รายการ โดยมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดยาเสพติดอันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

เหตุเกิดที่ บริเวณถนนสายบ้านใหม่พัฒนา - บ้านพญาพิภักดิ์ หมู่ 10 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย และท้องที่อื่น ๆ หลายท้องที่เกี่ยวพันกัน

จึงรายงานมายังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตาม มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ต่อไป

สำนักงาน ปปง. ได้พิจารณาเบื้องต้นจากพยานหลักฐานดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามกฎกระทรวงฉบับที่ 8 (พ.ศ.2543) ข้อ 1 แล้วมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินที่เจ้าหน้าที่ตำรวจยึดไว้ดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอันเป็นความผิดมูลฐานตาม มาตรา 3 (1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 48 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ประกอบกับ คณะกรรมการธุรกรรมได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 45/2545 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545 ให้ยึดและ/หรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าว จำนวน 12 รายการไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน (90 วัน) ดังต่อไปนี้

1. รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ยี่ห้อ อีซูซุ สีฟ้า เลขตัวรถ 9394769 เลขเครื่องยนต์ 355010 หมายเลขทะเบียน บบ - 5373 เชียงราย จำนวน 1 คัน
2. รถโดยสารไม่ประจำทาง (รถทัวร์) ยี่ห้อ มิตรบุษิณี สีขาว - เหลือง - แดง - ชมพู - ม่วง เลขตัวรถ MS 6158 - 52276 เลขเครื่องยนต์ BDC9 - 251448 หมายเลขทะเบียน 31 - 2659 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คัน
3. รถโดยสารไม่ประจำทาง (รถทัวร์) ยี่ห้อ ฮีโน่ สีขาว - เหลือง - แดง - ชมพู - น้ำเงิน - เขียว - ม่วง เลขตัวรถ RS360P - 40032 เลขเครื่องยนต์ F17C - A11179 หมายเลขทะเบียน 31 - 2849 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คัน
4. รถโดยสารไม่ประจำทาง (รถทัวร์) ยี่ห้อ นิสสัน สีขาว - เหลือง - แดง - ชมพู - น้ำเงิน - เขียว - ม่วง เลขตัวรถ UA30SN - 00019 เลขเครื่องยนต์ PE6H - 00677 หมายเลขทะเบียน 31 - 2819 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คัน
5. รถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อ ฮอนด้า รุ่นซีวิค สีเขียว เลขตัวรถ CV - 0953522 เลขเครื่องยนต์ CV - 0953522 หมายเลขทะเบียน 2ศ - 6187 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คัน
6. รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ยี่ห้อ นิสสัน ทีเทา เลขตัวรถ BCAB14 - B42662 เลขเครื่องยนต์ GA15 - W34882หมายเลขทะเบียน กข-2432 เชียงราย จำนวน 1 คัน
7. รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ยี่ห้อ อีซูซุ สีบรอนซ์ทอง เลขตัวรถ 1T 103528 เลขเครื่องยนต์ AK 6799 หมายเลขทะเบียน บธ - 9595 เชียงราย จำนวน 1 คัน
8. รถโดยสารไม่ประจำทาง (รถทัวร์) ยี่ห้อ อีซูซุ สีขาว - แดง - น้ำเงิน - เหลือง - เขียว เลขตัวถัง (คัสซี) TXD20 - 1629846 เลขเครื่องยนต์ EP100 - T10427 หมายเลขทะเบียน 30 - 0114 เชียงราย จำนวน 1 คัน
9. รถโดยสารไม่ประจำทาง (รถมินิบัสทัวร์) ยี่ห้อฮีโน่ สีขาว - เหลือง - แดง - ดำ เลขตัวถัง (คัสซี) KM340 - 22386 เลขเครื่องยนต์ 4BD1 - 140480 หมายเลขทะเบียน 30 - 9297 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คัน

10. รถยนต์บรรทุก 6 ล้อ ยี่ห้อ ฮีโน่ สีขาว เลขตัวถัง (คัสซี) FF3HJKA - 10166 เลข
เครื่องยนต์ H07D - A90695 หมายเลขทะเบียน 81-0446 ร้อยเอ็ด จำนวน 1 คัน
11. รถยนต์บรรทุก 10 ล้อ ยี่ห้อ อีซูซุ สีขาว เลขตัวถัง (คัสซี) 3401685 เลข
เครื่องยนต์ 6BD1-368926 หมายเลขทะเบียน 70-0516 เชียงราย จำนวน 1 คัน
12. รถยนต์บรรทุก 10 ล้อ ยี่ห้อ มิตรชูบิชิ สีขาว เลขตัวถัง (คัสซี) FN52M - TD0699
เลขเครื่องยนต์ 6D16 - TD0694 หมายเลขทะเบียน 70 - 1502 เชียงราย
จำนวน 1 คัน

อนึ่ง หาก นายสม วงศ์วาท หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ ประสงค์จะอุทธรณ์หรือ
โต้แย้งคำสั่งนี้ ให้ยื่นเป็นหนังสืออุทธรณ์ ระบุข้อโต้แย้ง ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือทราบคำสั่งนี้ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง พ.ศ.2539

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2545 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2545

พันตำรวจเอก ไพรพันธุ์ เปรมญาติ

(ไพรพันธุ์ เปรมญาติ)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประธานกรรมการตุลาการ

คำสั่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ที่ ม. 89/2545

เรื่อง มอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน (เพิ่มเติม)

อนุสนธิ ตามคำสั่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ที่
ม.80/2545 ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2545 เรื่อง มอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน
รายนายสม วงศ์วาท กับพวก โดยให้เร่งรัดดำเนินการและผลเป็นประการใดให้ประมวลสรุปเสนอ
คณะกรรมการตุลาการพิจารณาต่อไปนั้น

จากการตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า บุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์กระทำความผิดใน
ท้องที่ จังหวัดเชียงราย , จังหวัดเชียงใหม่ , จังหวัดลำปาง และท้องที่อื่น ๆ หลายท้องที่เกี่ยวพันกัน

และปรากฏว่ามีบุคคลผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์เป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นจำนวนมาก

ฉะนั้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 และมาตรา 40 ผ3) และ (4) และมาตรา 48 ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ 8 พ.ศ.2543 ข้อ 1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. พันตำรวจโท ชะลอ เงินแจ่ม	พนักงานสอบสวน (สัญญาบัตร 2)
	สถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนตาล
	ช่วยราชการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย

เป็นผู้มีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานการทำธุรกรรมและทรัพย์สินของ นายสมพงษ์ สีบวงศ์ กับพวก และหากตรวจสอบพบว่ามีบุคคลใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ ก็ให้ดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานและตรวจสอบทรัพย์สินบุคคลดังกล่าวด้วย

2. ทำการยึด และ / หรืออายัดทรัพย์สินในกรณีที่ตรวจสอบพบว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และเชื่อว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะนำหมายค้นมาได้ ทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานดังกล่าวนี้จะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

3. ทำการยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลแพ่ง เพื่อเข้าถึงบัญชีข้อมูลทางการสื่อสาร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ เพื่อดำเนินการตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไปตามอำนาจหน้าที่

ทั้งนี้ให้เร่งรัดดำเนินการ และผลเป็นประการใดให้ประมวลสรุปเสนอคณะกรรมการธุรกรรม พิจารณาต่อไป

สั่ง ณ วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ.2545

พันตำรวจเอก พีรพันธุ์ เปรมภูติ
(พีรพันธุ์ เปรมภูติ)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ตอนที่ 5 แนวทางในการสืบสวนและทำสำนวนการสืบสวน เพื่อจับกุมผู้มีพฤติกรรม เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

1. แนวทางการรวบรวมพยานหลักฐาน

1.1 ให้แสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในเป้าหมาย หรือมีเครือข่ายโยงใย
เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยรวบรวมข้อมูลท้องถิ่น สภาพท้องที่ สภาพความเป็นอยู่ของ
กลุ่มเป้าหมาย อาจใช้การซักถามบุคคล การตรวจสถานที่ การค้นตัวบุคคลและสถานที่ การเฝ้า
ตรวจ การใช้สายลับ

1.2 ให้ทุก สภ. ส่งการให้ข้าราชการตำรวจในปกครองดำเนินการสืบสวนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

1.2.1 การใช้สายตรวจเช่น สายตรวจเดินเท้า สายตรวจจรดักรถยนต์ สายตรวจจรดยนต์
สายตรวจสุนัขตำรวจ บางกรณีอาจจัดสายตรวจร่วม หรือสายตรวจผสม เพื่อเป็นการป้องปราม

1.2.2 การใช้ระบบสายลับ เป็นการติดตามข่าวสารข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย ติดตาม
ความเคลื่อนไหว เพื่อมิให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวมีโอกาสกระทำความผิด

1.2.3 ให้ ขปส.สภ. ปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมต่อกลุ่มเป้าหมาย โดยมอบหมายให้รับผิดชอบแต่ละเป้าหมายให้ชัดเจน

1.3 การกวาดล้างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามยาเสพติด หากปรากฏเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมให้ดำเนินการตามกฎหมายและวินัยทันที

1.4 แนวทางการรวบรวมพยานหลักฐานนั้น เพื่อต้องการให้ได้พยานหลักฐานเบื้องต้น ในการพิสูจน์ทราบเบื้องต้นว่า เป็นผู้เสพ ผู้ค้า ผู้จำหน่าย ตัวการ นายทุน ผู้สนับสนุน มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และจะต้องทำเป็นสำนวนการสืบสวน ทั้งนี้เพื่อให้มีพยานหลักฐานเพียงพอ ว่า ข้อกล่าวหาเป็นจริงหรือไม่อย่างไร

2. การทำสำนวนการสืบสวนต่อบุคคลเป้าหมาย

การทำสำนวนการสืบสวน มีความสำคัญต่อการดำเนินคดีอาญาในชั้นสอบสวนของ พงส. และการยึดทรัพย์ตาม พ.ร.บ.มาตรการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 และ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เพราะสำนวนดังกล่าวถือเป็นเอกสารรายงานของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้มีอำนาจทำการสืบสวนบันทึกและรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน เพื่อทราบรายละเอียดในการกระทำ ดังนั้นสำนวนการสืบสวนจะต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบดังนี้

2.1 การมอบหมายงานการสืบสวน

2.1.1 ให้ หน.หน่วยงาน ออกเป็นคำสั่งของหน่วยงานให้ผู้ใดสืบสวนบ้าง สืบสวนในพื้นที่ใด รายละเอียดที่ให้สืบสวน ออกคำสั่งให้ชัดเจน สิ่งที่สำคัญที่สุดผู้ที่ได้รับมอบหมายจะต้องรายงานผลการสืบสวนโดยต่อเนื่อง เมื่อได้รายละเอียดในการสืบสวนทุกครั้ง หน.สภ. หรือผู้ที่สั่งการให้สืบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมเรื่องนี้โดยเฉพาะ จะต้องสั่งการทุกระยะ แล้วให้เก็บรวบรวมไว้ในประวัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้โดยต่อเนื่อง

2.1.2 การรวบรวมรายงานผลการปฏิบัติ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ ภ.5 ที่ 0016(คปส.ภ.5)/138 ลง 11 ม.ค.2543 เรื่องการขยายผลการสอบสวนคดียาเสพติด ข้อ 2.1 กล่าวคือให้ทุก ภ.จว. และทุก สภ.จัดระบบการบริหารจัดการปราบปรามยาเสพติด จะต้องมีการมอบหมายงาน อำนาจการเกี่ยวกับการเก็บ การบริหารข้อมูลข่าวสาร ลักษณะหน้าที่อำนาจการ การควบคุมกำกับดูแลเกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับนายทุนผู้สนับสนุนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผู้จำหน่ายทั้งรายใหญ่ รายย่อย รายกลาง ผู้เสพ ผู้มีพฤติการณ์เป็นตัวการหรือผู้สนับสนุน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด โดยจะต้องมีนายตำรวจรับผิดชอบ 1 นาย และงานทุกงานขึ้นกับ หน.สภ.เป็นผู้รับผิดชอบ

2.2 การจัดทำสารบบงาน

ตั้งแต่ประวัติ อาชีพ รายได้ ฐานะความเป็นอยู่ ตลอดจนข้อมูลสถานที่อยู่ทุกแห่ง
แผนที่แสดงที่อยู่ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนทั้งสิ้นจะต้องรวบรวมไว้ในสำนวน
การสืบสวน (รายละเอียดตามแบบรายงานประวัติบุคคลที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่แนบ)

2.3 บันทึกผลของการสืบสวน

กล่าวคือ ข้าราชการตำรวจผู้ใดได้รับมอบหมายหน้าที่สืบสวนในเรื่องใดโดยเฉพาะ
หรือตำรวจคนใดที่ดำเนินการสืบสวนโดยลำพังในฐานะเป็นข้าราชการตำรวจ ไม่ว่าเหตุการณ์ที่สืบ
จะได้เกิดขึ้นแล้วหรือไม่ จำเป็นต้องมีรายงานการบันทึกผลการสืบสวนที่ตนได้ดำเนินการแล้วแต่ต้น
นั้น ให้มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 การสืบสวนดำเนินมาเป็นระยะๆ ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดการสืบสวน

2.3.2 วัน เวลา และตำบลที่เกิดเหตุ

2.3.3 มูลเหตุหรือพฤติการณ์การค้ายาเสพติด

2.4 พยานเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

เช่น สำเนาบัญชีเงินฝากธนาคาร รายละเอียดการติดต่อทางโทรศัพท์บัญชีติดต่อลูกค้า
การซื้อสิ่งของเครื่องใช้ราคาแพง เช่นยานพาหนะรถยนต์ โฉนดที่ดิน หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินและ
ทรัพย์สินอื่นๆ

2.5 พยานหลักฐาน

2.5.1 ถ้าเป็นพยานบุคคลที่รู้เห็นหรือทราบ หรือบอกเล่าให้ผู้สืบสวนจดบันทึกไว้ โดย
ให้ปรากฏชื่อ นามสกุล ตำบลที่อยู่ให้ชัดเจน พยานวัตถุจะเป็นเอกสารหรือสิ่งของทรัพย์สิน ให้รวบรวม
ไว้ทั้งหมด พร้อมทั้งถ่ายภาพไว้ เป็นหลักฐานถ้าสืบสวนยังไม่ได้ตัวผู้กระทำผิด แต่ผลการสืบสวนเชื่อว่า
คนหนึ่งคนใดหรือหลายคนเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดแล้ว ให้สืบสวนเครือข่ายกลุ่มบุคคล
เหล่านั้นให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์แก่การสืบสวน โดยต้องทำเป็นรายงานการสืบสวน เสนอผู้มีอำนาจ
รับทราบและสั่งการไว้

2.5.2 หากมีพยานหลักฐานเพียงพอเชื่อถือว่า บุคคลนั้นอาจนำยาเสพติดซุกซ่อนไว้
ในบริเวณบ้านหรือสถานที่ใดๆ ก็ตาม เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงาน ก็ควรสั่งการให้ฝ่ายสืบสวน
หรือฝ่ายปราบปรามแล้วแต่กรณีไปดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอหมายค้นไปทำการตรวจค้นบ้าน
ของผู้ค้าหรือสถานที่ที่ต้องสงสัยหน่วยงานใดมีเจ้าพนักงานที่มีบัตรเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ก็ให้สั่งการ
บุคคลนั้นเข้าไปตรวจค้นโดยไม่ต้องขอหมายศาล คำร้องที่ยื่นต่อศาลต้องมีเหตุผลสอดคล้องกับ
รายงานการสืบสวนของผู้สืบสวน เมื่อศาลออกหมายค้นให้แล้วก็ให้นำหมายค้นไปทำการค้น หากพบ
ยาเสพติดหรือของผิดกฎหมายอื่น ๆ ก็ต้องจัดทำบันทึกการตรวจค้นให้ละเอียด

2.5.3 กรณีไม่พบยาเสพติดหรือไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย ผู้ที่เป็นหัวหน้าควบคุมทำการ
ค้น จะต้องบันทึกการตรวจค้นให้ละเอียด หากไม่พบของผิดกฎหมายก็ระบุว่าน่าจะเป็นเพราะอะไร

2.5.4 กรณีที่พบพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีก็ควรยึดมาเป็นหลัก

ฐานไว้ เช่น รายชื่อลูกค้า ของพลาสติกที่ใช้ใส่ยาบ้า ผ้าเทปห่อพันยาบ้า ฯลฯ ให้บันทึกประกอบและลงรายละเอียดในบันทึกการตรวจค้น ให้ผู้ตรวจค้นรายงานผลการตรวจค้นต่อผู้บังคับบัญชาทราบให้นำผลการตรวจค้นไปลง ปจว. ไว้เป็นหลักฐานด้วย และหากไปทำการค้นหลายครั้ง แต่ไม่พบสิ่งของผิดกฎหมายก็ต้องรายงานให้ปรากฏสาเหตุและรายงานเก็บหลักฐานไว้ทุกครั้ง

3. สำนวนการสืบสวน

3.1 สำนวนการสืบสวนกลุ่มบุคคลผู้มีพฤติกรรม ผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติด ควรจะต้องประกอบด้วยหลักฐานต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 ประวัติผู้ค้าโดยละเอียด

3.1.2 ผู้ได้รับมอบหมายให้สืบสวนจะเป็นผู้ใดก็ได้ที่เห็นว่าเหมาะสม และหากใช้ผู้สืบสวนหลายคนก็จะทำให้การตรวจสอบมีความแม่นยำยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติเป็นหนังสือประกอบสำนวนสืบสวนทุกครั้ง

3.1.3 รายงานผลการสืบสวนทุกระยะ 7 – 10 วัน เป็นอย่างน้อย

3.1.4 พฤติกรรมของเป้าหมาย เช่น วิธีการค้า มีลูกค้ามากน้อยเพียงใด ลูกค้าเคยถูกจับหรือไม่ ใครบ้างเป็นลูกค้า วิธีการจำหน่าย เครือข่าย

3.1.5 ทรัพย์สินที่มีอยู่ เช่น ยานพาหนะ ที่ดิน เงินฝากธนาคาร ฯลฯ

3.1.6 พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น ชอบเดินทางในเวลากลางคืน ไปยังแหล่งที่ซึ่งรับยาเสพติด ฯลฯ

3.1.7 บันทึกทำการของผู้สืบสวนทุกระยะ

3.1.8 บัญชีแสดงทรัพย์สิน

3.1.9 กรณีเคยไปค้นบ้านหรือยานพาหนะ ให้ทำบันทึกตรวจค้นแนบสำนวนการสืบสวนไว้ทุกครั้ง

3.1.10 การดำเนินการอื่น ๆ เช่น ฝ่ายสอบสวนอาจสอบถามมีผู้เสพเคยไปซื้อ หรือการเฝ้าจุด สะกดรอย พบพฤติกรรมอย่างไร ฯลฯ

3.1.11 สิ่งการให้สืบสวนทุกระยะ

3.1.12 รายละเอียดเกี่ยวกับพยานเอกสาร พยานบุคคล พยานวัตถุ อาจถ่ายภาพไว้ หรือสำเนาเอกสารหลักฐานประกอบด้วยทุกครั้ง

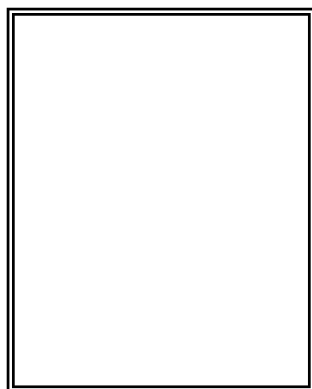
3.2 เมื่อสามารถจับกุมผู้ต้องหาได้จะเป็นการล่อซื้อหรือเข้าตรวจค้นให้นำสำนวนการสืบสวนประกอบ ในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา หรือสำนวนการตรวจสอบทรัพย์สิน ตาม พ.ร.บ.มาตรการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534

3.3 ข้อควรระวัง การจะทำได้เป็นคดีตาม พ.ร.บ.มาตรการฯ พ.ศ.2534 ได้นั้น ผู้ต้องหาจะต้องถูกจับกุมในข้อหาหลัก 8 ฐาน ตามมาตรา 3 คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายความว่า การผลิต การนำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติด และให้หมายความรวมถึงการสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวด้วย และยาเสพติดนั้นต้องเป็นยาเสพติดใน 21 ชนิด ตามกฎกระทรวง พ.ศ.2535 ลง 15 เม.ย.2535 กำหนดไว้ และประการสำคัญการกระทำผิดจะต้องเกิดขึ้นหลังวันที่ 28 เม.ย.2538 เป็นต้นมา เท่านั้น

ดังนั้น ผู้จับกุมต้องพิจารณาให้เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวด้วย

“ลับมาก”

สำนวนการสืบสวน

สำนวนที่...../.....

เริ่มสืบสวนเมื่อ....เดือน.....พ.ศ.....

กรณี.....นายใจ จำต้องทำ ... บัตรประจำตัวเลขที่ ...1011227853.....

อยู่บ้านเลขที่ ...111... หมู่ที่ ...3... ถนน ...เชิงดอย... ตำบล.....ศู

อำเภอ.....เมือง.....จังหวัด.....เชียงใหม่...โทรศัพท์...053-11111.....

ที่อยู่ใกล้เคียง.....ภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่.....สภ.ต.ช้างเผือก.....

ถูกกล่าวหาว่า.....

ลำดับ	วัน เดือน ปี	การสั่งการ/การปฏิบัติ	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
-------	--------------	-----------------------	----------------	----------

1.	1 ม.ค.2544 นส.ศอ.ปป. ที่...../.....	- รับแจ้งจาก ศอ.ปป.ภ.5 ว่า นายใจ จำต้องทำ มีพฤติการณ์ เป็นผู้ค้ายาเสพติด	- มอบให้ ร.ต.ท.เดชา ใจตรง หน.ชปส.สภ.ต.ช้างเผือก เป็นผู้ สืบสวน
2.	10 ม.ค.2544	- ร.ต.ท.เดชาฯ รายงานผลการ สืบสวนเบื้องต้นให้ ผบก.ฯ ทราบ	- ทราบว่านายคำฯ เป็นผู้ค้าราย ย่อยให้กับชุมชนสันติธรรม - ได้จัดทำประวัติไว้แล้ว
3.	12 ม.ค.2544	- ผกก.สั่งการให้สืบสวนวิธีการ จำหน่าย และสืบสวนหา เครือข่าย	- พบว่าจำหน่ายให้กับผู้ใช้ แรงงาน นักเรียน นักศึกษา โดย ผู้เสพยาให้ปากคำกับ พงส.ว่า ซื้อมาจากนายใจฯ
4.	14 ม.ค.2544	- ผกก.สั่งให้ไปค้นบ้าน	- ร.ต.ท.เดชาฯ ขอหมายค้นไป ค้นบ้านไม่พบยาเสพติด แต่พบ รายชื่อผู้ต้องสงสัยจะเป็นเครือ ข่ายพบร่องรอยพลาสติกห่อ ยาบ้า - จึงบันทึกตรวจยึด และบันทึก ตรวจค้น - ลง ปจว.ไว้ตาม ปจว.ข้อ 9 เวลา 15.30 น
5.	15 ม.ค.2544	- ร.ต.ท.เดชาฯ สั่งให้ ส.ต.ต. ศราวุธฯ ไปเฝ้าจุดสะกดรอยที่ บ้านนายคำฯ	- ส.ต.ต.ศราวุธฯ ปลอมตัวเฝ้า บ้านของ นายคำฯ

ลำดับ	วัน เดือน ปี	การสั่งการ/การปฏิบัติ	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
6.	16 ม.ค.2544	- ส.ต.ต.ศราวุธฯ รายงานผล การเฝ้าจุดให้กับ ร.ต.ท.เดชาฯ	- ส.ต.ต.ศราวุธฯ เฝ้าจุดเมื่อ 16 ม.ค.44 เวลา 06.00-14.00น. พบว่ามีวัยรุ่นเข้าออกบ้าน ผิดปกติ มียานพาหนะรถยนต์กระบะยี่ห้อโต โยต้า ไทเกอร์ สีเขียว หมายเลขทะเบียน ท- 1111 เชียงใหม่ จอดอยู่ในบ้าน	
7.	17 ม.ค.2544	- ผกก.สั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สิน ที่อยู่ ยานพาหนะ ของนายคำฯ และให้ ร.ต.ท. เดชาฯ รายงานผลการ	- ได้ตรวจสอบแล้วพบว่ามียานพาหนะได้แก่ รถยนต์กระบะโตโยต้า ไทเกอร์ สีเขียว ทะเบียน ท-1111 เชียงใหม่ ราคา 400,000 บาท รถยนต์เก๋งฮอนด้า ซีวิค สีดำ ทะเบียน	

			กข-3333 เชียงใหม่ ราคา 500,000 บาท รถจักรยายนต์ฮอนด้า ดรีม สีแดง ทะเบียน จ-5555 เชียงใหม่ ราคา 30,000 บาท รถจักรยายนต์ยามาฮ่า เมท สีแดง ทะเบียน ง-4444 เชียงใหม่ ราคา 20,000 บาท
8.	20 ม.ค.2544	- ร.ต.ท.เดชาฯ รายงาน	- มีที่ดินพร้อมบ้าน 2 ชั้น ครึ่งตึกครึ่งไม้ บ้านเป็นชื่อของภรรยา ราคา 2.5 ล้านบาท - มีเงินฝากธนาคาร 3 บัญชี กำลังตรวจสอบ - ได้รับรายงานจากสายลับว่าจะมีการขนยาบ้ามาซุกซ่อนไว้ที่บ้านในช่วง มี.ค.44
9.	23 ม.ค.2544	- สายตรวจรายงาน	- พบรถยนต์ยี่ห้อเบนซ์ หมายเลขทะเบียน กท.7177 กทม. เข้าไปในบ้านของนายดำฯ เมื่อ 23 ม.ค.44 เวลา 22...-23.00 น.
10.	24 ม.ค.2544	- ตรวจสอบทะเบียนรถและประวัติบุคคลจากโครงการ Polis ฯลฯ	มีพฤติการณ์สงสัยจึงบันทึกชื่อไว้ พบว่ารถยนต์เป็นของนายเล่าดำฯ มีพฤติการณ์ค้ายาเสพติด น่าเชื่อว่าเป็นเครือข่ายการค้าฯ จะได้ติดตามพฤติการณ์ต่อไป - ได้สำเนาทะเบียนรถ และสำเนาประวัติบัตรประจำตัวประชาชนประกอบการสืบสวนแล้ว

แบบสรุปพยานหลักฐานและประวัติข้าราชการตำรวจที่ถูกกล่าวหา ร้องเรียนว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

1. ข้อมูลเบื้องต้น

1.1 แหล่งที่มาของการถูกกล่าวหา ลำดับที่ร้องเรียน เมื่อ

1.2 ผู้ถูกตรวจสอบ

ยศ ชื่อ ชื่ออื่นๆ ชื่อสกุล

ตำแหน่ง สังกัด

1.3 พฤติการณ์ที่ถูกตรวจสอบ

-
-

2. ข้อมูลสถานภาพของผู้ถูกตรวจสอบ

- 2.1 ยศ ชื่อ ชื่ออื่น ๆ ชื่อสกุล
- วัน เดือน ปีเกิด อายุ ปี เชื้อชาติ สัญชาติ
- บัตรประจำตัวข้าราชการเลขที่.....บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....
- ตำแหน่งปัจจุบัน.....สังกัด
- เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง สังกัด
- 2.2 ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน หมู่บ้าน
- ตำบล อำเภอ จังหวัด โทรศัพท์
- 2.3 คู่สมรส ชื่อ ชื่ออื่น ๆ ชื่อสกุล
- วัน เดือน ปีเกิด อายุ ปี เชื้อชาติ สัญชาติ
- อาชีพ ที่อยู่
- 2.4 บุตร ชื่อ ชื่ออื่น ๆ ชื่อสกุล
- วัน เดือน ปีเกิด อายุ ปี อาชีพ
- ที่อยู่
- บุตร ชื่อ ชื่ออื่น ๆ ชื่อสกุล
- วัน เดือน ปีเกิด อายุ ปี อาชีพ
- ที่อยู่
- 2.5 สถานภาพทางสังคม
-
- สถานภาพทางเศรษฐกิจ
-
-

3. ประเด็นที่หน่วยตรวจสอบ

- 3.1
- 3.2
- 3.3

4. พยานหลักฐานที่หน่วยตรวจสอบ

- 4.1
- 4.2
- 4.3
- 4.4
- 4.5

- 4.6
- 4.7

5. สรุปพฤติการณ์จากการสืบสวนที่หน่วยตรวจสอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำอธิบาย

พฤติการณ์นี้บางครั้งอาจไม่มีพยานหลักฐานที่น่ามาสนับสนุนที่จะดำเนินการทางวินัยหรือคดีอาญาได้ แต่เป็นที่รู้โดยทั่วไปว่าผู้นี้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยสังเกตพฤติการณ์ หรือพฤติกรรม หรือสังเกตจากการดำรงชีวิต ประจำวันซึ่งจะมีสิ่งผิดปกติ เช่น ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย หลบๆ ซ่อนๆ คบหาสมาคมกับบุคคลแปลกหน้า ละทิ้งภาระงาน ฯลฯ

1. วิธีการตรวจสอบ ให้ตรวจสอบจาก

- 1) ประชาชนในพื้นที่ ที่มีกรกล่าวหา (หนังสือร้องเรียนหรือบัตรสนเท่ห์) ให้ตรวจสอบว่ามีพฤติการณ์หรือไม่ ซึ่งบางครั้งอาจไม่มีผู้ยืนยันเป็นหนังสือ แต่ให้ข้อมูลข่าวสารที่รับฟังได้
- 2) บุคคลที่เกี่ยวข้อง
 - หน่วยงานต้นสังกัด เช่น ผู้ร่วมงาน , ผู้บังคับบัญชา และ ผู้ใต้บังคับบัญชา
 - หน่วยงานในพื้นที่ เช่น ฝ่ายปกครอง, สาธารณสุข, บุคคลกรจากสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - ผู้นำท้องถิ่น , ประชาชนที่รู้จักมีที่พักอาศัยอยู่ใกล้เคียงกับผู้ถูกกล่าวหา ฯลฯ
- 3) ทรัพย์สินและฐานะความเป็นอยู่
 - อสังหาริมทรัพย์ ให้ตรวจสอบการครองครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งอาจมอบอำนาจให้ผู้อื่นถือครองแทน
 - สงหาริมทรัพย์ ให้ตรวจสอบจากยานพาหนะ , สิ่งของเครื่องใช้ , บัญชีธนาคาร , เงินสด , เครื่องประดับ , โทรศัพท์ ฯลฯ
 - ฐานะความเป็นอยู่ ให้เปรียบเทียบระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรและน่าจะเชื่อได้ว่าได้มาโดยชอบหรือไม่

2. วิธีการรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร พยานหลักฐาน ๑ ประกอบความเห็นในข้อ 4 และ 5

ให้ผู้ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร พยานหลักฐาน ประวัติและภาพถ่ายของผู้ถูกตรวจสอบ ในลักษณะจำทำเป็น สำนวนการสืบสวน (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ)

6. ความเห็นของผู้ตรวจสอบ

- กรณีมีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

.....

.....

.....

.....

.....

- กรณีไม่มีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และให้ยุติเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

7. ความเห็นของผู้บังคับบัญชา (ผบก.ภ.จว./ศอ.ปป.ภ.จ. , ผบก.อก.ภ.5 หรือ ผกก.สส.ภ.5)

- กรณีมีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

.....

.....

.....

.....

.....

- กรณีไม่มีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และให้ยุติเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

(ตำแหน่ง)

ตรวจสอบเมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.

หมายเหตุ (1) ข้อ 1 และ 2 สำหรับ ศปส.ภ.5 เป็นผู้กรอกข้อมูล

(2) ข้อ 5 พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้นำข้อ 3 และ ข้อ 6 มาใช้ในการพิจารณา
ตรวจสอบข้อเท็จจริง

แบบสำรวจข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชน

ของ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ.....

สำรวจเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

2. ระยะห่างจากอำเภอ.....เมตร/กม. ห่างจากสถานีตำรวจ.....เมตร/กม.

3. สภาพภูมิประเทศของหมู่บ้าน.....

4. ชื่อกำนัน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

5. ชื่อผู้ใหญ่บ้าน.....ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

6. คณะกรรมการหมู่บ้าน(ระบุชื่อ ,ที่อยู่,โทรศัพท์,และหน้าที่แต่ละบุคคล ฯลฯ)
- 6.1.....
- 6.2.....
- 6.3.....
7. ชื่อ สมาชิก อบต. (ระบุชื่อ ,ที่อยู่,โทรศัพท์)
- 7.1.....
- 7.2.....
8. จำนวนประชากรทั้งสิ้น.....คน แยกเป็นชาย.....คน หญิง.....คน หลังคาเรือน.....หลัง
- อายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน.....คน แยกเป็นชาย.....คน หญิง.....คน
- อายุ 21 – 40 ปี จำนวน.....คน แยกเป็นชาย.....คน หญิง.....คน
- อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน.....คน แยกเป็นชาย.....คน หญิง.....คน
9. ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านประกอบอาชีพ.....
10. ประชาชนในหมู่บ้านประกอบอาชีพนอกหมู่บ้านจำนวน.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน
- ส่วนใหญ่ไปประกอบอาชีพ.....
11. บุคคลสำคัญในหมู่บ้าน เช่น สว.,สส.,อบจ.,ประธาน อบต.,ขรก.ชั้นผู้ใหญ่ ทั้งยังรับราชการอยู่ และเกษียณอายุราชการ,อดีตนักการเมือง,นักเคลื่อนไหวทางการเมือง,บุคคลสำคัญอื่นๆ(ระบุชื่อ ,ที่อยู่,โทรศัพท์)
12. ชื่อกลุ่มองค์กร,ชมรม,สมาคม,มูลนิธิ,สมาพันธ์ให้ระบุชื่อและรายละเอียดของหัวหน้ากลุ่มด้วย
- 12.1.....
- 12.2.....
13. ชื่อวัด..... เจ้าอาวาสชื่อ.....
- จำนวนพระภิกษุ.....รูป สามเณร.....รูป
14. ชื่อสถานศึกษา..... หัวหน้าชื่อ.....
- จำนวนครู อาจารย์คน แยก ชาย.....คน หญิง.....คน
- จำนวนนักเรียนคน แยก ชาย.....คน หญิง.....คน
15. ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ธนาคาร,ร้านทอง,ปั้มน้ำมัน,โรงงาน,สถานที่ท่องเที่ยว,ร้านอาหาร ฯลฯ (ระบุชื่อ ชื่อเจ้าของ,ผู้จัดการ,ผู้ดูแล แจ้งที่อยู่,เบอร์โทร และรายละเอียดอื่นๆ ที่มี)
- 15.1.....
- 15.2.....
16. ชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม
- 16.1 บุคคลที่มีหมายจับ.....
- 16.2 บุคคลที่อยู่ระหว่างรับโทษ.....
- 16.3 บุคคลพ้นโทษ.....
17. ชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- 16.1
- 16.2
- 16.3
18. ชื่อบุคคลที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่ได้รับการบำบัดรักษาแล้ว ปัจจุบันเลิกเกี่ยวข้องแล้ว

16.1

16.2

16.3

19. สถานที่ที่คนร้ายมักใช้ประกอบอาชญากรรม, สถานที่ผลิตจำหน่ายหรือมีวัสดุยาเสพติด การพนันและอื่นๆในหมู่บ้าน

.....

.....

.....

20. ชื่อบุคคลต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่(อยู่กับผู้ใด)

20.1

20.2

21. สถานที่ ชุมนุม/ประชุม ของหมู่บ้าน/ชุมชน

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้จัดทำ

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ตรวจแล้วถูกต้อง(หน.สภ.)

(ลงชื่อ).....

(.....)

(ตำแหน่ง).....

...../...../.....

รายงานการสืบสวนเกี่ยวกับคดี พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เสนอ.....

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

กับพวกคือ.....ตำแหน่ง.....

ได้ทำการสืบสวนเกี่ยวกับคดี พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ มีรายละเอียดที่จะรายงาน ดังต่อไปนี้

1. เป็นผลการสืบสวนของวันที่...../...../..... เวลา..... น.ถึงวันที่...../...../..... เวลา..... น.

2. ทำการสืบสวนในเขตพื้นที่บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

3. ชาวเกี่ยวกับการลักลอบ จำหน่ายยาเสพติดให้โทษ หรือแหล่งมั่วสุม หรือเสพยาเสพติดให้โทษ
ในพื้นที่รับผิดชอบ

(1)รายละเอียดของข่าว.....

.....
.....
.....

(2)แหล่งข่าว.....

.....
.....

(3)ความน่าเชื่อถือของข่าว หรือมีเหตุผล.....

.....
.....

(4)สิ่งที่ควรดำเนินการในขั้นตอนต่อไป.....

.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

(ตำแหน่ง).....

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

(ตำแหน่ง).....

รายงานประวัติบุคคลที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด

ก. เขตพื้นที่ ตร.ภาค..... จังหวัด..... อำเภอ.....

ข. บทบาทด้านยาเสพติด

ผู้เสพ

ผู้จำหน่าย

รายใหญ่

รายกลาง

รายย่อย

ข้าราชการ

ไม่ใช่ข้าราชการ

ค. ประเภทยาเสพติด

เฮโรอีน

ยาบ้า

ฝิ่น

กัญชา

อื่น ๆ.....

ง. ประวัติบุคคล

1.ชื่อ.....นามสกุล..... เพศ ชาย หญิง

2. ฉายา /ชื่อเล่น..... สถานภาพ โสด สมรสแล้ว

3.วัน/เดือน/ปีเกิด.....อายุ.....ปี นับถือศาสนา.....

4.สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....จบการศึกษา.....สถาบัน.....

5.ที่อยู่ปัจจุบัน.....

6.เลขบัตรประจำตัวประชาชน/ข้าราชการ.....

- 7.หมายเลขไมโครฟิล์ม.....
- 8.หมายเลขหนังสือเดินทาง.....
- 9.ชื่อ-สกุล บิดา..... ที่อยู่.....
-
- 10.ชื่อ-สกุล มารดา..... ที่อยู่.....
-
- 11.ชื่อ-สกุล คู่สมรส..... ที่อยู่.....
-
- 12.ชื่อ-สกุล บุตร..... ที่อยู่.....
- ชื่อ-สกุล บุตร..... ที่อยู่.....
- ชื่อ-สกุล บุตร..... ที่อยู่.....
- 13.ชื่อ-สกุล พี่น้อง..... ที่อยู่.....
- ชื่อ-สกุล พี่น้อง..... ที่อยู่.....
- 14.ตำหนิรูปพรรณ.....
-
- 15.ประวัติการถูกจับกุม/ต้องโทษ.....
-
- 16.อาชีพ/สถานที่ทำงาน.....
- 17.ยานพาหนะที่ใช้.....
- 18.สถานที่น่าสนใจที่ปรากฏตัวเป็นประจำ.....
-

จ. ผู้เกี่ยวข้อง

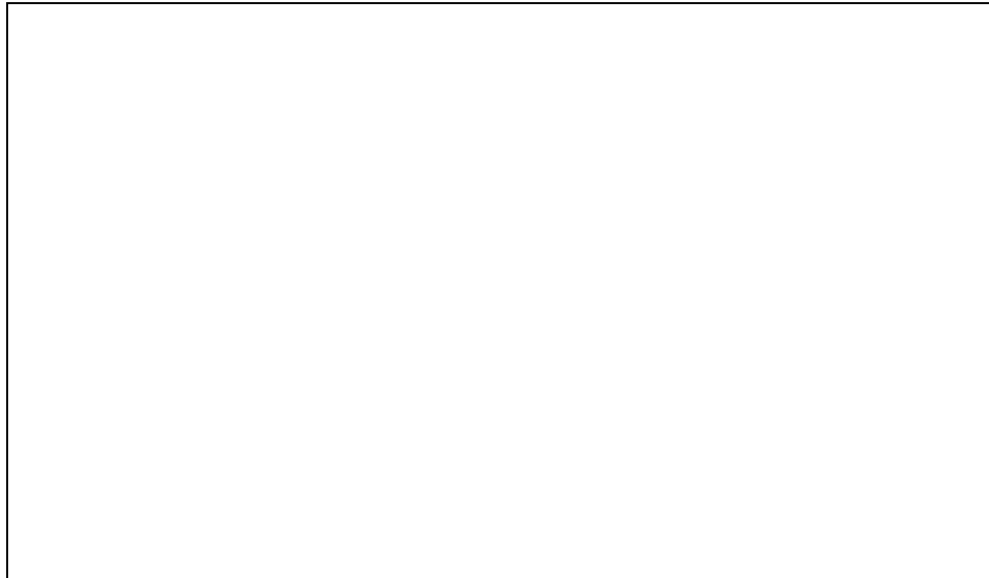
- 1.ชื่อ.....สกุล.....
- ที่อยู่.....
- ความสัมพันธ์.....
- บทบาทที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด.....
- ชื่อ.....สกุล.....
- ที่อยู่.....
- ความสัมพันธ์.....
- บทบาทที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด.....

ฉ. พฤติการณ์ด้านยาเสพติด

- สถานที่ (จำหน่าย /เสพ).....
- ช่วงเวลาที่กระทำผิด.....
- แหล่งรับยาเสพติด.....
- พฤติการณ์ในการจำหน่าย.....
-
-

ข. พฤติการณ์ที่น่าสนใจ.....

ข. แผนที่สังเขป / สถานที่จำหน่าย / มั่วสุม / บ้าน

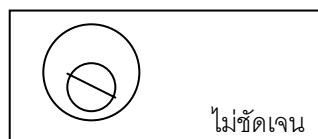
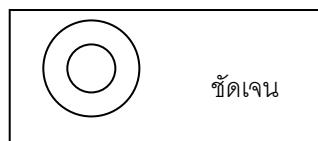

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

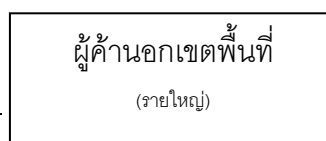
ตำแหน่ง.....

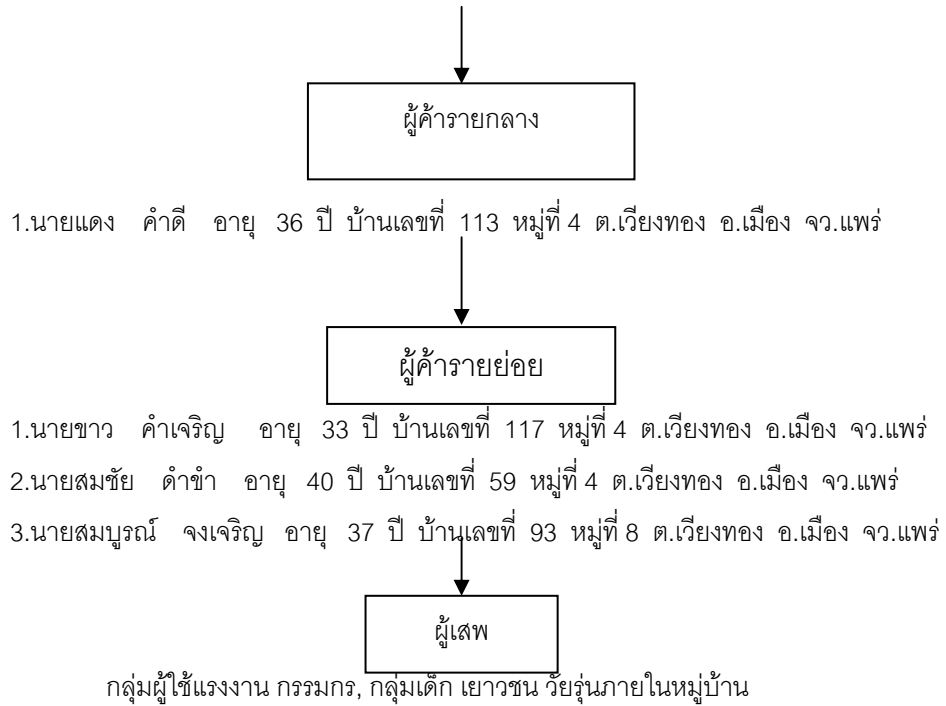
...../...../.....

สัญลักษณ์เครือข่ายความสัมพันธ์

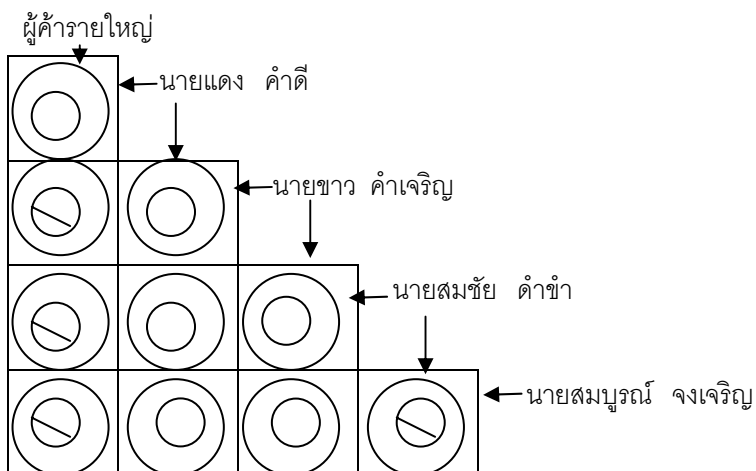

ตัวอย่างความสัมพันธ์เชื่อมโยง

แสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงเครือข่าย ผู้ค้ารายกลาง ถึง ผู้ค้ารายย่อย

พลตำรวจโท วุฒิ วิทิตานนท์

คณะกรรมการ(ผู้ทรงคุณวุฒิ) ในคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

วุฒิการศึกษา	- นรต.รุ่น 26 รปบ.(ตร.), รม.(มช.), ป.รร.เสธ (ทอ.รุ่น 32)
ประวัติการทำงาน	- ผบ.หมวดโจมตี คชด.จว.น่าน, หน.ผ.1 บก.คชด.ภาค 3, สวป.สก.อ.เมืองพะเยา, สวส.สก.อ.เมืองเชียงใหม่, สวญ.สก.อ.จอมทอง, สวญ.สก.อ.สอด จว.เชียงใหม่, รอง ผกก.สส.บข.ภ.3, ผกก.ภพ.บก.อก.บข.ภ.3, ผกก.1 บก.อก.ภ.5, รอง ผบก.อก.ภ.5, ผบก.ภ.จว.พะเยา, ผบก.ภ.จว.เชียงราย, ผู้ช่วย ผบช.ภ.5 และ รอง ผบช.ภ.5, ผบช.ประจำ สง.ผบ.ตร.(ทนท.ประสานวาน นร.), ผบช.ประจำ สง.ผบ.ตร.(ทนท หน.ยศ.), จตร.(สบ8) และ ผบช.ภ.4
งานเขียน	- คู่มือตำรวจในการเตรียมสอบเป็น ร.ต.ต., แนวแนวสอบเป็น ร.ต.ต., การสอบสวนคดีวินัย, คำอธิบาย พ.ร.บ. วินัยตำรวจ พ.ศ.2477, คำอธิบาย พ.ร.บ.ตำรวจ พ.ศ.2521, การสอบสวนตรวจค้นจับกุม, รวมประมวลกฎหมายอาญา ฯลฯ
งานวิจัย	- การป้องกันอาชญากรรมกับการบริการสาธารณะ, การใช้มาตรการทางกฎหมายกับกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินอาชญากรรม, การสอบสวนคดีอาชญากรรม
ผู้บรรยาย	- เคยบรรยายในหลักสูตร นพต.,หลักสูตร สว.ผบ.กอง,ผกก.,อบรมเป็นนายตำรวจ,หลักสูตรสืบสวนสอบสวน,หลักสูตรมวลชนสัมพันธ์, รร.เสนารักษาทหารอากาศ, โรงเรียนนายทหารอากาศอาวุโส, มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, เป็นผู้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับงานสืบสวนสอบสวน และงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้กับ ข้าราชการตำรวจ และหน่วยงานอื่น ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรของ ตร. ฯลฯ
เกียรติประวัติ	2525 - โล่จากชมรมผู้สื่อข่าวไทยรัฐภาคเหนือ “นายตำรวจประชาสัมพันธ์ดีเด่น” - โล่จากชาวบ้านแม่หยวก จว.เชียงใหม่ “สืบสวนจับกุมคนร้าย”

- 2528 - โล่จากนายอำเภอจอมทอง จ.เชียงใหม่ “ประชาสัมพันธ์ยอดเยี่ยม”
- 2529 - โล่จากชมรมผู้ใหญ่บ้าน อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ “นักพัฒนาและการบริหารงานดีเด่น”
- 2530 - โล่จาก บข.ภ.3 “นายตำรวจประชาสัมพันธ์ดีเด่น” “หัวหน้าหน่วยงานที่มีตำรวจวินัยดีเยี่ยม”
ประกาศชมเชย “นายตำรวจประชาสัมพันธ์ดีเด่น” “การจัดสำนักงานเรียบร้อย”
- 2532 - โล่จากสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ “การให้บริการประชาสัมพันธ์และการพัฒนาดีเยี่ยม”
- 2533 - โล่จากสมาคมมัคคุเทศก์เชียงใหม่ “ผู้อุทิศตนบำเพ็ญสาธารณประโยชน์แก่วงการท่องเที่ยว”
- 2534 - ประกาศเกียรติคุณดีเยี่ยมจาก D.E.A. “ในฐานะสืบสวนจับกุมยาเสพติดดีเด่น”
ประกาศเกียรติคุณดีเด่นจาก ผบช.ภ.3 “ในฐานะปฏิบัติงานดีเด่น”
- 2541 - ประกาศชมเชยร่วมกับกรรมการวางแผนเอเชียนเกมส์เป็นผลสำเร็จ
- 2542 - ประกาศเกียรติคุณดีเด่นจาก ผบช.ภ.5 “ในฐานะวิทยากรชุดชุมชนสัมพันธ์”
- 2543 - ประกาศชมเชยจากแม่ทัพภาคที่ 3 “ในฐานะสนับสนุนและดำเนินการป้องกันปราบปรามยาเสพติดดีเด่น”
- หนังสือชมเชยจากเลขาธิการ ป.ป.ส. “ในฐานะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดจนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ”
- ประกาศเกียรติคุณจาก พล.ต.อ.พรศักดิ์ คุรงควินุลย์ ผบ.ตร. “ปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติดดีเด่น”
- 2544 - ได้รับโล่เกียรติยศปราบปรามยาเสพติดดีเด่น จาก ฯพณฯ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
- 2545 - ได้รับเกียรติบัตรจากสภาวัฒนธรรม จว.เชียงราย “มีผลงานดีเด่นสาขาพัฒนาบุคลากร พัฒนางาน
บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้กับประชาชน” พร้อมจัดระเบียบสังคมตามนโยบายของรัฐบาล
- 2546 - โล่ประกาศเกียรติคุณนักศึกษาเก่าดีเด่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สาขาบริหารราชการดีเด่น
- ได้รับโล่ และเข็มเชิดชูเกียรติ “นักรบพลังแผ่นดิน” จาก ฯพณฯ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
- ได้รับโล่ “องค์กรยอดเยี่ยมด้านการปราบปรามยาเสพติด” อันดับ 1 ในประเทศไทย จาก ฯพณฯ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายก